

विकास बैङ्क सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०६८/६९

नेपाल राष्ट्र बैङ्क
विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग
२०७०

विषय-सूची

खण्ड (क)

समग्र वित्तीय स्थिति

१.	नियमन व्यवस्था	३
२.	वित्तीय परिसूचकहरु	५
३.	विकास बैङ्कहरुको संख्या	६
४.	विकास बैङ्कहरुको समग्र वित्तीय स्थिति	६

खण्ड (ख)

गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

१.	विकास बैङ्कहरुको समग्र वित्तीय विश्लेषण	८
२.	विकास बैङ्कहरुलाई आ.व. २०६८/६९ को वार्षिक साधारण सभाको प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृत प्रदान गर्दा दिइएका निर्देशनहरु	१४

खण्ड (ग)

समष्टिगत स्थलगत, लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण

१.	समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण	४८
२.	लक्षित निरीक्षण	५१
३.	विशेष निरीक्षण	५१
४.	अनुगमन निरीक्षण	५२
५.	भौतिक पूर्वाधार निरीक्षण	५२

खण्ड (घ)

कारवाही

१.	विकास बैङ्कहरुका पदाधिकारीहरु उपर गरिएको कारवाही	५२
२.	विकास बैङ्कहरु उपर गरिएको कारवाही	५५
३.	अन्य काम/कारवाही	५५

खण्ड (ङ)

नीति, योजना र आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित गतिविधि

१.	जनशक्ति	५६
२.	सेमिनार, तालिम, गोष्ठी तथा कार्यशालामा सहभागिता	५७
३.	वार्षिक कार्य योजना सम्बन्धमा	५९

अनुसूचीहरू

- अनुसूचि- १ विकास बैङ्कहरूको सूची
- अनुसूची- २ विकास बैङ्कहरूको समग्र प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरू
- अनुसूची- ३ विकास बैङ्कहरूको वासलात
- अनुसूची- ४ Key Financial Highlights of All Development Banks

खण्ड (क)
समग्र वित्तीय स्थिति

खण्ड (क)

समग्र वित्तीय स्थिति

नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन, २०५८ को दफा ४ को उपदफा (१)(घ) मा उल्लेख भएको बैकिङ तथा वित्तीय प्रणालीको नियमन, निरीक्षण, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने भन्ने उद्देश्य पुरा गर्न सोही दफाको उपदफा (१)(ड) मा उल्लेख भएको नेपालको समग्र बैङ्किङ तथा वित्तीय प्रणालीको सम्बर्द्धन गरी सो प्रति सर्वसाधारणको विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्ने भन्ने उद्देश्य परिपूर्ति गर्ने सन्दर्भमा यस बैङ्कको विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागबाट यस बैङ्कबाट इजाजतपत्रप्राप्त गरी "ख" वर्गको वित्तीय संस्थाको रूपमा स्थापना भएका विकास बैंकहरूको सुपरिवेक्षण कार्य हुँदै आएको छ। वित्तीय संस्थाहरूको संख्यात्मक वृद्धि सँगसँगै भएको कारोवारको परिमाण र जटिलताका सन्दर्भमा यस बैङ्कको सुपरिवेक्षकीय जिम्मेवारी अभै वृद्धि भएको छ।

मूलतः देहायको उद्देश्य परिपूर्तिको लागि वित्तीय संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरिन्छ।

- स्वस्थ र सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गरी वित्तीय स्थायित्व कायम गर्ने,
- कुशल वित्तीय बजारको निर्माण गरी प्रतिस्पर्धी र ग्राहक मैत्री वित्तीय सेवा प्रवाह गर्ने
- वित्तीय क्षेत्रमा प्रचलित नियम, कानून तथा निर्देशनहरूको पालना गर्न लगाउने,
- वित्तीय संस्थाहरूमा प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा नियन्त्रण प्रणालीको विकास गराउने,
- स्वस्थ वित्तीय संस्थाहरू मार्फत् विशेष गरी निक्षेपकर्ताका साथै सरोकारवालाहरू (Stakeholders) को हकहितको संरक्षण गर्ने, र
- वित्तीय परिसूचक मार्फत् देखिने पूर्वसावधानी सङ्केतहरू (Early Warning Signals) का आधारमा आसन्न समस्याहरूलाई समयमा नै पहिचान गरी उपयुक्त समाधान गर्ने।

तत्कालीन वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभागको कार्य विभाजन गरी मिति २०६८ मार्ग १ देखि विकास बैंक सुपरिवेक्षण र वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभागको गठन भए पश्चात विकास बैंकहरू यस विभागको सुपरिवेक्षकीय दायराभित्र रहेका छन्। २०६९ आषाढ मसान्तसम्मको तथ्यांक अनुसार सुपरिवेक्षकीय जिम्मेवारीमा ८८ वटा विकास बैङ्कहरू (खारेजी प्रक्रियामा रहेको युनाइटेड विकास बैंक लि. समेत) रहेका छन् जसमध्ये १९ वटा राष्ट्रिय स्तरका विकास बैंक, १० वटा १० जिल्ला कार्य क्षेत्र भएका, ४० वटा ३ जिल्ला कार्य क्षेत्र भएका र १९ वटा १ जिल्ला कार्य क्षेत्र भएका विकास बैंकहरू रहेका छन्। (अनुसूची १)। प्रस्तुत प्रतिवेदन आ.व. २०६८/६९को अवधिमा यस विभागबाट सम्पन्न भएका उक्त विकास बैङ्कहरूको निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण लगायतका क्रियाकलापसंग सम्बन्धित छ। उपरोक्त व्यवस्थालाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ को विनियम ४३ मा भएको व्यवस्था बमोजिम विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागबाट आ.व. २०६८/६९ मा भएका कार्यहरूको विवरणको आधारमा यो निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

वित्तीय संस्थाहरूको कारोवारको यथार्थता, वित्तीय स्वास्थ्य, प्रतिफलको दर, व्यवस्थापनको सक्षमता जस्ता पक्षहरूको सुपरिवेक्षण देहायका मापदण्डहरू समेतका आधारमा गरिन्छ।

- प्रचलित नेपाल कानूनहरू: (नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन २०५८, बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०६३, कम्पनी ऐन २०६३, आदि),
- नियमन व्यवस्था अन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैङ्कद्वारा जारी निर्देशन/मार्गदर्शनहरू,
- नेपाल राष्ट्र बैङ्क निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ (पहिलो संशोधन सहित),
- स्थलगत/गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणका सन्दर्भमा जारी भएका निर्देशिकाहरू
- वासेल समितिले निर्धारण गरेका बैङ्किङ सुपरिवेक्षण सम्बन्धी मापदण्डहरू,
- सुपरिवेक्षण सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रियरूपमा स्थापित सिद्धान्तहरू (Best Practices),

- सम्बन्धित वित्तीय संस्थाको प्रबन्धपत्र, नियमावली, साधारण सभा र सञ्चालक समितिबाट पारित निर्णय, नीति तथा निर्देशिकाहरु,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय लेखामान ।

१. नियमन व्यवस्था

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा यस बैङ्कबाट ईजाजतप्राप्त विकास बैङ्कहरूका लागि लागू गरिएको परिमाणात्मक नियमन व्यवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(प्रतिशतमा)

क्र.सं.	प्रमुख नियमन व्यवस्थाहरू	विकास बैङ्क
१.	न्यूनतम पुँजी (जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा)	
	प्राथमिक पुँजी	५.५
	पुँजीकोष	११.०
२.	कर्जा सापटको वर्गीकरण र नोक्सानी व्यवस्था	
	असल कर्जा/सापट (साँवा वा ब्याजले भाका ननाघेको वा ३ महिनासम्म भाका नाघेका)	१.०
	पुनरतालिकीकरण गरिएको (ग्राहकले लिएको कर्जा/सुविधाको भुक्तानी गर्ने अवधि/समय बढाइएको) तथा पुनर्संरचना गरिएको (कर्जा/सुविधाको प्रकृति वा शर्तमा परिवर्तन गर्ने बन्देजहरू थपघट गर्ने वा समय सीमामा हेरफेर गरिएको) कर्जा/सापट	१२.५
	कमसल कर्जा/सापट (साँवा वा ब्याजले ३ महिनादेखि बढीमा ६ महिनासम्म भाका नाघेका)	२५.०
	शंकास्पद कर्जा/सापट (साँवा वा ब्याजले ६ महिनादेखि बढीमा १ वर्षसम्म भाका नाघेका)	५०.०
	खराब कर्जा/सापट (साँवा वा ब्याजले १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाका नाघेका)	१००.०
	व्यक्तिगत/संस्थागत जमानीमा मात्र प्रवाहित कर्जामा सम्बन्धित कर्जा वर्गीकरण अनुसार हुने व्यवस्थामा थप व्यवस्था	२०.०
३.	प्रतिग्राहक कर्जा सीमा (प्राथमिक पुँजीको आधारमा)	
	कोषमा आधारित तथा गैरकोषमा आधारित दुवै कर्जाहरू गरी अधिकतम	२५.०
	विशुद्ध जलविद्युत परियोजना, विद्युत प्रसारण लाइन र केवलकार निर्माण परियोजनाका लागि समेत गरी कोषमा आधारित कर्जा तथा गैर कोषमा आधारित अधिकतम सुविधा	५०.०
४.	लगानी सम्बन्धी सीमा	
	जग्गा विकास, आवासीय प्रयोजनको लागि जग्गा खरिद तथा घर निर्माण जस्ता परियोजना सञ्चालन गर्ने र त्यस्ता घरजग्गाको बिक्री वितरण तथा व्यवस्थापन गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य (बढीमा ठिक अधिल्लो महिना कायम प्राथमिक पुँजीको प्रतिशतमा)	२५.०
	पब्लिक लि. कम्पनीको रूपमा संस्थापना भएका आवास भवन निर्माण तथा जग्गा विकास (Housing and Land Development) परियोजनामा लगानी (बढीमा ठिक अधिल्लो महिना कायम प्राथमिक पुँजीको प्रतिशतमा)	१०.०
	कुनै एक संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी (बढीमा ठिक अधिल्लो त्रयमासमा कायम प्राथमिक पुँजीको प्रतिशतमा)	१०.०
	सवै संगठित संस्थाहरूको शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी (बढीमा आफ्नो प्राथमिक पुँजीको प्रतिशत)	३०.०

	संगठित संस्थाहरू ("घ" वर्गको वित्तीय संस्था बाहेक) को शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी गर्दा लगानी हुने संस्थाको चुक्ता पुँजीको आधारमा रहने सीमा	१०.०
	"घ" वर्गको वित्तीय संस्थाको शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी गर्दा लगानी हुने संस्थाको चुक्ता पुँजीको आधारमा रहने सीमा	२५.०
	वित्तीय स्वार्थ भएको कम्पनीको शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी गर्दा आफ्नो प्राथमिक पुँजीको आधारमा रहने सीमा	२०.०
	कुनै एक संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेन्चर प्रत्याभूति गर्ने सीमा (प्राथमिक पुँजीको प्रतिशतको आधारमा)	२०.०
	सबै संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेन्चर प्रत्याभूति गर्ने सीमा (प्राथमिक पुँजीको प्रतिशतको आधारमा)	१००.०
५.	साप्ताहिक अनिवार्य मौज्जात अनुपात दुई सप्ताह अधिको कूल निक्षेप दायित्वको आधारमा)	
	चल्ली र/वा कल खाताको निक्षेप स्वीकार गरेमा	५.०
	चल्ली र/वा कल खाता बाहेकका अन्य निक्षेप मात्र स्वीकार गरेमा	२.०
६.	बैधानिक तरलता अनुपात (अघिल्लो महिनाको मसान्तको कुल निक्षेप दायित्वको आधारमा कायम गर्नुपर्ने सीमा)	
	चल्ली र/वा कल खाताको निक्षेप स्वीकार गरेमा	११.०
	चल्ली र/वा कल खाता बाहेकका अन्य निक्षेप मात्र स्वीकार गरेमा	६.०
७.	वित्तीय स्रोत सङ्कलन सीमा	
	सापटी स्रोत परिचालन (कुल निक्षेप दायित्वको आधारमा)	३३.३
	वित्तीय स्रोत (ब्याज वा विना ब्याजमा स्वीकार गरिने कुनै पनि प्रकारको निक्षेप, सापटी र विभिन्न किसिमका ऋण उपकरणहरू) को संकलन (प्राथमिक पुँजीको आधारमा)	२० गुणा
	कुनै एउटा फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाबाट परिचालन गरिने संस्थापक निक्षेप दायित्व -कुल निक्षेप दायित्वको आधारमा)	२०.०
८.	त्रैमासिक विपन्न वर्ग कर्जा	
	६ महिना अधिको कर्जा तथा सापटको आधारमा प्रवाह गर्नुपर्ने विपन्न वर्ग कर्जा तथा लगानीको न्यूनतम सीमा	३.०

२. वित्तीय परिसूचकहरू

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ को प्रमुख आर्थिक तथा वित्तीय परिसूचकहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

(रु. करोडमा)

क्र.सं	शीर्षक	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९
१	कूल गार्हस्थ उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) *	११९३६८	१३६९४३	१५५८१७
२	कूल निक्षेप	७८५६३	८६९९९	१०७२७९
	क. वाणिज्य बैङ्क **	६३०८३	६८७५६	८६७९०
	ख. विकास बैंक	७७४७	९६८९	१२८४४
	ग. वित्त कम्पनी ***	७७३३	८५५४	७६४५
३	कूल कर्जा	५९०६४	६८७५०	७७२६०
	क. वाणिज्य बैङ्क **	४४७८२	५११५४	६०३०६
	ख. विकास बैंक	६५७८	८८९२	१००५३
	ग. वित्त कम्पनी ***	७७०४	८७०४	६९०१
४	कूल निक्षेप/गार्हस्थ उत्पादन (% मा)	६५.८२	६३.५३	६८.८५
५	कूल कर्जा/गार्हस्थ उत्पादन (% मा)	४९.४८	५०.२०	४९.५८
६	कूल निक्षेपमा वाणिज्य बैङ्कको अंश (% मा)	८०.३०	७९.०३	८०.९०
	कूल निक्षेपमा विकास बैंकको अंश (% मा)	९.८६	११.१४	११.९७
७	कूल निक्षेपमा वित्त कम्पनीको अंश (% मा)	९.८४	९.८३	७.१३
८	कूल कर्जामा वाणिज्य बैङ्कको अंश (% मा)	७५.८२	७४.४१	७८.०६
	कूल कर्जामा विकास बैंकको अंश (% मा)	११.१४	१२.९३	१३.०१
९	कूल कर्जामा वित्त कम्पनीको अंश (% मा)	१३.०४	१२.६६	८.९३
१०	कूल निक्षेपको वृद्धिदर (% मा)		१०.७४	२३.३१
	वाणिज्य बैङ्कको निक्षेपको वृद्धिदर (% मा)		८.९९	२६.२३
	विकास बैंकको निक्षेपको वृद्धिदर (% मा)		२५.०७	३२.५६
	वित्त कम्पनीको निक्षेपको वृद्धिदर (% मा)		१०.६२	-१०.६३
११	कूल कर्जाको वृद्धिदर (% मा)		१६.४०	१२.३८
	वाणिज्य बैङ्कको कर्जाको वृद्धिदर (% मा)		१४.२३	१७.८९
	विकास बैंकको कर्जाको वृद्धिदर (% मा)		३५.१८	१३.०६
	वित्त कम्पनीको कर्जाको वृद्धिदर (% मा)		१२.९८	-२०.७१

स्रोत: * केन्द्रीय तथ्यांक विभागको ०६९/११५ मा प्रकाशित तथ्याङ्कमा आधारित ।

** बैङ्क सुपरिवेक्षण विभागद्वारा प्रकाशित आ.व.२०६८/६९ वार्षिक प्रतिवेदन आधारित ।

*** वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभागद्वारा प्रकाशित आ.व.२०६८/६९ वार्षिक प्रतिवेदन आधारित ।

आ.व. २०६७/६८ र २०६८/६९ मा बैकिङ्ग क्षेत्र (वाणिज्य बैङ्क, विकास बैङ्क तथा वित्त कम्पनी) को निक्षेप वृद्धिदर क्रमशः १०.७४ प्रतिशत तथा २३.३१ प्रतिशत रहेको छ । उक्त आर्थिक वर्षहरूमा वाणिज्य बैङ्कहरूको निक्षेप वृद्धिदर क्रमशः ८.९९ प्रतिशत तथा २६.२३ प्रतिशत रहेको छ । त्यसै गरी विकास बैङ्कहरूको निक्षेप वृद्धिदर क्रमशः २५.०७ प्रतिशत तथा ३२.५६ प्रतिशत रहेको छ भने वित्त कम्पनीहरूको निक्षेप वृद्धिदर आ.व. २०६७/६८ मा १०.६२ प्रतिशतले वृद्धि तथा आ.व. २०६८/६९ मा १०.६३ प्रतिशतले कमी आएको छ । त्यसैगरी, उक्त आर्थिक वर्षहरूमा बैकिङ्ग क्षेत्रको कूल निक्षेपमा वाणिज्य बैङ्कहरूको अंश क्रमशः ७९.०३ प्रतिशत तथा ८०.९० प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने विकास बैङ्कहरूको अंश क्रमशः ११.१४ प्रतिशत तथा ११.९७ प्रतिशत तथा वित्त कम्पनीहरूको अंश उक्त आर्थिक वर्षहरूमा क्रमशः ९.८३ प्रतिशत तथा ७.१३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

त्यस्तै, आ.व. २०६७/६८ तथा २०६८/६९ मा बैकिङ्ग क्षेत्रको कूल कर्जाको वृद्धिदर क्रमशः १६.४० प्रतिशत तथा १२.३८ प्रतिशत रहेको छ । उक्त आर्थिक वर्षहरूमा वाणिज्य बैङ्कहरूको कर्जा वृद्धिदर क्रमशः १४.२३ प्रतिशत तथा १७.८९ प्रतिशत रहेको छ । त्यसै गरी विकास बैङ्कहरूको कर्जा वृद्धिदर क्रमशः ३५.१८ प्रतिशत तथा १३.०६ प्रतिशत रहेको छ भने वित्त कम्पनीहरूको कर्जा आ.व. २०६७/६८ मा १२.९८ प्रतिशत वृद्धि तथा आ.व. २०६८/६९ मा २०.७१ प्रतिशतले कमी आएको छ । त्यसैगरी, उक्त आर्थिक वर्षहरूमा बैकिङ्ग क्षेत्रको कूल कर्जामा वाणिज्य बैङ्कहरूको अंश क्रमशः ७४.४१ प्रतिशत तथा ७८.०६ प्रतिशत रहेको छ भने विकास बैङ्कहरूको अंश क्रमशः १२.९३ प्रतिशत तथा १३.०१ प्रतिशत तथा वित्त कम्पनीहरूको अंश उक्त आर्थिक वर्षहरूमा क्रमशः १२.६६ प्रतिशत तथा ८.९३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

आ.व. २०६७/६८ मा वाणिज्य बैङ्क, विकास बैङ्क तथा वित्त कम्पनीहरूको निक्षेप तथा कर्जाको वृद्धि दर सकारात्मक रहेको देखिए तापनि आ.व. २०६८/६९ मा वित्त कम्पनीको निक्षेप तथा कर्जा वृद्धि दर ऋणात्मक भएको देखिन्छ ।

आ.व. २०६७/६८ तथा २०६८/६९ मा कूल निक्षेप/कूल ग्राहस्थ उत्पादन अनुपात क्रमशः ६३.५३ प्रतिशत र ६८.८५ प्रतिशत रहेको छ भने कूल कर्जा/कूल ग्राहस्थ उत्पादन अनुपात क्रमशः ५०.२० प्रतिशत र ४९.५८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

३. विकास बैङ्कहरूको संख्या

यस बैङ्कको सुपरिवेक्षकीय दायराभित्र रहेका विकास बैङ्कहरूको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

विवरण	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९
विकास बैङ्कहरूको संख्या	६३	७९	८७	८८
वृद्धिदर (% मा)		१२.८६	१०.१३	१.१५
विकास बैङ्कहरूको शाखा संख्या				६८७

४. विकास बैङ्कहरूको समग्र वित्तीय स्थिति

४.१ पुँजीकोष

२०६८ आषाढ र २०६९ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको पुँजीकोषको समग्र स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९
चुक्ता पुँजी	२०,२४	२१५१
प्राथमिक पुँजी	२१,२९	२१५४
पुँजीकोष	२२,१६	२२६६
प्राथमिक पुँजी (% मा)	२०.६१	१७.५८
पुँजीकोष (% मा)	२१.४५	१८.५३

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कको समग्र प्राथमिक पुँजी रु.२१,५४ करोड र पुँजीकोष रु.२२,६६ करोड रहेको छ । त्यसैगरी उक्त अवधिमा विकास बैङ्कहरूको प्राथमिक पुँजी अनुपात १७.५८ प्रतिशत र पुँजीकोष अनुपात क्रमशः १८.५३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

४.२ निक्षेप परिचालन तथा कर्जा लगानी

पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षहरूको अन्तमा विकास बैङ्कहरूले गरेको निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाहको समग्र स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. करोडमा)

आ.व. संस्थाहरू	निक्षेप			कर्जा		
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९
विकास बैङ्क	७७,४८	९५,८६	१,२८,४४	६५,७८	८७,७२	१,००,५२

४.३ कर्जा निक्षेप अनुपात

पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षहरूको अन्तमा विकास बैङ्कहरूको समग्र कर्जा निक्षेप अनुपात देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(प्रतिशतमा)

इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरू	२०६७ आषाढ	२०६८ आषाढ	२०६९ आषाढ
विकास बैङ्क	८४.८९	९१.५१	७८.२७

४.४ कर्जाको गुणस्तर

पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षहरूको अन्तमा विकास बैङ्कहरूको कर्जाको गुणस्तर देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९
कूल कर्जा	८७,७२	१,००,५२
सक्रिय कर्जा	८३,६७	९५,७१
निष्कृत्य कर्जा	४,०५	४,७४
सक्रिय कर्जा (% मा)	९५.३८	९५.२९
निष्कृत्य कर्जा (% मा)	४.६२	४.७१

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरूले समग्रमा कूल रु.१,००,५२ करोड कर्जा प्रवाह गरेका छन् जसमध्ये रु.४,७४ करोड अर्थात् कूल कर्जाको ४.७१ प्रतिशत निष्कृत्य कर्जा रहेको देखिन्छ ।

४.५ तरल सम्पत्ति

पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षहरूको अन्तमा विकास बैङ्कहरूको तरल सम्पत्तिको समग्र स्थिति देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७ आषाढ	२०६८ आषाढ	२०६९ आषाढ
विकास बैङ्कहरूको कुल तरल सम्पत्ति	२८,७४	३१,४३	५०,९५
वृद्धिदर (%)	८६.१४	९.३६	६२.१२

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरूको कुल तरल सम्पत्ति रु.५०,९५ करोड रहेको देखिन्छ । २०६७ आषाढ र २०६८ आषाढमा यस्तो तरल सम्पत्ति क्रमशः रु. २८,७४ करोड र रु.३१.४३ करोड रहेको थियो । २०६८ आषाढको तुलनामा २०६९ आषाढमा कूल तरल सम्पत्तिमा ६२.१२ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ ।

। यसरी तरल सम्पत्ति बृद्धि हुनुको मुख्य कारण सुरक्षित लगानी योग्य क्षेत्रको अभावले हुन सक्ने देखिन्छ ।

४.६ कूल सम्पत्ति

पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षहरूको अन्तमा विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्तिको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७ आषाढ	२०६८ आषाढ	२०६९ आषाढ
विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति	१,०६,०५	१,३२,६४	१,६२,०६
वृद्धिदर (%)	६६.५१	२५.०७	२२.१८

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति रु.१,६२,०६ करोड रहेको छ । विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति २०६७ आषाढ तथा २०६८ आषाढको तुलनामा २०६९ आषाढमा क्रमशः २५.०७ प्रतिशत तथा २२.१८ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ । कूल सम्पत्तिमा बढोत्तरी हुनुमा विकास बैङ्कहरूको कारोवारमा भएको वृद्धि प्रमुख रहँदै आएको छ ।

४.७ गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति

विकास बैङ्कहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको समग्र स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७ आषाढ	२०६८ आषाढ	२०६९ आषाढ
विकास बैङ्कहरूको कूल गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	९	८.५	२७
वृद्धिदर/हासदर (% मा)	१२.५०	-६.००	२२२.५४

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति रु.२७ करोड रहेको देखिन्छ । गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिलाई अघिल्लो आर्थिक वर्षसंग तुलना गर्दा २०६८ आषाढमा ६.० प्रतिशतले हास आएकोमा २०६९ आषाढमा २२२.५४ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ । यसरी वृद्धि हुनुको मुख्य कारण गोरखा डेभलपमेण्ट बैंक, मनकामना डेभलपमेण्ट बैंक र भिबोर विकास बैंकको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिमा बढोत्तरी भएकोले हो ।

४.८ ब्याज आम्दानी तथा ब्याज खर्च

आ.व. २०६८/६९ मा विकास बैङ्कहरूको समग्र ब्याज आम्दानी तथा ब्याज खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष २०६८/६९		
	ब्याज आम्दानी	ब्याज खर्च	खुद ब्याज आय
विकास बैङ्क	१६,०२	१०,३४	५,६९

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा विकास बैङ्कहरूको ब्याज आम्दानी रु.१६,०२ करोड रहेको छ भने ब्याज खर्च रु.१०,३४ करोड रहेको छ । उक्त आर्थिक वर्षमा विकास बैङ्कहरूले रु.५,६९ करोड खुद ब्याज आम्दानी गरेको देखिन्छ ।

विकास बैङ्कहरूको आर्थिक वर्ष २०६८/६९ को प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरू अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

खण्ड (ख)
गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

खण्ड (ख) गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण

वार्षिक रूपमा सबै विकास बैंकहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गर्ने प्रावधान रहेता पनि संस्थाहरूको नियमित रूपमा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट संस्था सञ्चालनका अवस्थाबारे जानकारी प्राप्त गर्ने गरिन्छ । गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनले पूर्वचेतावनी सङ्केत (Early Warning Signal) प्रदान गर्ने हुनाले सम्बन्धित विकास बैंकलाई समयमा नै सुधारात्मक उपायहरू अपनाउन निर्देशन दिन सहयोग पुऱ्याउँदछ । नेपाल राष्ट्र बैङ्क, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण विनियमावली, २०५९ लागू भएपछि गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण कार्यलाई अभि सुदृढ गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा यस विभागको दायरामा रहेका विकास बैङ्कहरूको गैरस्थलगत सुपरिवेक्षणबाट देखिएका कमजोरीहरूलाई सुधार गर्न आवश्यक निर्देशन दिनुका साथै सोको पालना सम्बन्धमा अनुगमन गरिएको छ ।

१. विकास बैङ्कहरूको समग्र वित्तीय विश्लेषण :

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा कूल ८८ वटा विकास बैङ्कहरू (खारेजी प्रक्रियामा लिएको युनाइटेड विकास बैंक लि. समेत) यस बैङ्कको सुपरिवेक्षकीय दायराभित्र रहेका छन् । ती मध्ये अद्यावधिक वित्तीय विवरण प्राप्त हुन नसकेको युनाइटेड विकास बैङ्क लि., जितपुर बाराको बाहेक २०६९ चैत्र मसान्तसम्ममा वार्षिक साधारण सभाको प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएका ८३ वटा विकास बैङ्कहरूको लेखापरीक्षण भएको परिष्कृत वित्तीय विवरण र स्वीकृति लिन बाँकी ४ विकास बैङ्कहरू (गोरखा डेभलपमेण्ट बैंक लि., नारायणी डेभलपमेण्ट बैंक लि., कर्पोरेट डेभलपमेण्ट बैंक लि. र कर्णाली विकास बैंक लि.) को अपरिष्कृत वित्तीय विवरणको आधारमा गरिएको विकास बैङ्क समूह ('ख' वर्ग का वित्तीय संस्थाहरु) को समग्र वित्तीय विश्लेषण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

१.१ पुँजीकोष

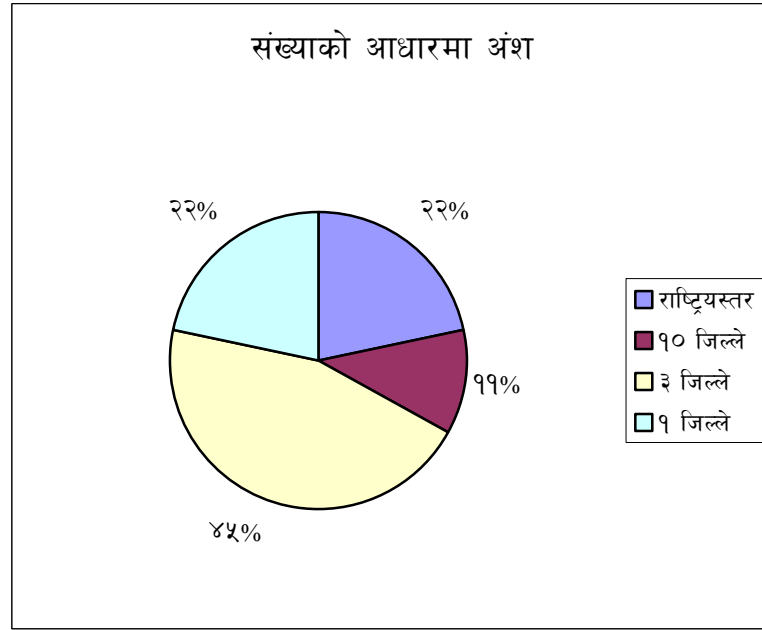
२०६९ आषाढ, २०६८ आषाढ र २०६७ आषाढमा कायम रहेको विकास बैङ्कहरूको समग्र पुँजीकोषको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

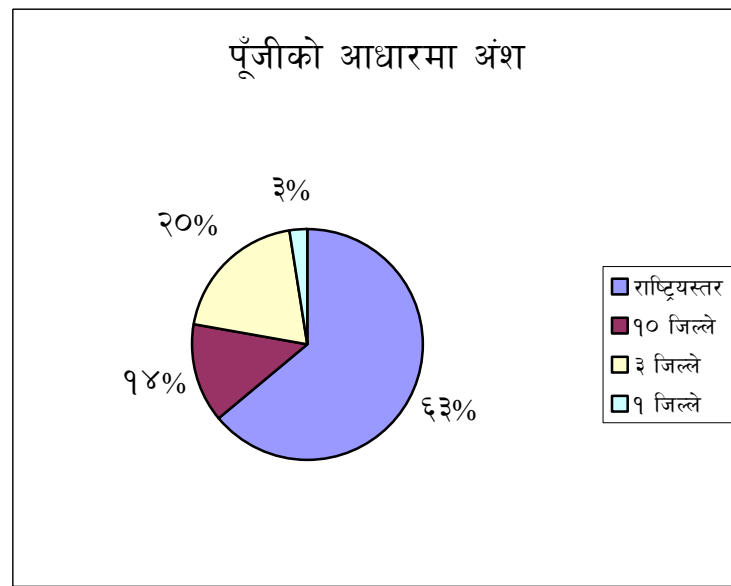
विवरण	२०६९ आषाढ (१)	२०६८ आषाढ (२)	२०६७ आषाढ (३)	परिवर्तन प्रतिशत	
				(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
प्राथमिक पुँजी	२१५१०५	२१२८७५	१५६८०५	१.०५	३५.७६
पुँजीकोष	२२६६३०	२२१६१४	१६३६८२	२.२६	३५.३९
जोखिम भारित सम्पत्ति	१२२३३२६	१०३२९८१	७६९१८१	१८.४३	३४.३०
प्राथमिक पुँजी / जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	१७.५८	२०.६१	२०.३९		
पुँजीकोष / जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात (% मा)	१८.५३	२१.४५	२१.२८		

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा विकास बैङ्कहरूको समग्र पुँजीकोष अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा २.२६ प्रतिशतले तथा प्राथमिक पुँजी १.०५ प्रतिशतले वृद्धि हुन गएको छ । त्यस्तै, यस वर्ष जोखिम भारित सम्पत्ति १८.४३ प्रतिशतले वृद्धि हुन गएको छ । आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा विकास बैङ्कहरूको समग्र पुँजीकोष अनुपात १८.५३ प्रतिशत रहेको छ भने प्राथमिक पुँजी अनुपात १७.५८ प्रतिशत रहेको छ । आ.व. २०६८/६९ मा एक विकास बैङ्कको पुँजीकोष तोकिएको मापदण्ड भन्दा न्यून (ऋणात्मक) रहेको देखिन्छ ।

संख्याको आधारमा राष्ट्रिय स्तर तथा क्षेत्रीयस्तरका विकास बैङ्कहरूको अंश देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।

पुँजीको आधारमा राष्ट्रिय स्तर तथा क्षेत्रीयस्तरका विकास बैङ्कहरूको अंश देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।

१.२ जोखिम भारित सम्पत्ति/कूल सम्पत्ति अनुपात

विकास बैङ्कहरूको समग्र जोखिम भारित सम्पत्ति/कूल सम्पत्ति अनुपातको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु.लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ (१)	२०६८ आषाढ (२)	२०६७ आषाढ (३)	परिवर्तन प्रतिशत	
				(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
कूल सम्पत्ति	१६२०५७३	१३२६३८३	१०६०४९३	२२.१८	२५.०७
जोखिम भारित सम्पत्ति	१२२२०२१	१०३२९८१	७६९१८१	१८.३०	३४.३०
जोखिम भारित सम्पत्ति/कूल सम्पत्ति अनुपात (प्रतिशतमा)	७५.४१	७७.८८	७२.५३	-३.१८	७.३७

२०६९ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्ति रु.१,६२,०५,७३ लाख रहेको छ । उक्त सम्पत्ति २०६८ आषाढको तुलनामा २२.१८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । २०६८ आषाढमा कूल सम्पत्तिको वृद्धिदर २५.०७ प्रतिशत रहेको थियो । २०६९ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको कूल सम्पत्तिमा जोखिम भारित सम्पत्तिको अनुपात ७५.४१ प्रतिशत रहेको छ, जुन अघिल्लो वर्ष ७७.८८ प्रतिशत रहेको थियो ।

१.३ वित्तीय स्रोत (सापटी तथा निक्षेप) परिचालन

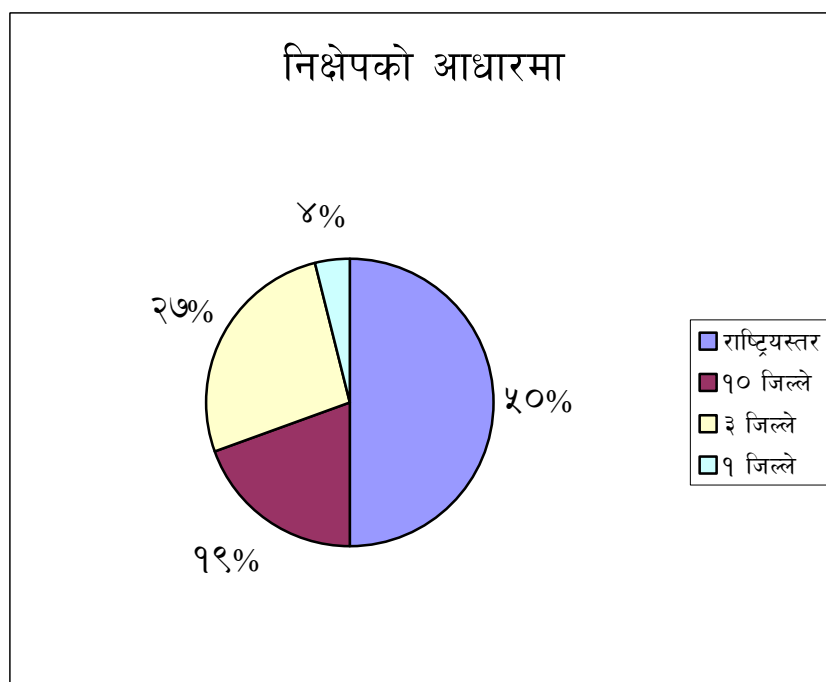
विकास बैङ्कहरूले देहाय बमोजिम वित्तीय स्रोत परिचालन गरेको देखिन्छ ।

(रु लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ (१)	२०६८ आषाढ (२)	२०६७ आषाढ (३)	परिवर्तन प्रतिशत	
				(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
निक्षेप	१२८४४००	९५८६०३	७७४७९०	३३.९९	२३.७२
सापटी	११९०६	४६७९६	४२४८५	-७४.५६	१०.१५
कुल वित्तीय स्रोत	१२९६३०६	१००५३९९	८१७२७५	२८.९३	२३.०२
प्राथमिक पुँजी (अघिल्लो त्रैमासको)	२०६९६३	२१६९६४	१५६८०५	-४.२६	३७.८६
वित्तीय स्रोत सङ्कलन/ प्राथमिक पुँजी (गुणा)	६.२६	४.६५	५.२१	३४.६७	-१०.७६

२०६९ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको निक्षेप रु.१,२८,४४,०० लाख र सापटी रु.१,१९,०६ लाख गरी जम्मा रु.१,२९,६३,०६ लाख कुल वित्तीय स्रोत रहेको देखिन्छ, जुन २०६८ आषाढको तुलनामा २८.९३ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ । वित्तीय स्रोत सङ्कलन अनुपात २०६७ आषाढमा प्राथमिक पुँजीको ५.२१ गुणा भएकोमा २०६८ आषाढमा ४.६५ गुणा र २०६९ आषाढमा ६.२६ गुणा रहेको देखिन्छ । २०६९ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूले प्राथमिक पुँजीको न्यूनतम (एनआइडिसी विकास बैंक) ०.६१ गुणा देखि अधिकतम (गुल्मी विकास बैंक लि.) १७.६३ गुणासम्म वित्तीय स्रोत संकलन गरेका देखिन्छ ।

निक्षेप संकलनको आधारमा राष्ट्रिय स्तर तथा क्षेत्रीयस्तरका विकास बैंकहरूको अंश देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।

१.४ तरलता

विकास बैंकहरूको तरलताको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु.लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ	२०६८ आषाढ	२०६७ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
	(१)	(२)	(३)	(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
नगद	३६५००	२४८०७	१९१०७	४७.१४	२९.८३
नेपाल राष्ट्र बैंक मौज्जात	५९३१५	३५२५६	२५५७१	६८.२४	३७.८७
अन्य बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्जात	३७६५२१	२२९३८७	२२२००७	६४.१४	३.३२
सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी	३७१९३	२४८१५	२०६९६	४९.८८	१९.९०
कुल तरल सम्पत्ति	५०९५२९	३१४२६६	२८७३८१	६२.१३	९.३६
कुल निक्षेप	१२८४४००	९५८६०३	७७४७९०	३३.९९	२३.७२
तरल सम्पत्ति/कुल निक्षेप अनुपात (% मा)	३९.६७	३२.७८	३७.०९	२१.०१	-११.६१

विकास बैंकहरूको कुल तरल सम्पत्ति २०६८ आषाढमा रु. ३१,४२,६६ लाख रहेकोमा सोमा ६२.१३ प्रतिशतले वृद्धि भई २०६९ आषाढमा उक्त सम्पत्ति रु.५०,९५,२९ लाख कायम रहेको छ । २०६८ आषाढको तुलनामा २०६९ आषाढमा विकास बैंकहरूको नगद मौज्जातमा ४७.१४ प्रतिशत, नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्जातमा ६८.२४ प्रतिशत, अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्जातमा ६४.१४

प्रतिशत तथा सरकारी सुरक्षणपत्रमा गरिएको लगानीमा ४९.८८ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ । २०६९ आषाढ मसान्तको तथ्याङ्कको आधारमा विकास बैङ्कहरुको तरल सम्पत्ति/कुल निक्षेप अनुपात न्यूनतम ४.९९ प्रतिशत (गोर्खा डेभलपमेण्ट बैङ्क नेपाल लि.) देखि अधिकतम १६९.१९ प्रतिशत (एन.आई.डि.सी.) को बीच कायम रहेको देखिन्छ । उक्त अवधिमा एक विकास बैङ्कको मात्र तरल सम्पत्ति/कुल निक्षेप अनुपात १० प्रतिशत वा सो भन्दा कम, एक विकास बैङ्कको उक्त अनुपात १० प्रतिशत भन्दा बढी तर २० प्रतिशत वा सो भन्दा कम, ५ वटा विकास बैङ्कहरुको उक्त अनुपात २० प्रतिशत भन्दा बढी तर ३० प्रतिशत वा सो भन्दा कम र ८० वटा विकास बैङ्कहरुको उक्त अनुपात ३० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको देखिन्छ ।

१.५ लगानी

विकास बैङ्कहरुको लगानीको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ (१)	२०६८ आषाढ (२)	२०६७ आषाढ (३)	परिवर्तन प्रतिशत	
				(१-२)/(२) (२)	(२-३)/(३) (३)
सरकारी सुरक्षणपत्र	३७९९३	२४८१५	२०६९६	४९.८८	१९.९०
शेयर तथा डिभेन्चर	७३५९	६४९३	७९९८	१३.३४	-९.८०
अन्य लगानी	१०७२५	२८२१९	३१८८०	-६२.००	-११.४८
कुल लगानी	५५२७७	५९५२८	५९७७४	-७.१४	-०.४१
सरकारी सुरक्षणपत्र/कुल लगानी अनुपात (% मा)	६७.२९	४१.६९	३४.६२	६१.४०	२०.४०

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरुको कूल लगानी रु. ५,५२,७७ लाख पुगेको छ, जुन २०६८ आषाढको तुलनामा ७.१४ प्रतिशतले घटेको हो । २०६८ आषाढमा कूल लगानी रु.५,९५,२८ लाख रहेको थियो । त्यसैगरी २०६८ आषाढमा विकास बैङ्कहरुको सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी रु.२,४८,१५ लाख रहेकोमा सोमा ४९.८८ प्रतिशतले वृद्धि भई २०६९ आषाढ मसान्तमा उक्त लगानी रु.३,७९,९३ लाख पुगेको छ । उक्त अवधिमा ३७ वटा विकास बैङ्कहरुले मात्र सरकारी सुरक्षणपत्रमा लगानी गरेका छन् भने बाँकी ५० वटा विकास बैङ्कहरुले सरकारी सुरक्षणपत्रमा कुनै पनि लगानी गरेको देखिंदैन ।

१.६ कर्जा तथा सापटको वर्गीकरण

विकास बैङ्कहरुको कर्जा वर्गीकरणको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु.लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ (१)	२०६८ आषाढ (२)	२०६७ आषाढ (३)	परिवर्तन प्रतिशत	
				(१-२)/(२) (२)	(२-३)/(३) (३)
सक्रिय कर्जा	९५७८६२	८३६७९६	६४९९४५	१४.४८	३०.३४
निष्कृत्य कर्जा	४७३८६	४०५२७	१५८०९	१६.९३	१५६.३५
कूल कर्जा तथा सापट	१००५२४८	८७७३२३	६५७७५४	१४.५९	३३.३७
निष्कृत्य कर्जा अनुपात (% मा)	४.७१	४.६२	२.४०	२.०४	९२.२१

२०६८ आषाढमा विकास बैङ्कहरुको सक्रिय कर्जा रु.८३,६७,१६ लाख तथा निष्कृत्य कर्जा रु.४,०५,२७ लाख रहेकोमा उक्त कर्जाहरु क्रमशः १४.४८ प्रतिशत तथा १६.९३ प्रतिशतले वृद्धि भई २०६९ आषाढ मसान्तमा क्रमशः रु.९५,७८,६२ लाख तथा रु.४,७३,८६ लाख पुगेको छ। २०६८ आषाढ तथा २०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरुको कूल कर्जा तथा सापटमा निष्कृत्य कर्जाको अनुपात क्रमशः ४.६२ प्रतिशत तथा ४.७१ प्रतिशत रहेको छ। २०६९ आषाढ मसान्तमा ५ प्रतिशतसम्म वा सो भन्दा बढी निष्कृत्य कर्जा अनुपात रहेका विकास बैङ्कहरुको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

निष्कृत्य कर्जा अनुपात (% मा)	विकास बैङ्कहरुको संख्या
० देखि १ प्रतिशतसम्म	४९
१ देखि २ प्रतिशतसम्म	११
२ देखि ३ प्रतिशतसम्म	१२
३ देखि ४ प्रतिशतसम्म	४
४ देखि ५ प्रतिशतसम्म	३
५ प्रतिशत देखि माथि	८
जम्मा	८७

१.७ कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

२०६९ आषाढ, २०६८ आषाढ र २०६७ आषाढमा विकास बैङ्कहरुको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ।

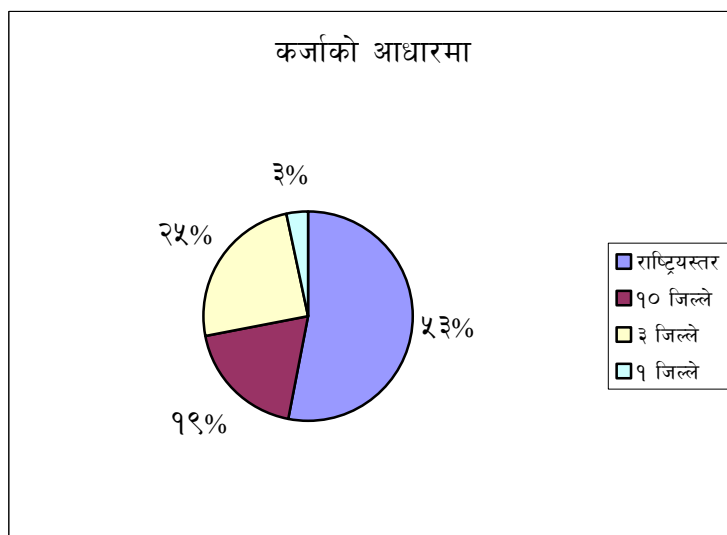
(रु.लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ (१)	२०६८ आषाढ (२)	२०६७ आषाढ (३)	परिवर्तन प्रतिशत	
				(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
सक्रिय कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	१००४६	९६२२	६५५९	४.४१	४६.६९
निष्कृत्य कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	३८२५८	२६५४३	१३२७२	४४.१३	९९.९९
कूल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	४८३०३	३६१६५	१९८३१	३३.५६	८२.३७
कूल कर्जा तथा सापट	१००५२४८	८७७२४३	६५७७५४	१४.५९	३३.३७
कूल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था/कूल कर्जा अनुपात (% मा)	४.८१	४.१२	३.०१	१६.५६	३६.७४

२०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरुले सक्रिय कर्जामा रु.१,००,४६ लाख तथा निष्कृत्य कर्जामा रु.३,८२,५८ लाख गरी कूल कर्जामा रु.४,८३,०३ लाख कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरेको देखिन्छ, जुन २०६८ आषाढको कूल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रकम रु.३,६१,६५ लाख भन्दा ३३.५६ प्रतिशतले अधिक रहेको

देखिन्छ । साथै, कुल कर्जा तथा सापटमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था रकमको अनुपात २०६८ आषाढमा ४.१२ प्रतिशत रहेकोमा २०६९ आषाढमा उक्त अनुपात ४.८१ प्रतिशत पुगेको छ ।

कर्जा लगानीको आधारमा राष्ट्रिय स्तर तथा क्षेत्रीयस्तरका बिकास बैकहरुको अंश देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।

१.८ कर्जा / निक्षेप अनुपात

विकास बैङ्कहरुको कर्जा/निक्षेप अनुपात देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

(रु लाखमा)

विवरण	२०६९ आषाढ	२०६८ आषाढ	२०६७ आषाढ	परिवर्तन प्रतिशत	
	(१)	(२)	(३)	(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
कर्जा तथा सापट	१००५२४८	८७७२४३	६५७७५४	१४.५९	३३.३७
निक्षेप	१२८४४००	९५८६०३	७७४७९०	३३.९९	२३.७२
कर्जा/निक्षेप अनुपात (% मा)	७८.२७	९१.५१	८४.८९	-१४.४८	७.८०
प्राथमिक पुँजी	२१५३८९	२१२८७५	१५६८०५	१.१८	३५.७६
कर्जा / (प्राथमिक पुँजी तथा निक्षेप) अनुपात (% मा)	६७.०३	७४.८८	७०.६१	-१०.४९	६.०६

विकास बैङ्कहरुको २०६८ आषाढमा समग्र कर्जा/निक्षेप अनुपात र कर्जा/(प्राथमिक पुँजी तथा निक्षेप) अनुपात क्रमशः ९१.५१ प्रतिशत र ७४.८८ प्रतिशत रहेकोमा २०६९ आषाढमा घटेर उक्त अनुपातहरु क्रमशः ७८.२७ प्रतिशत र ६७.०३ प्रतिशत पुगेको छ । कर्जा तथा सापटमा भएको वृद्धि भन्दा निक्षेपमा अधिक वृद्धि भएकोले गत वर्षको तुलनामा यस वर्षको कर्जा/निक्षेपको अनुपात घट्न गएको देखिन्छ । २०६९ आषाढ मसान्तमा २ वटा विकास बैङ्कहरु (गोर्खा डेभलपमेण्ट बैङ्क नेपाल लि. र एनआइडिसी) को कर्जा/(प्राथमिक पुँजी तथा निक्षेप) अनुपात ८० प्रतिशत भन्दा अधिक रहेको देखिन्छ ।

१.९ गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति

विकास बैङ्कहरूको गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको समग्र स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

विवरण	२०६९	२०६८	२०६७	परिवर्तन प्रतिशत	
	आषाढ	आषाढ	आषाढ	(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
	(१)	(२)	(३)		
गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति	२७४१	८५०	९४६	२२२.५४	-१०.१८
कूल सम्पत्ति	१६२१६८७	१३२६३८३	१०६०४९३	२२.२६	२५.०७
गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति/कूल सम्पत्ति अनुपात (%)	०.१७	०.०६	०.०९	१६३.८०	-२८.१८

विकास बैङ्कहरूको समग्र गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति २०६८ आषाढमा रु.८,५० लाख रहेकोमा सोमा २२२.५४ प्रतिशतले बढी २०६९ आषाढमा रु.२७,४१ लाख पुगेको छ । कूल सम्पत्तिमा उक्त गैरबैंकिङ्ग सम्पत्तिको अनुपात २०६८ आषाढमा ०.०६ प्रतिशत रहेकोमा २०६९ आषाढमा उक्त अनुपात ०.१७ प्रतिशत रहेको छ । २०६९ आषाढ मसान्तमा ९ वटा विकास बैङ्कहरूको मात्र गैरबैंकिङ्ग सम्पत्ति रहेको देखिन्छ ।

१.१० प्रतिफलको स्थिति

विकास बैङ्कहरूको समग्र प्रतिफलको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(रु लाखमा)

विवरण	२०६९	२०६८	२०६७	परिवर्तन प्रतिशत	
	आषाढ	आषाढ	आषाढ	(१-२)/(२)	(२-३)/(३)
	(१)	(२)	(३)		
ब्याज आमदानी	१६०२३८	१४१३२३	८५७९०	१३.३८	६४.७३
ब्याज खर्च	१०३३७३	८९७११	४८८७०	१५.२३	८३.५७
सञ्चालन नाफा	२४६६२	१५२६४३	९५२०७	-८३.८४	६०.३३
खुद नाफा/नोक्सान	१४६६६	६८४७	१७८५३	११४.१९	-६१.६५

२०६७ आषाढ मसान्तमा विकास बैङ्कहरूको समग्रमा खुद मुनाफा रु.१,७८,५३ लाख रहेकोमा २०६८ आषाढ तथा २०६९ आषाढमा क्रमशः रु.६८,४७ लाख तथा रु.१,४६,६६ लाख खुद मुनाफा आर्जन रहेको छ । २०६८ आषाढको तुलनामा २०६९ आषाढमा विकास बैङ्कहरूको समग्र ब्याज आमदानी, ब्याज खर्च क्रमशः १३.३८ प्रतिशत, र १५.२३ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने खुद मुनाफा ११४.१९ प्रतिशतले वृद्धि देखिन्छ । आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा १० वटा विकास बैङ्कहरू खुद नोक्सानीमा रहेका छन् ।

२. विकास बैङ्कहरुलाई आ.व. २०६८/६९ को वार्षिक साधारण सभा प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा दिइएका निर्देशनहरु

यस विभागबाट आर्थिक वर्ष २०६८/६९ को वार्षिक साधारणसभा प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ८३ वटा विकास बैंकहरु मध्ये नगद लाभांश स्वीकृतिका लागि ४४ वटा विकास बैंकहरुले करिव रु १,०५ करोड प्रस्ताव पेश गरेकोमा जम्मा १८ वटा विकास बैंकहरुको करिव रु. ५७ करोड मात्र नगद लाभांश स्वीकृत गरिएको छ। यसबाट विकास बैंकहरुले प्रस्ताव गरे अनुसारको नगद लाभांश स्वीकृतिमा बढी सजगता अपनाई संस्थाहरुको वित्तीय स्थिति मजबुत बनाउन सहयोगी हुने अपेक्षा गरिएको छ। गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण, संस्थाको वाट्य तथा आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन तथा स्थलगत निरीक्षणका आधारमा वार्षिक साधारणसभा प्रयोजनका लागि वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा दिइएका मुख्य निर्देशनहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्।

२.१ एन.आई.डि.सी. क्यापिटल मार्केट्स लि., काठमाडौं

१. प्रदान गरिएको कर्जामा पछिल्लो वित्तीय विवरण, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, परियोजना विवरण तथा कर्जा सदुपयोगिता विवरण लिन हुन।
२. निष्कृत कर्जा अनुपात अनुसार कर्जा असुली प्रकृत्या प्रभावकारी बनाउनु हुन।
३. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु हुन।
४. स्थिर सम्पतिको अभिलेख तथा ढुकुटीको साँचो वरबुभारथ रजिष्टर अद्यावधिक गर्नु हुन।
५. यस बैंकको निर्देशन बमोजिम निक्षेप संकलन गर्नु हुन।
६. तरलता सम्बन्धी जोखिम न्यून गर्नु हुन।
७. एटिएम कार्ड तथा कार्डको पिन एकै स्थान र कर्मचारीबाट संकलन कार्य नगर्न हुन।
८. संस्थाको सूचना प्रविधि नीति २००९ अनुसार Disaster recovery plan को व्यवस्था गर्नु हुन।
९. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४८ उपदफा (१) को खण्ड (६) मा भएको व्यवस्थाको प्रतिकूल नबिल बैंक लि. र एन आइ डि सी क्यापिटल मार्केटको धितोपत्रमा गरेको लगानीलाई यथाशीघ्र धितोपत्र विक्री मार्फत हटाउनु हुन।
१०. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७ को व्यवस्था पालना गर्नु हुन।
११. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको विवरण तयार पार्नु हुन।
१२. कर्जा/प्राथमिक पूँजी तथा कूल निक्षेप अनुपात यस बैंकको निर्देशन अनुसारको सीमा भित्र कायम गर्नु हुन।
१३. विपन्न वर्ग कर्जा सम्बन्धी यस बैंकको निर्देशन पालना गर्नु हुन।
१४. आफ्ना ग्राहकलाई जोखिमका आधारमा वर्गीकरण गर्नु हुन।
१५. सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) सम्बन्धी निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु हुन।
१६. सिस्टम अडिटको व्यवस्था गरी नियमितरूपले कार्यान्वयन गर्नु हुन।
१७. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन।
१८. नेपाल राष्ट्र बैंक संचालक समितिको मिति २०६९।१०।८ को निर्णयानुसार संस्थाले प्रस्ताव गरे बमोजिमको वोनश शेयर अस्वीकृत गरिएको व्यहोरा जानकारी गर्नु हुन।

२.२ मालिका विकास बैङ्क लि., धनगढी, कैलाली

१. ऋणीको आमदानी प्रमाणित गर्ने कागजात तथा लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण, कर्जा स्वीकृत तथा नवीकरण गर्दा कर्जा सूचना, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, विमा नवीकरण गरेको कागजात, कर्जा भुक्तानी तालिका, सक्कल लालपूजा, आदि आवश्यक कागजात अनिवार्य रूपमा संलग्न गरी प्रकृत्या पुन्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न।
२. ऋणीबाट पेश भएको वित्तीय विवरणको विस्तृत विश्लेषण गरेरमात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन।

३. संस्थाले शाखा संचालन कार्य विधि, AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्नुहुन ।
४. ओभरड्राफ्ट कर्जामा कर्जा स्वीकृत सीमाभन्दा बढी रकम प्रवाह नगर्नुहुन । स्वीकृत सीमा भन्दा बढी प्रवाह भएका कर्जाहरूलाई सीमा भित्र ल्याउनुहुन ।
५. संस्थाले वासलात बाहिरको कारोवारको कार्यविधि, सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन कार्यविधि तर्जुमा गर्नुहुन ।
६. खाता खोल्दा KYC सम्बन्धी निर्देशनको पूर्ण पालना गर्नुहुन ।
७. संस्थागत सुशासन कायम गर्न विशेष ध्यान दिनुहुन ।
८. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।
९. संस्थाले प्रस्ताव गरेको रु. १,०५,००,०००/- (रु.एक करोड पाँच लाख मात्र) बराबरको बोनश शेयर तथा सोको कर प्रयोजनार्थ मात्र नगद लाभांश वितरण गर्न स्वीकृति प्रदान भएको व्यहोरा निर्णयानुसार जानकारी गर्नु हुन ।

२.३ सिद्धार्थ डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारका पर्याप्त कागजातहरू लिई ऋणीको कर्जा तथा ब्याज तिर्ने क्षमताको विश्लेषण समेतका प्रकृयाहरू पुरा गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन एव कर्जा प्रवाह पश्चात् आवधिक रूपमा कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गर्नुहुन ।
२. संस्थाको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिमको पुँजी कायम गर्नुहुन ।
३. सुरक्षणमा राखेको धितोको सही किसिमले मूल्याङ्कन एवं विश्लेषण गर्नु हुन ।
४. कर्जामा रहेको अधिक एकाग्रतालाई समयमा नै उचित व्यवस्थापन गरी सोमा रहेको जोखिम न्यून गर्नु हुन ।
५. संचालक समितिको अख्तियारी बेगर व्यवस्थापनले कर्जाको ब्याज तथा हर्जानामा छुट दिने कार्य नगर्नु /नगराउनु हुन ।
६. संस्थापक शेयर धितो बन्धकी राखी प्रवाह भएको कर्जाको सावांले ६ महिनाभन्दा पनि बढी अवधिले भाखा नाघेको अवस्थामा यस बैकद्वारा जारी इ.प्रा.निर्देशन नं.२ को बुंदा नं. १७ को उपबुंदा (घ) अनुसार विक्री एवं सोही बुंदाको उपबुंदा (ज) अनुसार अनिवार्य रूपमा कालोसूचीमा राख्न सिफारिश समेत गर्नु हुन ।
७. चेक खरीद गर्दा नेपाल राष्ट्र बैकको ई.प्रा.निर्देशन नं.२ को बुंदा नं. २२ उपबुंदा नं. ३ मा भएको व्यवस्था पालना गर्नु हुन एवं सम्बन्धित खातावालाको खातामा मौज्जात अपर्याप्त भई चेक धेरै पटक बाउन्स भएको अवस्थामा त्यस्ता खातावालालाई यस बैकद्वारा जारी इ.प्रा.निर्देशन नं.१२ को बुंदा नं. १०.२ को उपबुंदा नं. (ड) अनुसारको प्रक्रिया पुरा गरी अनिवार्य रूपमा कालोसूचीमा सूचीकृत गर्न कर्जा सूचना केन्द्रमा पत्राचार गर्नुहुन ।
८. Teller वा ATM मा कयौं वर्षदेखि नगद बढी देखिई रु.१०,४४,५४४/- अधिक नगद मौज्जात रहेको देखिनुका कारण अविलम्ब पत्ता लगाई हिसाब मिलान गर्नुहुन ।
९. ATM मेशिनबाट रकम भिक्त खोज्दा बिना रकम कार्ड फिर्ता आउने तर ग्राहकको खाता खर्च हुन गई SCT unclaimed शीर्षकमा यस प्रकारको रकम रु.३३,१८,६६९/- रहनुका कारण अविलम्ब पत्ता लगाई हिसाब मिलान गर्नुहुन ।
१०. संस्थाको कार्यान्वयनमा रहेको Risk Management Policy, Customer Due Diligence Guidelines, Investment Policy, Internal Audit Manual, IT Policy लगायतका नीतिहरू समसामयिक एवं अद्यावधिक गर्नु हुन ।
११. उच्च रहेको निष्क्रिय कर्जा अनुपातलाई ५ प्रतिशतभन्दा तल ल्याउनु हुन ।

१२. नेपाल राष्ट्र बैंकको ई.प्रा.निर्देशन नं.६ को बुंदा नं. ५ उपबुंदा नं. २ मा भएको व्यवस्था पालना गरी /गराई संस्थाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली चुस्त एवं सक्रिय बनाउनु हुन ।
१३. यस बैंकको इ.प्रा. निर्देशन नं. १९ को पूर्ण पालना गर्न/गराउनु हुन ।
१४. अख्तियारी सीमाभन्दा बढी कर्जा प्रवाह गर्ने परिपाटी बन्द गर्नुहुन ।
१५. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन बमोजिम व्यवसायिक विशेषज्ञ सञ्चालक नियुक्त गर्नु हुन ।
१६. तेस्रो पक्षीय धितो (Third Party Colleteral) मा प्रवाह गरेको कर्जाहरु सम्बन्धमा यस बैंकबाट जारी परिपत्र अनुसार ती कर्जाका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्नुहुन ।
१७. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षक र यस बैंकको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनबाट दिइएका निर्देशनहरु समयमा नै पालना गर्नु हुन तथा उक्त कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.४ युनाइटेड डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., सिमरा, बारा

नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट खारेजी प्रक्रियामा लैजाने सम्बन्धमा पुनरावेदन अदालत हेटौडामा आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको ।

२.५ मनकामना डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., काठमाडौं

१. कर्जा प्रदान गर्दा ऋणीको ऋण तिर्न सक्ने क्षमताको विश्लेषण गर्न हुन तथा ऋणीको आयश्रोत विवरण लिई सोको विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
२. ऋणीको पछिल्लो/आवधिक वित्तीय विवरण, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, आधिकारिक आय विवरण, लगायतका आवश्यक कागजात लिई मात्र कर्जा नवीकरण गर्नु हुन ।
३. कर्जा एकाग्रता जोखिम कम गर्नु हुन ।
४. आयकर ऐन, २०५८ अनुसारको दरले स्रोतमा कर कट्टी गर्नु हुन ।
५. भुक्तानी म्याद समाप्त भएका चेकको भुक्तानी नगर्नु हुन ।
६. लामो समयदेखि सण्डी क्रेडिटर्समा रहेका रकम नियमितरूपमा राफसाफ गर्नु हुन ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.६ नारायणी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., रत्ननगर, चितवन

यस डेभलपमेण्ट बैंक.लि. ले आ.व. ०६८।६९ को वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृतिका लागि पेश गरी नसकेको ।

२.७ पश्चिमाञ्चल विकास बैङ्क लि., बुटवल, रुपन्देही

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न
२. AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्न ।
३. समयमा नै पेशकी रकमहरु फर्स्यौट गर्न । विगत २ वर्ष देखि Cash Short भएको रकमको हिसाव मिलान गर्न ।
४. चेकको भुक्तानी गर्दा अनिवार्य रूपमा दस्तखत प्रमाणित गरी भुक्तानी गर्न, अख्तियारी नाघेर चेकको भुक्तानी नगर्न ।
५. स्थिर सम्पत्ति रजिष्टर, हुकुटी रजिष्टर, खाता खोल्दा तथा बन्द गर्दाको रजिष्टर, बैंक स्टेटमेन्ट जारी रजिष्टर खडा गर्नुहुन ।

६. संस्थामा कार्यविधि बनाएर चेक बुकहरुको व्यवस्थापन गर्न । पुराना चेक बुक रद्द गरी नयाँ चेकबुक जारी गर्न ।
७. खर्च भौचरहरुमा श्रोतमा करकट्टी गरी भुक्तानी गर्न ।
८. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।
९. संस्थाले प्रस्ताव गरेको नगद लाभांश रु.२,६९,२१,७२०।- (रु.दुई करोड उनान्सत्तरी लाख एक्काइस हजार सात सय वीस मात्र) वितरण गर्न अस्वीकृत गरिएको तथा सो रकमलाई २०६९ पौष मसान्तको हिसावमा संचित मुनाफामा राखी जानकारी दिनुहुन ।

२.८ सहयोगी विकास बैङ्क लि., जनकपुरधाम, धनुषा

१. वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी यस विभागलाई जानकारी गराउनु हुन ।
२. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीहरुको आयश्रोत प्रमाणित गर्ने कागजात, अद्यावधिक वित्तीय विवरण, कर चुक्ता प्रमाणपत्र जस्ता आवश्यक कागजातहरु लिई कर्जा फाइलमा संलग्न गर्नुहुन ।
३. निक्षेप खाता खोल्दा यस बैकबाट जारी KYC सम्बन्धी निर्देशनको पूर्ण पालना गर्नुहुन ।
४. सम्पत्तिको भौतिक परीक्षण गरी विवरण विस्तृत रुपमा तयार गर्नुहुन ।
५. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै त्यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. संस्थाले प्रस्ताव गरे अनुसारको चुक्ता पुँजीको २६ प्रतिशतले हुने रकम रु.२,३४,०० हजार बराबरको बोनस शेयर र त्यसको कर बापत नगद लाभांश रु.१२,३१,५७८।९५ वितरण गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको व्यहोरा निर्णयानुसार जानकारी गराउनुहुन ।

२.९ एक्सिस डेभलपमेण्ट बैक लि. हात्तीसार, काठमाडौं

१. संस्थाबाट प्रवाह गरिने कर्जाका ऋणीहरुको अनिवार्य रुपमा पारिवारिक विवरण लिनु हुन ।
२. तेस्रो पक्षको धितोमा प्रवाह गरिने कर्जाका लागि धितो दिने व्यक्तिको हकवालालाई अनिवार्य रुपमा साक्षी राख्नु हुन ।
३. संस्थाबाट प्रवाह गरिने कर्जाबाट गरिने व्यवसायको स्पष्ट प्रयोजन र सोलाई प्रमाणित गर्ने कागजात अनिवार्य रुपमा लिने गर्नु हुन ।
४. कर्जा प्रवाह पश्चात समय समयमा सदुपयोगिता निरीक्षण गरी सोको प्रतिवेदन अनिवार्य रुपमा फाइलमा राख्ने गर्नु हुन ।
५. कर्जाको सुरक्षण स्वरुप राखिएका भवन र सवारी साधनहरुको निरन्तर विमा रहने संयन्त्रको विकास गर्नु हुन ।
६. साविक उद्यम विकास बैकका संस्थापक संलग्न रहेको कर्जाहरु असूल उपर गर्नु हुन ।
७. लामो समयदेखि बक्यौता रहेका कर्जाहरुको असूली कारवाहीमा विशेष जोड दिनु हुन ।
८. आयकर ऐन अनुसार विल भुक्तानी गर्दा स्रोतमा कर कट्टी गर्नु पर्ने विलहरुमा प्रचलित कानून बमोजिम कर कट्टी गर्नु हुन ।
९. यस बैकको निर्देशन बमोजिम कर्जाले भाखा नाघेको आधारमा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने गर्नु हुन तथा कर्जाको सुरक्षणमा विशेष ध्यान दिनु हुन ।
१०. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
११. प्रस्तावित नगद लाभांश अस्वीकृत गरिएको छ र उक्त रकम संचित नाफामा सारी यस बैकलाई जानकारी दिनुहुन ।

२.१० कर्णाली विकास बैङ्क लि., नेपालगञ्ज, बाँके

यस विकास बैक.लि. ले आ.व. ०६८।६९ को वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृतिका लागि पेश गरी नसकेको ।

२.११ त्रिवेणी विकास बैङ्क लि., नारायणगढ, चितवन

१. खरिद गरेका बिलहरु यस बैकबाट जारी निर्देशनमा तोकिएको समयावधिभित्र अनिवार्य रुपमा राफसाफ गर्न ।
२. कर्जा प्रवाह गर्न, पुरानो कर्जा नवीकरण गर्न, पुर्नसंरचना वा पुर्नतालिकीकरण गर्नुपूर्व ऋणीहरुसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजातहरु जस्तै: आम्दानी पुष्ट्याई गर्ने कागजात, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, व्यवसाय नवीकरण कागजात तथा ऋणीको कर्जा सूचना लिई निजको सक्षमता विश्लेषण गर्न तथा कर्जा प्रवाह पश्चात ऋणीहरुको नियमित अनुगमन गर्न ।
३. यस बैकबाट जारी “बैंक/वित्तीय संस्थाहरुले प्रदान गर्ने सेवा तथा सेवाशुल्क सम्बन्धी मार्गदर्शन” मा तोकिए भन्दा बढी शुल्क लिने परिपाटी बन्द गर्न ।
४. पच्चीस लाख भन्दा बढीको कर्जा प्रवाह पश्चात यस बैकबाट जारी निर्देशनमा तोकिएको समयावधि भित्र अनिवार्यरुपमा सो कर्जा प्रवाहको सूचना कर्जा सूचना केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था गर्न ।
५. ग्राहकहरुको निक्षेप खाता खोल्दा यस बैकबाट जारी निर्देशानुसारका सम्पूर्ण कागजातहरु लिने व्यवस्था गर्न ।
६. आन्तरिक नीति नियमहरु यस बैकबाट जारी निर्देशनका प्रावधान तथा सञ्चालक समितिले समय समयमा गरेका निर्णयहरु समेटी अद्यावधिक गर्न ।
७. बाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै त्यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।

२.१२ सुप्रिम डेभलपमेण्ट बैक लि. नयाँबानेश्वर, काठमाडौं

१. कर्जा प्रस्ताव तयार गर्दा परियोजनाको विस्तृत विवरण, सोको सम्भाव्यता अध्ययन, ऋणीको पृष्ठभूमि, हालको अवस्था (Status) र सुरक्षणमा लिइने धितोको पर्याप्तताका सम्बन्धमा विस्तृत विवरण लिने गर्नु हुन ।
२. Working Capital /Revolving प्रकृतिका कर्जाहरु Ever Greenary देखिने भएतापनि यस प्रकारको कर्जाको अंश अत्यधिक भएबाट भविष्यमा Credit Risk (कर्जा संकट) आउन सक्ने हुनाले समयमा नै जोखिम न्यून गर्नु हुन ।
३. Working Capital/Revolving प्रकृतिका कर्जाहरु लामो समय देखि (विगत ७ –८ वर्ष देखि) नवीकरण भई आई रहेको सम्बन्धमा सोको कारण विश्लेषण गर्न लगाई कर्जा नवीकरण गर्दा सुरक्षणमा लिइएका घर जग्गा धितोको मूल्यांकन हालको बजार मूल्यलाई आधार मानी लिने गर्नु हुन ।
४. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारका पर्याप्त कागजातहरु लिई आवश्यक प्रकृयाहरु पुरा गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन एव कर्जा प्रवाह पश्चात् आवधिक रुपमा कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गर्नुहुन ।
५. यस बैकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०६९ को निर्देशन नं. १९ को अनुसूची-१ बमोजिमका कागजातहरु लिएर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन ।
६. संस्थाको निष्कृत कर्जाको अंश घटाउनु हुन ।
७. २०६९ आषाढ मसान्तको वित्तीय विवरणको आधारमा यस बैकबाट गरिएको स्थलगत निरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार कर्जा असुली वा थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु हुन ।
८. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन बमोजिम व्यवसायिक विशेषज्ञ सञ्चालक नियुक्त गर्नु हुन ।
९. बाह्य लेखापरीक्षक तथा यस बैकको स्थलगत निरीक्षणले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन र

१०. तहाँबाट प्रस्ताव भई अस्वीकृत गरिएको नगद लाभांश तथा बोनश शेयरको रकम संचित नाफामा सारी यस बैकलाई जानकारी दिनुहुन ।

२.१३ भृकुटी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बुटवल, रुपन्देही

१. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आम्दानी प्रमाणित गर्ने कागजात तथा लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण, कर्जा स्वीकृत तथा नवीकरण गर्दा कर्जा सूचना, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, विमा नविकरण, कर्जा भुक्तानी तालिका, सक्कल लालपूर्जा जस्ता आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृत्या पुन्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नहुन ।
२. वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु हुन ।
३. सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन नीति र AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्नहुन ।
४. रेमिटान्स कम्पनीसँगको कारोवारको हिसाब मिलान समयमा नै गर्नहुन ।
५. ग्राहकको खाता खोल्दा KYC सम्बन्धि निर्देशनको पूर्णरूपमा पालना गर्नहुन ।
६. खाता बन्द गर्दा निवेदकले दिएको निवेदनमा रहेको खातावालाको हस्ताक्षरलाई प्रमाणीकरण गरी खाता बन्द गर्ने तथा बन्द भएका खाताहरूको अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्नहुन ।
७. समयावधि नाघेका चेकहरूको भुक्तानी नगर्नुहुन ।
८. व्यवसायिक विशेषज्ञ संचालक नियुक्ति गर्नहुन ।
९. निर्देशन अनुसारको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नहुन ।
१०. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नहुन ।
११. संस्थाले चुक्ता पुँजीको १८ प्रतिशतले हुने रु. ५,७७,९६,५२४।- (रु.पाँच करोड सतहत्तर लाख छयान्नव्वे हजार पाँच सय चौवीस मात्र) बराबरको बोनश शेयर तथा सोको लागि कर रकम रु.३०,४९,९२२.३२ (तीस लाख एकचालीस हजार नौ सय बाइस पैसा बत्तीस मात्र) वितरण गर्न प्रस्ताव गरेकोमा स्थलगत निरीक्षणबाट रु.२,६०,८० हजार थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिएकोले कम्तीमा उक्त रकम बराबर संचित नाफा रहने गरी बाँकी रकमबाट मात्र बोनस शेयर र लाभांस (कर वापतको रकम) वितरण गर्न स्वीकृति प्रदान भएकोले सोही अनुसार गर्नहुन ।

२.१४ शुभेच्छा विकास बैक लि., नारायणगढ, चितवन

१. वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धमा छुट्टै नीति/निर्देशिका तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नहुन ।
२. कर्जा अधिकेन्द्रीत (Concentration) बाट उत्पन्न हुने जोखिम न्यूनिकरणको लागि कर्जा विविधिकरणमा ध्यान दिनुहुन ।
३. संस्थापक, सञ्चालक तथा उच्च व्यवस्थापनमा आवद्ध व्यक्तिहरूसँग आपसी सम्बन्ध भएका व्यक्ति, फर्म/कम्पनीहरू पहिचान गर्न सकिने संयन्त्रको विकास गर्नहुन ।
४. धितो मुल्यांकनकर्तासँगको सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिमको रकम निजको चल्ती खातामा राख्ने व्यवस्था गर्नहुन ।
५. ऋणीको आम्दानी प्रमाणित गर्ने कागजात, विस्तृत पारिवारिक विवरण, लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण तथा कर्जा सूचना लिई निजहरूको सक्षमता (Credit-Worthiness) विश्लेषण गर्न तथा धितोमा रहेका विमा योग्य सम्पत्तीहरूको समयमै विमा नविकरण गर्ने व्यवस्था गर्नहुन ।
६. कर्जाको प्रकृति र उद्देश्य बमोजिम उचित शिर्षकमा वर्गीकरण गर्न तथा शेयर धितोमा प्रवाहित कर्जाहरूमा साप्ताहिक रूपमा मार्जिन अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्नहुन ।
७. सण्डी डेटर्स/क्रेडिटर्स हिसाब शिर्षकमा भएका पुराना रकमहरू समयमै हिसाब मिलान गर्नहुन ।
८. विमाको सीमा भन्दा बढी हुने गरी ढुकुटीमा नगद राख्ने परिपाटी यथाशिघ्र बन्द गर्नहुन ।

९. कर्जा सूचना केन्द्रको कालो सूचीमा (Black Listed) सुचिकृत एकै समूहमा पर्ने ऋणीहरूलाई प्रवाह भएको कर्जामा थप रु.३,१६,७८ हजार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।
१०. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न तथा त्यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.१५ बागेश्वरी विकास बैङ्क लि., नेपालगञ्ज, बाँके

१. कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिको पूर्ण पालना हुने गरी मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. स्थिर सम्पत्ति रजिष्टर राख्न तथा भौतिक परीक्षण गरी विवरण अद्यावधिक गर्नुहुन ।
३. Credit Appraisal तयार गरेर उपयुक्त भएमा मात्र कर्जा स्वीकृत तथा प्रवाह गर्ने गर्नुहुन ।
४. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आमदानी प्रमाणित गर्ने यथार्थपरक कागजात, विस्तृत पारिवारिक विवरण, लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण आदि लिने गर्नुहुन ।
५. संस्थाले प्रवाह गरेका कर्जाको सुरक्षणमा लिएको धितो तथा व्यवसाय कार्यक्षेत्र बाहिर रहेको सन्दर्भमा यस बैंकको निर्देशन अनुरूप हुने गरी उक्त कर्जाको व्यवस्थापन तथा कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।
६. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न र त्यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
७. कार्यक्षेत्र बाहिर प्रदान गरेको र पुनरसंरचना/पुनरतालिकीकरण गरेको लगायतका कर्जाहरूमा २०६९ आषाढ मसान्तमै रु.५,४४,५६ हजार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेमा सो नगरेकाले प्रस्तावित बोनस शेयर तथा नगद लाभांश अस्वीकृत भएको व्यहोरा अवगत गर्नु हुन ।

२.१६ गौरीशंकर डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., कावासोती, नवलपरासी

१. स्थिर सम्पत्तिको रजिष्टर राख्नुहुनका साथै सम्पत्तिको भौतिक परीक्षण गरी विवरण अद्यावधिक राख्नुहुन ।
२. संस्था संचालनको लागि आवश्यक लगानी नीति, संचालन निर्देशिका, विपन्न वर्ग कर्जा लगानी निर्देशिका, आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका, सूचना प्रविधि नीति, सम्पत्ति दायित्व नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुहुन ।
३. संस्थामा रहेका मुद्दति रसिद सम्बन्धित खातावाललाई प्रदान गर्न, मुद्दति रसिदमा अंकित व्याजदर र सिस्टममा उल्लेख भएको व्याजदर फरक, केही कारोवारमा एटीएमबाट रकम भुक्तानी लिएको तर सिस्टममा सम्बन्धित खाताबाट तत्काल रकम नघटेको लगायतका सिस्टमको समस्या तत्काल पहिचान गरी समाधान गर्नका साथै यसप्रकारका कमी कमजोरी भविष्यमा नदोहोरिने व्यवस्था मिलाउनुहुन ।
४. रेमिट्यान्स कम्पनीसँग गरिएको सम्झौता अद्यावधिक नगर्दा हुने जोखिम प्रति सजग रही त्यस्ता सम्झौता अविलम्ब अद्यावधिक गर्नका साथै रेमिट्यान्स कम्पनीसँग लामो समयदेखि बक्यौता रहेको रकम असुल उपर गरी यस बैंकलाई जानकारी दिनुहुन ।
५. यस बैंकमा पेश गर्नुपर्ने तथ्यांक तथा जानकारीहरू निर्धारित समयमा नै पठाउने गर्नुका साथै पुँजीकोष सम्बन्धी विवरण पठाउँदा आन्तरिक लेखापरीक्षकबाट अनिवार्य रूपले प्रमाणित गरेर मात्र पठाउने गर्नुहुन ।
६. कर्मचारी सेवा विनियमावलीको परिधिभित्र रही कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुहुन ।
७. कर्जा प्रवाह गर्दा सुरक्षणमा लिने धितोको अनिवार्य रूपले बीमा गर्न र बीमा पोलिसी नवीकरण गरी अद्यावधिक गर्नुहुन ।

८. कतिपय अवधिमा यस बैंकको निर्देशन विपरित प्रति ग्राहक सीमा भन्दा बढी हुने गरी कर्जा प्रवाह गरेको देखिएको सन्दर्भमा यस बैंकको निर्देशन विपरित हुने गरी कर्जा स्वीकृत तथा प्रवाह गर्ने कार्य नगर्न नगराउनुहुन ।
९. यस बैंकको निर्देशन भन्दा बढी रियल स्टेट शीर्षकमा प्रवाह गरेको कर्जा यस बैंकबाट निर्धारित सीमा भित्र ल्याउनुहुन ।
१०. यस बैंकको निर्देशन अनुसारको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने गर्नुहुन ।
११. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै त्यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
१२. संस्थाको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनबाट २०६९ आषाढ मसान्तमा कायम रहेको कर्जाहरुमा रु.७४,६० हजार थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएकोले प्रस्तावित नगद लाभांश अस्वीकृत भएको व्यहोरा जानकारी गर्नुहुन ।

२.१७ गोर्खा विकास बैङ्क लि., पुतलीसडक, काठमाडौं

नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट व्यवस्थापन आफ्नो नियन्त्रणमा लिएको र वार्षिक साधारणसभा हुन नसकेको ।

२.१८ गण्डकी विकास बैङ्क लि., पोखरा, कास्की

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
२. वासलात वाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति, सूचना प्रविधि सम्बन्धी नीति र AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्न ।
३. संस्थामा रहेको स्थिर सम्पत्तिको वीमा गर्न ।
४. ग्राहकहरुको खाता खोल्दा आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु लिने गर्न ।
५. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।
६. संस्थाबाट प्रवाहित विभिन्न कर्जाहरु अप्रत्यक्ष र घुमाउरो प्रकारले संचालक/संस्थापकहरुले उपयोग गरिरहेको देखिन आएको हुँदा तपसिलका कर्जाहरु सम्पूर्ण रुपमा चुक्ता भुक्तानी नभएसम्मको लागि संस्थापकहरु कृष्ण पराजुली, हरि प्रसाद पौडेल, विष्णुहरि पराजुली, संचालक विप्लव पौडेल र अध्यक्ष पदम प्रसाद पौडेलले पाउने वोनस शेयर प्रमाणपत्र हाल रोक्का रहने गरी संस्थाले प्रस्ताव गरे अनुसार वोनस शेयर रु.३ करोड र नगद लाभांश रु.१५,७८,९४७०० लाई स्विकृति प्रदान गरिएको ।

तपसिल

१. होटल ट्रोपिकाना
२. विष्णु प्रसाद आचार्य
३. रेखा थापा कार्की
४. डा.निर्मल लामिछाने
५. लिलाभक्त आचार्य
६. विन्देश्वरी पोल्ट्री फर्म
७. खगनाथ घिमिरे
९. भयलाल पहारी

२.१९ इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बनेपा, काभ्रे

१. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारका पर्याप्त कागजातहरु लिई ऋणीको कर्जा तथा ब्याज तिर्ने क्षमताको विश्लेषण समेतका प्रकृयाहरु पुरा

गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन एवम् कर्जा प्रवाह पश्चात् आवधिक रुपमा कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गर्नुहुन ।

२. उच्च रहेको निष्क्रिय कर्जा अनुपातलाई ५ प्रतिशतभन्दा तल ल्याउनु हुन ।
३. नेपाल राष्ट्र बैंकको ई.प्रा.निर्देशन नं.६ को बुँदा नं. ५ उपबुँदा नं. २ मा भएको व्यवस्था पालना गरी /गराई संस्थाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली चुस्त एवं सक्रिय बनाउनु हुन ।
४. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुरूप यथार्थपरक किसिमले राख्ने गर्नु हुन ।
५. कर्जा प्रवाह गर्दा सुरक्षणमा लिएको धितोको पुनः मूल्याङ्कन गरेर मात्र आंशिक फुकुवा गर्नुहुन ।
६. स्थिर सम्पत्तिको रजिष्टर अद्यावधिक गराई आवधिक रुपमा भौतिक निरीक्षण गर्नुहुन ।
७. सम्पत्ति शुद्धिकरण सम्बन्धी नीति, जोखिम व्यवस्थापन नीति, विपन्न वर्ग कर्जा सम्बन्धी लगायतका नीतिहरु समसामयिक एवं अद्यावधिक गर्नु हुन ।
८. निक्षेपकर्ताहरुको खातामा जम्मा हुनुपर्ने व्याज समयमा नै खातावालाको खातामा जम्मा नभएको सम्बन्धमा यथार्थ कारण पत्ता लगाई अब उप्रान्त निक्षेपकर्ताको खातामा नियमित व्याज जम्मा हुने व्यवस्था मिलाउनु हुन ।
९. यस बैंकको इ.प्रा.निर्देशन नं. ८/०६९ को दफा ५ पूर्ण रुपले पालना गर्नु हुन ।
१०. संस्थाको प्रयोगमा रहेको BANCUS Software र Pumori 3 सफ्टवेयर मध्ये १ वटा मात्र सफ्टवेयर प्रयोगमा ल्याई एकरूपता कायम गर्नु हुन ।
११. दैनिक रुपमा Data Back Up को उचित व्यवस्था मिलाउनु हुन ।
१२. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०६३ वमोजिम व्यवसायिक विशेषज्ञ सञ्चालक नियुक्त गर्नु हुन ।
१३. आयकर ऐन २०५८ अनुसारको दरमा स्रोतमा कर कट्टी गर्नुहुन ।
१४. शाखा संचालन निर्देशिका (Branch Operation Manual) तयार गरी लागू गर्नुहुन ।
१५. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षक र यस बैंकको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनबाट दिइएका निर्देशनहरु समयमा नै पालना गर्नु हुन तथा उक्त कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.२० विजनेश युनिभर्सल डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., कान्तिपथ, काठमाडौं ।

१. संस्थाले कर्जा प्रवाह गरेका दुई ऋणीहरु कस्मिक अटोमोवाइल्स र गणेश लामा कालो सूचीमा समावेश भैसकेको सन्दर्भमा निजहरुसंग सम्बन्धित कर्जाहरु शीघ्र चुक्ता गराउनु हुन ।
२. नेपाल बैंक लिमिटेडको शेयर विक्री गरी यस बैंकलाई जानकारी दिनु हुन ।
३. ATM कारोवारमा भुक्तानी दिन बाँकि देखिएको रु.८०,३००/- सम्बन्धित ग्राहक पहिचान गरी हिसाब मिलान गराउनु हुन ।
४. विमा वापतको प्रिमियम असुल उपर गरेर मात्र कर्जाको सांवा व्याज असुली वा चुक्ता गर्ने गर्नु हुन ।
५. कर्जाहरुको ऋणी र जमानीकर्ताहरुको नेटवर्थ र बहु बैंकिङ्ग (Multiple Banking) कारोवारको स्वघोषणा लिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
६. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको कर्जा चुक्ता गर्न सक्ने आम्दानीको आधिकारिक प्रामाणिक कागजात लिने तथा विश्लेषण गर्ने गर्नुहुन ।
७. कर्जाको सांवा व्याज असुल गर्न नयाँ कर्जा स्वीकृत गर्ने परिपाटी तुरुन्त बन्द गर्नु हुन ।
८. संस्थासंग रहेको स्थिर सम्पत्ति (घरजग्गा) सम्बन्धमा यस बैंकको ई.प्रा.निर्देशन नं.८ को बुँदा ७ वमोजिम गर्नु हुन ।
९. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

१०. संस्थाले चुक्ता पुँजीको द.५ प्रतिशत नगद लाभांश प्रस्ताव गरेकोमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४६(१) बमोजिमका शर्तहरू मध्ये जोखिम व्यहोर्ने कोषमा पर्याप्त व्यवस्था नगरेको देखिएकोले संस्थालाई उक्त लाभांश घोषणा तथा वितरण गर्न अस्वीकृत गर्ने तथा उक्त रकम संचित मुनाफामा सारी जानकारी दिनु हुन ।

२.२१ विराटलक्ष्मी विकास बैङ्क लि., विराटनगर, मोरङ्ग

१. कर्जा प्रवाह गर्न, पुरानो कर्जा नवीकरण गर्न, पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गर्नुपूर्व ऋणीहरू संग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजातहरू जस्तै: आम्दानी पुष्ट्याई गर्ने कागजात, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, व्यवसाय नवीकरण कागजात तथा ऋणीको कर्जा सूचना लिई निजको सक्षमता विश्लेषण गर्न ।
२. ऋणीले उल्लेख गरेको आयस्रोत प्रमाणित गर्ने कागजात अनिवार्यरूपमा लिने गर्न ।
३. कारोबारहरूको लेखांकन गर्दा सो कारोबार पुष्टिहुने सम्पूर्ण कागजातहरू (Supporting Documents) भौचरमा संलग्न गर्न तथा कर (VAT/PAN) मा दर्ताभएका बिक्रेतासंगमात्र आवश्यक सामग्री खरिद गर्ने गर्न ।
४. ग्राहकहरूको निक्षेप खाता खोल्दा यस बैंकबाट जारी निर्देशानुसारका सम्पूर्ण कागजातहरू लिन तथा दस्तखत नमुनाकाई पूर्णरूपमा भर्न ।
५. आन्तरिक लेखापरिक्षकले औल्याएका कैफियतहरू समयमै सुधार गर्न ।
६. निक्षेप खाताको चेक जारी गर्दा चेक बुझिलिने व्यक्तिलाई अनिवार्यरूपमा हस्ताक्षर गर्न लगाउन तथा बन्द भएका निक्षेपखाताहरूको लगत राख्ने व्यवस्था गर्न ।
७. कर्जाहरूको उद्देश्य एवं प्रकृति बमोजिम उपयुक्त कर्जा शीर्षकमा बर्गीकरण गर्ने व्यवस्था गर्न ।
८. संस्थापक, सञ्चालक तथा व्यवस्थापनमा रहेका उच्च पदाधिकारीहरू संग सम्बन्धित व्यक्तिहरू पहिचान गर्ने संयन्त्र तयार गर्न ।
९. निष्कृत कर्जामा भएको बृद्धि नियन्त्रणको लागि उपयुक्त योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न ।
१०. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू सुधार गर्नुका साथै त्यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।

२.२२ एक्सल डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., विर्तामोड, भ्रपा

१. नियमानुसार कर्मचारीले पाउने संचित विदा बापतको रकम व्यवस्था (Provision) गर्नुहुन ।
२. संचालक समितिमा सर्वसाधारण शेयरधनीको तर्फबाट पूर्ति गर्नुहुन ।
३. संस्थाको कर्मचारी प्रशासन विनियमावली अनुसार कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन नियमित गर्नुहुन ।
४. साख सूचना लिएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा कर्जा नवीकरण गर्नुहुन ।
५. ऋणीको आम्दानी पुष्टाई हुने कागजात, संस्थागत ऋणीको हकमा व्यापारिक फर्मको वित्तीय विवरण, कर चुक्त प्रमाणपत्र लिनुहुन ।
६. निक्षेप खाता खोल्दा KYC को पूर्ण पालना गर्नुहुन ।
७. शाखा कार्यालयहरूमा Cash Transit Register तथा Bank Balance Confirmation Certificate रजिष्टर राख्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
८. शाखा कार्यालयहरूमा पनि आवधिक रूपमा सम्पतिको भौतिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
९. मुख्य शाखा कार्यालयबाट आवधिक रूपमा Bank Reconciliation Statement तयार गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
१०. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।

२.२३ वेस्टर्न डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., घोराही, दाङ्ग

यस डेभलपमेन्ट बैंक.लि. ले आ.व. ०६८/६९ को वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृतिका लागि पेश गरेतापनि स्वीकृत भइ नसकेको ।

२.२४ एच एण्ड बी. डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारको पर्याप्त कागजातहरू लिई प्रकृयाहरू पुरा गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
२. आयकर ऐन, २०५८ अनुसार श्रोतमा कर कट्टी गर्नुका साथै श्रोतमा कट्टी गरेको कर निर्धारित समयमा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा जम्मा गर्नु हुन ।
३. आफ्ना ग्राहकलाई जोखिमका आधारमा वर्गिकरण गर्न तथा ग्राहक पहिचान निर्देशिका अनुसार ग्राहकको विवरण लिन हुन ।
४. सूचना प्रविधि नीति तयार पारी तथा सिस्टम अडिटको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्नु हुन ।
५. अन्तर शाखा तथा एजेन्सी हिसाब समयमै मिलान गर्नु हुन ।
६. लेखापरिक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गरी सो कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.२५ अरनिको विकास बैङ्क लि., धुलिखेल, काभ्रे

१. संस्थामा Operational Manual, Internal Audit Manual र लगानी तथा कोष व्यवस्थापन नीति तर्जुमा गर्नुहुन ।
२. बैंक तथा वित्तीय संस्थामा राखेको बैंक मौज्जातको हिसाव मिलान समयमा नै गर्नुहुन ।
३. ह्यासकट्टी दरमा संस्थाको प्रधान कार्यालय र शाखाहरूमा एकरूपता ल्याउनुहुन ।
४. कर्जा प्रवाह गर्दा आवश्यक कागजातहरू लिएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
५. ऋणीहरूको आयश्रोत, वित्तीय विवरण, सावाँ/व्याज तिर्न सक्ने क्षमता आदिको विश्लेषण गर्नुहुन ।
६. निक्षेप भौचरहरूमा Denominations भर्ने गर्नुहुनको साथै कर्मचारीबाट भौचरको Verify गर्ने व्यवस्था मिलाउनुहुन ।
७. स्टेशनरी रजिष्टर अधावधिक गर्नुहुनको साथै माग फारम भर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
८. यस विभागबाट हालै सम्पन्न स्थलगत निरीक्षण बमोजिम यु.एस. कन्ट्रक्सनको कर्जामा रु.७,२० हजार थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नुहुन ।
९. बाह्य लेखापरिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।
१०. प्रस्तावित लाभांश बापतको रकम घोषणा तथा वितरण नगरी यस चालु आ.व.मा संचित मुनाफामा सार्नुहुन ।

२.२६ एन.डि.ई.पि. डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., कमलादी, काठमाडौं

१. संस्थाबाट प्रदान गरिएका/गरिने कर्जाहरूमा व्यक्ति/फर्मको पछिल्लो वित्तीय विवरण, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, आधिकारिक आय विवरण, कर्जा सूचना लगायत अन्य आवश्यक कागजात प्राप्त गरिसकेपछि मात्र कर्जा प्रदान गर्नुहुन तथा उक्त कर्जाको नियमित परियोजना विश्लेषण तथा कर्जा सदुपयोगिता प्रतिवेदन तयार गरी मात्र कर्जा नवीकरण गर्नु हुन ।
२. बाह्य लेखापरिक्षक तथा यस बैंकको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गरी सो कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
३. यस बैंकको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका कर्जाहरूमा थप गर्नुपर्ने रु. ९७,०४७ हजार कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।

२.२७ क्लिन इनर्जी डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., सितापाइला, काठमाडौं

१. संस्थाले प्रदान गरेको कर्जाहरूको पछिल्लो वित्तीय विवरण, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, परियोजनाको प्रगति विवरण तथा कर्जा सदुपयोगिता सम्बन्धी प्रतिवेदन नियमितरूपमा लिने गर्नु हुन ।

२. मौज्जात वा पाउनुपर्ने हिसाव समेतको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको हकमा उक्त सम्पत्तिहरूको धितोमा अन्य बैंक वित्तीय संस्थाहरूबाट ऋणीले कर्जा उपयोग गरेको छ/छैन एकिन गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्न तथा उक्त धितोको वास्तविक मूल्यको एकिन गर्ने गर्नु हुन ।
३. ATM Suspense, Suspense Payable आदि शीर्षक अन्तर्गत रहेको रकमको अविलम्ब हिसाव मिलान गर्न हुन ।
४. वासलातवाहिरका कारोवार सम्बन्धी नीति तथा निर्देशिका तयार पारी कार्यान्वयन गर्नु हुन ।
५. Essel Solu Hydro Power, Clean Village Microfinance and Bittiya Sanstha मा लगानी गरिएको शेयर लगानीको प्रमाणपत्र अविलम्ब प्राप्त गर्नु हुन ।
६. संस्थाको Nostro Bank Operation सम्बन्धि नीति तथा निर्देशिका तयार पारी कार्यान्वयन गर्नु हुन ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गरी सो कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.२८ मितेरी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., धरान, सुनसरी

१. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
२. आपसी सम्बन्ध भएका व्यक्ति तथा फर्म/कम्पनीहरू पहिचान गर्न सकिने संयन्त्रको निर्माण गर्नुहुन ।
३. कर्जा फाईलमा संस्थागत ऋणीहरूको Audited वित्तीय विवरण संलग्न गर्नुहुन ।
४. कर्जा प्रवाह गर्नु अगाडि ऋणीको धितो, परियोजना, व्यवसाय आदिको स्थलगत निरीक्षण गर्ने गर्नुहुन ।
५. कर्जा फाईलहरूमा Offer Letter राख्ने गर्नुहुन ।
६. ग्राहक पहिचान कार्यविधिको पूर्णरूपमा पालना गर्नुहुन ।
७. आवधिक रूपमा २५ लाख र त्योभन्दा बढीको कर्जाका ऋणीहरूको विस्तृत विवरण साख सुचना केन्द्रमा पठाउनुहुन ।
८. Dormant Accounts पहिल्याउने व्यवस्था गर्नुहुन ।
९. चेक जारी गर्दा रजिष्टरमा चेक लैजाने व्यक्तिको हस्ताक्षर अनिवार्य रूपमा लिनुहुन ।
१०. Signature Specimen Cards मा दस्तखत नमूना बक्स खाली नराख्नुहुन ।
११. खर्च कारोवार गर्दा VAT/PAN विल लिने गर्नुहुन ।
१२. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।

२.२९ तिनाऊ विकास बैङ्क लि., बुटवल रुपन्देही

१. बजेट तर्जुमा गर्दा ठोस आधारमा अनुमानित आम्दानी/खर्चको विवरण तयार गर्नुको साथै आवधिक रूपमा वास्तविक खर्चको विश्लेषण गर्नुहुन ।
२. निक्षेप खाता खोल्दा निक्षेपकर्तासँग आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरू लिने गर्नुहुन ।
३. कर्जा प्रवाह गर्दा सम्बन्धित ऋणीको आयश्रोत विवरण (नोकरी, बैदेशिक पेन्सनपट्टा आदि) पुष्टाई हुने आधिकारिक कागजात लिनुहुन ।
४. धितो मूल्यांकनकर्तासँग सम्झौता गर्दा निजको कर्जा सुचना लिनुहुन ।
५. बीमाको सीमाभित्र रहेर मात्र मार्गस्थ नगदको कारोवार गर्नुहुन ।
६. कर्जा फाईलमा कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गर्नुहुन ।
७. वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ॥

२.३० राइजिङ्ग डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., नारायणगढ, चितवन

१. कर्जा प्रवाह, नविकरण, पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गर्नुपूर्व ऋणीहरु संग सम्बन्धीत सम्पूर्ण कागजातहरु जस्तै: आम्दानि पुष्ट्याई गर्ने कागजात, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, व्यवसाय नविकरण कागजात तथा ऋणीको कर्जा सूचना लिई निजको सक्षमता विश्लेषण गर्न साथै कर्जा प्रवाह पश्चात नियमित रुपमा कर्जा सदुपयोगिता अनुगमन गर्न ।
२. धितोमा रहेको विमा योग्य सम्पत्तिहरुको विमा गर्न तथा सो विमाहरु समयमै नविकरण गर्ने व्यवस्था गर्न ।
३. वासलात वाहिरको कारोवार, शाखा संचालन तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यवीधि/नीति तर्जुमा गर्न ।
४. संस्थापक, सञ्चालक तथा व्यवस्थापनमा रहेका उच्च पदाधिकारीहरु संग सम्बन्धित व्यक्तिहरु पहिचान गर्ने संयन्त्र तयार गर्न ।
५. ग्राहकहरुको निक्षेप खाता खोल्दा यस बैंकबाट जारी निर्देशानुसारका सम्पूर्ण कागजातहरु लिने व्यवस्था गर्न तथा दस्तखत नमूना कार्ड पूर्णरुपमा भर्ने व्यवस्था गर्न ।
६. यस बैंकबाट जारी निर्देशानुसारका उप-समितिहरु गठन गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ बनाउन ।
७. स्थिर सम्पत्तिहरुको नियमित रुपमा भौतिक परिक्षण (Physical Verification) गर्ने व्यवस्था गर्न ।
८. मनकामना रेमिट बाट सोधभर्ना (Reimbursement) हुन नसकेको सम्पूर्ण रकमको लागि सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न ।
९. बाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै त्यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।
१०. प्रस्तावित नगद लाभांश बापतको रकम घोषणा तथा वितरण नगरी यस चालु आ.व.मा संचित मुनाफामा रकमान्तर गर्नु हुन ।

२.३१ मुक्तिनाथ विकास बैङ्क लि., पृथ्वीचोक, कास्की

१. स्वार्थ बाभिने (Conflict of Interest) हुनाले आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीलाई वित्त तथा कार्यसञ्चालन विभागमा संलग्न नगराउन तथा समयमानै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. AML/CFT सम्बन्धी छुट्टै नीति/निर्देशिका तयार गरी लागु गर्नुहुन ।
३. स्थिर सम्पत्तिहरुको नियमितरुपमा भौतिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. लेखापरीक्षण समितिमा संस्थाको आर्थिक अवस्थाको समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण, लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको परिणाम सम्बन्धमा विस्तृत छलफल गरी समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउनुहुन ।
५. सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन नीति बमोजिम सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
६. कर्जा प्रवाह गर्न, पुरानो कर्जा नविकरण गर्न, पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गर्नुपूर्व ऋणीहरुसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजातहरु जस्तै: आम्दानी पुष्ट्याई गर्ने कागजात, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, व्यवसाय नविकरण कागजात तथा ऋणीको कर्जा सूचना लिई निजको सक्षमता विश्लेषण गर्नुहुन ।
७. निक्षेपकर्ताहरुको निक्षेप खाता खोल्दा यस बैंकबाट जारी निर्देशन बमोजिम आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु लिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
८. मुख्य सर्भर (Main Server) लाई सुरक्षित स्थानमा राख्न तथा सो स्थानमा खुल्ला आवतजावतमा प्रभावकारी नियन्त्रणको व्यवस्था गर्नुहुन ।
९. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै त्यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.३२ सेवा विकास बैङ्क, बुटवल लि., रुपन्देही

१. कर्जा स्वीकृत गर्नु अघि ऋणीको आयश्रोत खुल्ने कागजात, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, तलवी फारम, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, दर्ता नविकरण प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि आदि आवश्यक कागजात लिनुहुन ।
२. कर्जा लगानीलाई नियमित गराउन ऋणीको परियोजना, धितो आदि समय समयमा अनुगमन निरीक्षण गरी कर्जा सदुपयोगिता प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नुहुन ।
३. शाखागत रूपमा स्थिर सम्पत्तिहरूको सांकेतिकरण तथा भौतिक परीक्षण गरी सम्पत्ति रहेको स्थान समेत खुल्ने लगत राखी सो लगत नियमितरूपमा अद्यावधिक गर्नुहुन ।
४. यस बैंक तथा कम्पनी रजिष्ट्रार कार्यालयबाट समेत स्वीकृति लिई प्रवन्धपत्रमा अभिलेख गरीसकेको अवस्थामा पुँजी योजना अनुरूप पुँजी बृद्धि गर्नुहुन ।
५. संस्थाका संस्थापक, सञ्चालकहरू तथा उच्च व्यवस्थापनमा आवद्ध व्यक्तिहरूसँग आपसी सम्बन्ध भएका व्यक्ति तथा फर्म/कम्पनीहरू पहिचान गर्न सकिने संयन्त्रको निर्माण गर्नुहुन ।
६. कर्जा नविकरण गर्दा अनिवार्य रूपमा साख सूचना लिने गर्नुहुन ।
७. ग्राहक पहिचान कार्यविधिको पूर्णरूपमा पालना गर्नुहुन ।
८. आयकर ऐन, २०५८ अनुसार श्रोतमा करकट्टी सम्बन्धी व्यवस्थाको पालना गर्नुहुन ।
९. सामग्री खरिद गर्दा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६३ को पूर्ण पालना गर्नुहुन ।
१०. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।

२.३३ कन्काई विकास बैङ्क लि., दमक, भद्रा

१. आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धमा छुट्टै कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु हुन ।
२. अन्तर-शाखा हिसावमिलान नियमित रूपमा गर्नु हुन ।
३. यस बैंकबाट जारी निर्देशानुसार कर्जा प्रवाह पश्चात ऋणीहरूको विवरण समयमा नै कर्जा सुचना केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था गर्नु हुन ।
४. ऋणीको आम्दानी प्रमाणित गर्ने कागजात, विस्तृत पारिवारिक विवरण, लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण तथा कर्जा सूचना लिई निजहरूको सक्षमता (ऋचभमप्ट(ध्यचतजप्लभकक) विश्लेषण गर्न तथा धितोमा रहेका विमा योग्य सम्पत्तीहरूको समयमै विमा नविकरण गर्ने व्यवस्था गर्नु हुन ।
५. ग्राहकहरूको निक्षेप खाता खोल्दा यस बैंकबाट जारी निर्देशानुसारका सम्पूर्ण कागजातहरू लिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
६. निक्षेपकर्ताहरूलाई चेक जारी गर्दा सो चेक बुझिलिने व्यक्तिको अनिवार्यरूपमा हस्ताक्षर गर्ने व्यवस्था गर्न तथा निष्कृत निक्षेप खाता सम्बन्धी छुट्टै कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु हुन ।
७. स्थीर सम्पत्तिहरूको लगत राख्न, ऋयमप्लन गर्न तथा सो सम्पत्तिहरूको नियमितरूपमा भौतिक परिक्षण गर्नु हुन ।
८. विमाको सीमा भन्दा बढी हुने गरी ढुकुटीमा नगद राख्ने परिपाटी यथाशिघ्र बन्द गर्नु हुन ।
९. क्यापिटल मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाईनान्स लि.मा रहेको निक्षेप असुलीको पहल गर्नु हुन ।
१०. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न तथा त्यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
११. यस बैंकबाट शिघ्र शुधारात्मक कारवाहीमा रहेको तथा निक्षेप भुक्तान गर्न नसकिरहेको क्यापिटल मर्चेन्ट बैकिङ्ग एण्ड फाईनान्स लि. मा रहेको बक्यौता रकम बराबर संचित

मुनाफा कायम हुने गरी मात्र बोनस शेयर तथा नगद लाभांश शेयरधरनीहरूलाई वितरण गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको समेत निर्देशानुसार अनुरोध गर्दछु ।

२.३४ पब्लिक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., वीरगञ्ज, पर्सा

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. व्यक्तिगत तथा संस्थागत खाता खोल्दा आवश्यक कागजातहरू लिएरमात्र खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. यस बैकको निर्देशन बमोजिमको व्यवसायीक पुँजि योजना पेश गर्नुहुन ।
४. खर्च भौचरहरूमा श्रोतमा करकट्टी गरी भुक्तानी गर्ने गर्नुहुन ।
५. आयकर ऐन २०५८ को दफा ८८ बमोजिम व्यक्तिगत तथा संस्थागत खाताको निक्षेपको व्याजमा नियमानुसार कर कट्टी गर्नुहुन ।
६. AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी लागू गर्नुहुन ।
७. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.३५ महाकाली विकास बैङ्क लि., महेन्द्रनगर, कञ्चनपुर

१. संस्थाले कर्जा स्वीकृत, नविकरण, पुनर्तालिकीकरण, पुनसंरचना गर्नु पूर्व नै कर्जा सूचना केन्द्रबाट साख सूचना लिने गर्नु हुन ।
२. ऋणीको आयश्रोत प्रमाणित हुने कागजातहरू लिई मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
३. कर्जा लगानी भएपछि समय समयमा तथा नविकरणका समयमा समेत कर्जा सदुपयोगिताको निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नु हुन ।
४. कर्जाको धितोमा रहेका कतिपय बीमायोग्य सम्पत्तिहरूको पूर्ण रुपमा बीमा गर्नु हुन ।
५. Know Your Customer Guideline बमोजिमका कागजातहरू लिने गर्नु हुन साथै Anti Money Laundering कारोबारको सम्बन्धमा नीति तयार गरी लागू गर्नु हुन ।
६. कर्जा लगानी गर्दा ऋणीको नेटवर्थ, वित्तीय अनुपातको विवेचना, ऋण/स्वपुँजी अनुपात आदिको विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्नु हुन ।
७. धितोको मूल्याङ्कन गर्दा केही कर्जाहरूमा कर्मचारीबाट पनि मूल्याङ्कन हुने गरेता पनि सो सम्बन्धी कर्जा नीतिमा उल्लेख गरी Guideline बनाउनु हुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू सुधार गर्नुहुन ।

२.३६ एस डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., काठमाडौं

१. ऋणीको पछिल्लो/आवधिक वित्तीय विवरण, कर चुक्ता प्रमाण पत्र, आधिकारिक आय विवरण, कर्जा सूचना आदि विवरण प्राप्त भएपछि मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन साथै आवधिक कर्जाको हकमा ऋणीलाई भुक्तानी तालिका पनि उपलब्ध गराउने गर्नु हुन ।
२. कम्पनि ऐन २०६३ को दफा १०१ को प्रावधान प्रतिकुल हुने गरी धितो स्वीकार गरी कर्जा प्रदान गर्नु हुन तथा धितोको नियमानुसारको मूल्य भन्दा बढि कर्जा प्रवाह भएको हकमा नपुग थप धितो लिई वा धितोले खामेसम्मको कर्जा सीमा कायम गर्नु हुन ।
३. ऋणिलाई थप नयाँ कर्जा सृजना गरी पुरानो कर्जाको साँवा तथा व्याज चुक्ता गराएको हकमा सम्पूर्ण कर्जा चुक्ता गराई यस बैकलाई जानकारी गराउनु हुन ऋण/पूँजी अनुपातको भारको विश्लेषण गरी कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
४. सहवित्तियकरण कर्जा अन्तरगत सदस्य बैकहरूबीच भएको पारिपासु तमसुक लिई फाईल अद्यावधिक गर्नु हुन ।
५. ऋणिको विस्तृत कर्जा सूचनामा उल्लिखित कारोवारलाई समेत ध्यान दिई कर्जा प्रवाह गर्ने गर्नु हुन ।

६. कम्पनि ऐन २०६३ को दफा १०५को १(ख)मा भएको व्यवस्था अनुसारको सिमा भित्र रही कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
७. ऋणीको जमानी बस्ने व्यक्तिको समेत नेट वर्थ सम्बन्धी विवरण लिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
८. पिपल्स फाइनेन्स लि.मा रहेको अन्तर बैंक लगानीमा सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु हुन ।
९. ग्राहक पहिचान निर्देशिका अनुसार ग्राहकको विवरण लिने गर्नु हुन ।
१०. भुक्तानी भौचरबाट नगद भुक्तानी दिने सीमा रकम निर्धारण गरेर मात्र भुक्तानी दिने गर्नु तथा पछिल्लो मितिको चेकको तथा चेकको भुक्तानी अवधि समाप्त भएको चेकको भुक्तानी दिने कार्य बन्द गर्नु हुन ।
११. एटिएम कार्ड तथा कार्डको पिन वेग्लै स्थान र कर्मचारीबाट प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउन, दावी नगरिएका एटिएम कार्ड तथा कार्डको पिनको विवरण माथिल्लो निकायमा पेश गर्न तथा आधिकारिक व्यक्तिको मञ्जुरीनामा प्राप्त भएपछि मात्र एटिएम कार्ड तथा कार्डको पिन अन्य व्यक्तिलाई दिने कार्य गर्ने र कार्ड संग सम्बन्धित खाता नियमित रुपमा रिक्न्सीलिएसन गर्नु हुन ।
१२. ढुकुटीको साँचो वरबुभारथ गर्ने, चेकको भुक्तानी रोक्का, गुड फर पेमेण्ट चेक इस्यू तथा मेनेजर चेक ईस्यूको रजिष्टर अद्यावधिक गर्ने गर्नु हुन ।
१३. सिस्टम अडिट नियमितरुपमा गराउनु हुन ।
१४. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.३७ सांग्रिला विकास बैङ्क लि., पोखरा, कास्की

१. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा लेखापरीक्षकले औल्याए अनुसार सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रक्रिया पुन्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गरी कर्जा सुरक्षित गर्नुहुन ।
२. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
३. आन्तरीक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन समय मै प्राप्त गरी लेखापरीक्षण समितिमा छलफल हुने व्यवस्था मिलाउनु हुन ।
४. AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी जोखिमयुक्त ग्राहक वर्गीकरण र अनुगमन गर्ने संयन्त्रको व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. स्थिर सम्पत्तिको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्न ।

२.३८ भार्गव विकास बैङ्क लि., नेपालगञ्ज, बाँके

१. कर्जा प्रवाह/नवीकरण गर्नुपूर्व कर्जा सूचना लिन, ऋणीको आयश्रोत/आम्दानी सम्बन्धी कागजातको आधारमा कर्जा भुक्तानी क्षमता विश्लेषण गर्न तथा संस्थागत ऋणीहरुको हकमा सम्भाव्यता अध्ययन तथा वित्तीय विवरणहरु लगायत सम्पूर्ण कागजातहरु लिएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न तथा कर्जा प्रवाह पश्चात् सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने गर्नुहुन ।
२. कर्जा असुली तथा वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धमा नीति/निर्देशिका तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न तथा आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको समुह पहिचान गर्ने संयन्त्रको विकास गर्नुहुन ।
३. संस्थागत सुशासनका मूल्य र मान्यतालाई अनुसरण गर्दै लेखापरीक्षण समिति गठन गर्नुहुन तथा उक्त समितिलाई यस बैंकबाट जारी निर्देशन बमोजिमका उत्तरदायित्व बहन गर्न सक्ने गरी प्रभावकारी बनाउनुहुन ।

४. स्वीकृत सीमाभन्दा बढी प्रवाह भएका अधिविकर्ष कर्जाहरु यथाशिघ्र असूल उपर गरी स्वीकृत सीमा भित्र ल्याउन तथा असूल उपर नभएको अवस्थामा उपरोक्त कर्जाहरुमा शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न साथै स्वीकृत सीमाभन्दा बढी कर्जा प्रवाह नगर्नुहुन ।
५. धितो मुल्यांकनकर्ताहरुसँगको सम्झौतामा निजहरुलाई यस बैंकबाट जारी निर्देशन बमोजिम कालोसुचीमा राख्न सकिने व्यवस्था उल्लेख गर्नुहुन तथा निजहरुलाई सूचिकरण गर्न वा सूचिकरण नविकरण गर्नु अगावै निजहरुको कर्जा सुचना लिने गर्नुहुन ।
६. वस्तु/सेवा खरिद तथा निर्माण, मर्मत/सम्भार गर्दा अनिवार्यरूपमा आर्थिक प्रशासन विनियमावलीमा भएका व्यवस्थाहरुको पालना गर्ने गर्नुहुन ।
७. यस बैंकबाट समस्याग्रस्त घोषणा भएका नेपाल शेयर मार्केट एण्ड फाईनान्स लि. तथा शिघ्र सुधारात्मक कारवाहीमा परेको क्यापिटल मर्चेन्ट बैंकिङ्ग एण्ड फाईनान्स लि. को कल खातामा रहेको सम्पूर्ण रकमको लागि संभावित नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी यस बैंकलाई जानकारी गराउनुहुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नका साथै यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.३९ भिवोर विकास बैङ्क लि., त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

१. गैर बैंकिंग सम्पत्ति अविलम्ब विक्री गर्नु हुन ।
२. कर्जा व्यवस्थापन समिति सकृय र प्रभावकारी बनाई निष्कृय कर्जा न्यून गर्नु हुन ।
३. संस्थाको रियल स्टेटमा भएको लगानीको व्यवस्थापन गर्नु हुन ।
४. संस्थाले प्रदान गरिएको कर्जामा पछिल्लो वित्तिय विवरण, कर चुक्ता प्रमाण पत्र प्राप्त गरीसकेपछि मात्र कर्जा प्रदान गर्न तथा उक्त कर्जाको नियमित परियोजना विवरण तथा कर्जा सदुपयोगिता विवरण लिन हुन ।
५. परियोजनाको वास्तविक लागत भन्दा बढी कर्जा प्रदान नगर्नु हुन ।
६. ऋणिको अंशियारहरुको धन जमानी तथा स्वीकृति विना कर्जा प्रदान नगर्नु हुन ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.४० रेसुङ्गा विकास बैङ्क लि., तम्घास, गुल्मी

१. कर्जा प्रवाह गर्दा आवश्यक सम्पूर्ण कागजात लिनको साथै संस्थाको कर्जा नीति अनुसार आवश्यक प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. यस बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६९ को निर्देशन न १९ बमोजिम सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी व्यवस्थाको पूर्ण पालन गर्नुहुन तथा निक्षेप खाता खोल्दा साथै निक्षेप स्वीकार गर्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि पुरा गर्नुहुन ।
३. स्थिर सम्पत्तिको वास्तविक स्थान सहितको रजिष्टर खडा गरी सांकेतिकरणको व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली नीति तयार गरि लागू गर्नुहुन ।
५. संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियमावली बमोजिम खरीद लगायतका अन्य विषयका सम्बन्धमा भएका व्यवस्थाहरुको पालना गर्नुहुन ।
६. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु तत्काल सुधार गर्नुहुन ।

२.४१ रारा विकास बैङ्क लि., वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर कर्जा प्रवाह गर्न ।।
२. आर्थिक प्रशासन विनियमावली अनुरूप सामान खरीद गर्ने परिपाटीको व्यवस्था गर्नु हुन ।
३. स्थिर सम्पत्तिहरुको लग बुक बनाई अद्यावधिक गर्नु हुन ।

४. मासिक रुपमा शाखा हिसाव मिलान गरि अद्यावधिक गर्नु हुन ।
५. धितो मुल्याङ्कनकर्ता सँगको सम्भौतामा कालो सूचिमा राख्न सक्ने प्रावधान अनिवार्य रुपमा राख्नु हुनका साथै कर चुक्ता प्रमाण अनिवार्य लिनु हुन ।
६. बीमा रकम भन्दा बढी रकम काउण्टरमा राख्ने नगर्नु हुन ।
७. सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत फाइल अद्यावधिक गर्नु हुन ।
८. गोमोर मर्चेन्ट बैंकर लि.को संस्थापक शेयरमा गरेको लगानीलाई यस बैंकको एकीकृत निर्देशन, २०६७ को निर्देशन नं. ८ को बुदां ३(१) वमोजिम लगानी समायोजन कोषमा जम्मा गर्न ।
९. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू सुधार गर्न ।
१०. संस्थाले प्रस्ताव गरे अनुसारको नगद लाभांश बाड्न अस्वीकृत गरिएको व्यहोरा जानकारी गर्नु गराउनु हुन र प्रस्तावित नगद लाभांश वापतको रकम आ.व. २०६८/६९ को हिसावमा संचित मुनाफामा लेखाकन गरी देखाउनु हुन ।

२.४२ दियालो विकास बैङ्क लि., वनेपा, काभ्रे

१. बीमायोग्य धितोको बीमा नवीकरण गर्नुहुन ।
२. आपसी सम्बन्ध भएका व्यक्ति तथा फर्म/कम्पनीहरू पहिचान गर्न सकिने संयन्त्रको निर्माण गर्नुहुन ।
३. संस्थागत ऋणीको हकमा फर्म/कम्पनी दर्ता लगायतका अन्य कागजातहरू लिने गर्नुहुन ।
४. व्यक्तिगत जमानीकर्ताको पनि कर्जा सुचना लिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. ग्राहक पहिचान कार्यविधिको पूर्णरूपमा पालना गर्नुहुन ।
६. खाता बन्दी रजिष्टर, भुक्तानी रोक्का रजिष्टर र बैंक स्टेटमेन्ट ईस्यू रजिष्टरको व्यवस्था गर्नुहुन ।
७. भल्ट की रजिष्टर र भल्ट ईन आउट रजिष्टर दैनिक अद्यावधिक गर्नुहुन ।
८. विथड्राउल स्लीपबाट रकम भुक्तानी गर्दा भुक्तानी रकमको सीमा कायम गर्नुहुन ।
९. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।

२.४३ कन्ट्री डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बनेपा, काभ्रे

१. कर्जा प्रवाह गर्दा debt-equity ratio, cash flow position, liquidity position, interest coverage ratio आदि विश्लेषण गर्नुहुनका साथै कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, नवीकरण सम्बन्धी आवेदन, ऋणीको वित्तीय अवस्थाको जानकारी लिइ कर्जा नवीकरण गर्ने व्यवस्था गरी कर्जा सुरक्षित गर्नु हुन ।
२. कुल निक्षेपमा संस्थागत निक्षेपको अंश घटाइ अधिकेन्द्रित जोखिम न्यून गर्नुहुन ।
३. ग्राहकको खाता खोल्दा KYC सम्बन्धि निर्देशनहरूको पूर्णरूपमा पालना गर्नुहुन ।
४. वासलात वाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु हुन ।
५. कर्जाको प्रकार अनुसार छुट्टा छुट्टै Product paper तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु हुन ।
६. जोखिम व्यवस्थापन समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउनु हुन ।
७. निर्देशन अनुसारको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु हुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।
९. पछिल्लो स्थलगत निरीक्षण अनुसार संस्थाले प्रवाह गरेका कर्जाहरू मध्ये ७ वटा कर्जाहरूमा २०६९ आषाढ मै थप रु. १,२५,३८ हजार थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेमा सो गरेको नदेखिएकोले संस्थाले प्रस्ताव गरेको नगद लाभांश अस्वीकृत भएको व्यहोरा अवगत गर्नु हुन ।

२.४४ काष्ठमण्डप डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., काठमाडौं

१. वासलातवाहिरका कारोवार सम्बन्धी नीति तथा निर्देशिका तयार पारी कार्यान्वयन गर्नु हुन ।

२. कर्जा जोखिम व्यवस्थापन समिति निर्माण गर्नु हुन ।
३. संस्थाको स्थिर सम्पतिको नियमित रूपले भौतिक परीक्षण गर्नु हुन ।
४. संस्थाका संचालकहरूसंग सम्बद्ध व्यक्ति तथा संस्थासंग अब उप्रान्त कारोवार सम्भौता नगर्नु हुन तथा त्यस्तो कारोवारमा बाँकी देखिएको रकम तुरुन्त असुल उपर गर्नु हुन ।
५. बाह्य लेखापरीक्षक तथा यस बैंकको स्थलगत निरीक्षणले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.४५ अल्पाइन डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., हेटौडा, मकवानपुर

१. कतिपय कर्जा स्वीकृत गर्दा कर्जा स्वीकृत गर्नु अघि ऋणीको नियमित आयस्रोत, नगद प्रवाह तथा तिर्न सक्ने क्षमताको विश्लेषण गर्ने नगरेको साथै ऋणीको आयस्रोत प्रमाणित गर्ने कागजात, वित्तीय विवरण, कर चुक्ता गरेको प्रमाण, व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गरेको प्रमाणपत्र, लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण आदि कागजातहरु कर्जा फाइलमा संलग्न गर्ने नगरेको हुँदा संस्थाको कर्जा नीति अनुसार सम्पूर्ण प्रकृया पुरा गरेरमात्र कर्जा स्वीकृत तथा नवीकरण गर्ने गर्नुहुन ।
२. कर्जा लगानी पश्चात सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. आयकर ऐन २०५८ अनुसार अग्रिम कर कट्टी रकम तोकिएको समयमा कर दाखिला गर्नुहुन ।
४. केही बचत खातामा रहेको रकम भन्दा बढि रकम भुक्तानी दिने गरेको देखिएको हुँदा यस्ता गल्तीहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. धितोको रूपमा रहेको वीमा योग्य सम्पत्तिको अनिवार्य रूपमा वीमा गर्नुहुन ।
६. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रकृयाहरु पुरा गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
७. जोखिम व्यवस्थापन समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउनुहुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.४६ निलगिरी विकास बैङ्क लि., वेनी म्याग्दी

१. आवश्यक सम्पूर्ण कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुर्‍याएर कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. नेपाल राष्ट्र बैंकमा पठाउनुपर्ने कागजात समयमा नै पठाउने गर्नुहुन ।
३. विमा रकम भन्दा बढी रकम ढुकुटीमा नराख्ने गर्नु हुन तथा क्यास इन ट्रान्जिटको रजिष्ट्रर बनाई अद्यावधिक गर्नुहुन ।
४. ग्राहकको खाता खोल्दा पञ्च को पूर्ण रूपमा पालना गर्नुहुन ।
५. संस्थाका लागि आवश्यक नीति तथा निर्देशिका तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकबाट औल्याएका अन्य कैफियतहरु नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.४७ कर्पोरेट डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., वीरगञ्ज, पर्सा

यस डेभलपमेन्ट बैंक.लि. ले आ.व. ०६८/६९ को वार्षिक वित्तीय विवरण स्वीकृतिका लागि पेश गरि नसकेको ।

२.४८ कामना विकास बैङ्क, लेखनाथ, कास्की

१. संस्थापक, संचालक तथा उच्च व्यवस्थापनसंग आपसी सम्बन्ध भएका व्यक्ति तथा संस्थाहरुको पहिचान गर्ने पद्धती विकास गर्नुहुन ।
२. यस बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६९ को निर्देशन नं. १९ बमोजिम निक्षेप खाता खोल्दा तथा निक्षेप स्वीकार गर्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि पुरा गर्नुहुन ।

३. विमाको सिमा भित्र मात्र फण्ड ट्रान्सफर गर्नुहुन ।
४. प्रचलित बैकिङ्ग पद्धति र मान्यता तथा संस्थाको नीति नियमको पूर्ण पालना गरी चेकको समुचित अभिलेख राखी भुक्तानी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने र Deposit Slip मा रकमको Denomination तथा हस्ताक्षर गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. कर्जा प्रवाह गर्दा आवश्यक सम्पूर्ण कागजात लिनुको साथै संस्थाको कर्जा नीति अनुसार आवश्यक सबै प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
६. अन्तर बैंक हिसावमा रहेका रकमहरूको सिघ्र हिसाव मिलान गर्ने गर्नुहुन ।
७. स्थलगत निरीक्षणका क्रममा संस्थागत सुशासन सम्बन्धमा देखिएका कमजोरी तथा संस्थाको आफ्नै नीति नियम एवं यस बैकबाट जारी निर्देशनको पालनामा देखिएका समस्या र त्रुटीहरूलाई आगामी दिनमा गंभीर रूपमा लिई सुधार गर्नुहुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने गरी आवश्यक सुधार गर्नुहुन ।

२.४९ सिटी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., पोखरा, कास्की

१. संचालकको संयोजकत्वमा गठन गरिएको Economic Direction Committee यस बैकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६९ को निर्देशन नं. ६ (५) को प्रतिकुल देखिएको हुँदा सो निर्देशनको अनुकूल हुनेगरी कमिटी गठन गर्नुहुन ।
२. खरिद सम्बन्धी कार्यमा संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४ को अनिवार्य रूपमा पालना गर्नुहुन ।
३. कर्जा प्रवाह गर्ने क्रममा गरिने Credit Appraisal मा ऋणीको नगद प्रवाह, आय स्रोत, तथा ऋण भुक्तानी क्षमताको पर्याप्तता आदिको विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा स्वीकृत गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. कर्जा स्वीकृत तथा रिन्वु गर्दा कानुनी कागजात तथा अन्य आवश्यक कागजात अनिवार्य रूपमा लिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. संस्थागत खाता खोल्ने क्रममा आवश्यक कागजात KYC Policy अनुसार लिने गर्नुहुन ।
६. संस्थासंग डाटा सुरक्षाका लागि Disaster Recovery Plan नभएको हुँदा सोको व्यवस्था गरी संस्थाको डाटा सुरक्षा व्यवस्था अपनाउनुहुन ।
७. संस्थाको शाखा कार्यालयबाट तोकिएको अख्तियारी भन्दा बढी रकमको ऋण स्वीकृत हुने देखिएको हुँदा तोकिएको अख्तियारी अनुसारमात्र कार्य सम्पादनगर्ने गर्नुहुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.५० गरिमा विकास बैङ्क लि., पोखरा कास्की

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्न ।
२. कर्जा र व्याजको असूली सम्बन्धी अनुगमन कार्य अझ प्रभावकारी तवरले गर्न ।
३. कर्जा अपलेखन नीति, कार्य संचालन सम्बन्धी नीति र ढीरऋत सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्न ।
४. चल्ती खाताको न्यूनतम मौज्जात घटाई कर्जाको व्याज असूल उपर नगर्न ।
५. स्याडजा र गल्याङ्ग शाखामा सीसी क्यामरा जडान गर्न ।
६. स्थिर सम्पत्तिको रजिष्टर खडा नगरेको शाखाहरूमा सो रजिष्टर खडा गर्न ।
७. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरू सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न

२.५१ विश्व विकास बैङ्क लि., पोखरा, कास्की

१. कर्जा नीति बमोजिम सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा स्वीकृत तथा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. आवश्यक कागजात तथा प्रक्रिया पुरा गरेर मात्र निक्षेपकर्ताको खाता खोल्ने गर्नुहुन ।
३. सम्बन्धीत कर्मचारीबाट Signature verify गरेर मात्र ATM Card जारी गर्ने गर्नुहुन ।
४. AML/CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी जोखिमयुक्त ग्राहक वर्गीकरण र अनुगमन गर्ने संयन्त्रको व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. संस्थाले गर्ने विभिन्न भुक्तानी शिर्षकहरुमा आयकर ऐन बमोजिम करकट्टा हुने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुहुन ।

२.५२ पाथिभरा विकास बैङ्क लि., उर्लावारी, मोरङ्ग

१. कर्जा प्रवाह गर्नुअघि ऋणीको तिर्न सक्ने क्षमताको मूल्यांकन, आवधिक रुपमा ऋणीको वित्तीय अवस्था विश्लेषण तथा उद्देश्य अनुसार कर्जा सदुपयोग भए नभएको निरीक्षण गर्नुहुन ।
२. कर्जा प्रवाह तथा नविकरण गर्नु अघि नै कर्जा सूचना लिने गर्नुहुन ।
३. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रकृयाहरु पुरा गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. छोटो अवधिमा धितोको पुनर्मुल्यांकन गरी थप कर्जा प्रदान गर्ने परिपाटीमा सुधार गर्नुहुन ।
५. कर्जा प्रवाह गर्दा धितोको रुपमा रहेको घरको अनिवार्य रुपमा वीमा गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. लेखा परिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु पुनः नदोहोरीने गरी सुधार गर्नु हुन ।

२.५३ प्रोफेशनल विकास बैङ्क लि., बनेपा, काभ्रे

१. कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाको कर्जा नीति अनुसार आवश्यक सबै प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. सम्बन्धित निकायको छाप नभएको, केरमेट गरी सच्याइएको स्थानमा सम्बन्धित खातावालाको दस्तखत नभएको र मिति समेत उल्लेख नभएको चेकको भुक्तानी प्रदान गर्ने गरेको देखिएको साथै, चेकमा उल्लेखित मिति भन्दा पहिले नै चेकको भुक्तानी दिने गरेको समेत देखिएको हुँदा चेकको भुक्तानी जस्तो सम्बेदनशिल विषयमा विशेष सतर्कता अपनाई विद्यमान नियम तथा व्यवस्थाहरुको कडाइका साथ पालना गर्नुहुन ।
३. संस्थाबाट हुने भुक्तानीहरुमा आयकर ऐन २०५८ अनुसार अग्रिम कर कट्टा गर्ने व्यवस्था कडाइका साथ लागु गर्नुहुन ।
४. शाखा कार्यालयहरुमा CCTV जडान गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.५४ काबेली विकास बैङ्क लि., हुलाकटोल, धनकुटा

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्नुहुन ।
२. संस्थाले कर्जा असुली नीति, मार्जिन लेण्डिङ्ग नीति, लगानी नीति तर्जुमा गरी लागू गर्नुहुन ।
३. कर्जा स्वीकृत गर्नु पूर्व अनिवार्य रुपमा साख सूचना लिने गर्नुहुन ।
४. KYC को पूर्णरुपमा पालना गर्नुहुन ।
५. नियमितरुपमा कर्जा सदुपयोगिताको निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्न ।
७. समस्याग्रस्त घोषणा गरेको गोरखा विकास बैङ्कमा रहेको निक्षेप रु.१३४७५७८।६९ लाई नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेको तथा सण्डी डेटर्समा विगत वर्ष देखि बक्यौता रहेको भिभित्सा

एशोसिएट्सको रु.१४,०००।-, इन्सेन्टीभ रेमिटको रु.१,५८,५३१।-, मनकामना रेमिटको रु.४,२२,२४०।-, सुमेरु रेमिटको रु.१,४५,०५४।- तथा स्टाफ एडभान्सको रु.१२,३७५।- गरी जम्मा रु.७,५२,२००।- लाई पनि नोक्सानी व्यवस्था कायम नगरेकोले जम्मा रु.२०,९९,७७८।६९ नोक्सानी व्यवस्था कायम गरे पश्चात हुन आउने खुद नाफावाट संस्थाले प्रस्ताव गरेको बोनस शेयर वितरण गर्न सक्ने नदेखिएकोले उक्त रकमहरु नोक्सानी व्यवस्था कायम गरी बाँकी नाफा रकम संचित मुनाफामा लेखाइकन गर्नुहुन ।

२.५५ पूर्णिमा विकास बैङ्क लि., सिद्धार्थनगर, रुपन्देही

१. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रक्याहरु पुरा गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. चेकमा उल्लेखित मिति भन्दा पहिले भुक्तानी दिने र ६ महिना भन्दा पुराना मितिका चेकहरुको समेत भुक्तानी प्रदान गर्ने गरेको देखिएको हुँदा चेकको भुक्तानी जस्तो सम्बेदनशिल विषयमा विशेष सतर्कता अपनाई विद्यमान नियम तथा व्यवस्थाहरुको कडाइका साथ पालना गर्नुहुन ।
३. संस्थाको कर्मचारी विनियमावली २०६५ अनुरूप पदपूर्ति समिति गठन गर्नुहुन ।
४. कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाको कर्जा नीति अनुसार आवश्यक सबै प्रक्या पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
५. खारेज भैसकेको मनकामना मनि एक्सप्रेस (MME) बाट पउनु पर्ने रकम रु. १,७४,३४४।- प्राप्त नभएको हुँदा सो रकमको शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.५६ ज्योति विकास बैङ्क लि., काठमाडौं

१. System Audit नियमित रुपमा गराउने व्यवस्था गर्नु हुन ।
२. नेपाल राष्ट्र बैंकको ई.प्रा.निर्देशन नं.१९ मिति २०६८।११।१५ को परिपत्रानुसार उच्च जोखिममा रहेका ग्राहकका लागि परिष्कृत (Enhanced customer Due Diligence) र कम जोखिममा रहेका ग्राहकका लागि सामान्य ग्राहक मूल्यांकन पद्धति (simplified customer due Diligence) विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु हुन ।
३. बैंक रिक्लिङएसन हुन नसकेका पुराना हरहिसाव शीघ्र राफसाफ गर्नु हुन ।
४. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहकहरुसंग लिनुपर्ने आवश्यक कागजात तथा फोटोहरु यस बैंकको निर्देशन तथा त्यहाँको आन्तरिक नीति नियम अनुसार अनिवार्य रुपमा लिने गर्नु हुन ।
५. संस्थाले कर्जा स्वीकृत गर्दा वा नवीकरण गर्दा व्यवसायको विश्लेषण तथा कानूनी पक्षको पर्याप्त विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
६. कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण प्रतिवेदन अनिवार्य रुपमा राख्ने गर्नु हुन ।
७. प्रचलित कानून अनुसार PAN/VAT विल बाहेकवाट वस्तु खरीद नगर्नु हुन साथै, TDS कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी गर्ने गर्नु हुन ।
८. रद्द गरिएका र विग्रेका चेकहरु नियमानुसार Dispose गर्नु हुन ।
९. कर्जा विश्लेषण गर्ने प्रयोजनका लागि प्रमाणित प्रक्षेपित वित्तीय विवरण (Projected Financial statement) लाई मात्र प्रयोग गर्नु हुन ।
१०. विभिन्न ऋणीहरु जस्तै: गुण ज्वेलर्स, लोकेन्द्र वहादुर, विजय कुमार आदिको सन्दर्भमा लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरुलाई यथाशीघ्र सुधार गर्नु हुन ।
११. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
१२. संस्थाले यस बैंकमा स्वीकृतिका लागि पेश गरेको वित्तीय विवरणमा प्रस्तावित गरेको नगद लाभांश अस्वीकृत गरिएको छ । उक्त रकम संचित नाफामा सारी जानकारी दिनुहुन ।

२.५७ शाइन डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बुटवल, रुपन्देही

१. निक्षेप खाता खोल्दा, वन्द गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रकृयाहरुको पालना गर्नुहुन र निक्षेप खाताको स्टेटमेन्ट उपलब्ध गराउँदा खातावालाको Signature Verify गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. कर्जा प्रवाह गर्नु अघि ऋणीको नियमित आयस्रोत तथा तिर्न सक्ने क्षमताको विश्लेषण गर्नुका साथै ऋणीबाट आवश्यक कागजातहरु लिई ऋण फाइल अद्यावधिक गर्नुहुन ।
३. ऋणी तथा सम्बन्धित पक्षहरुको कर्जा सूचना लिएर मात्र कर्जा स्वीकृत तथा नविकरण गर्ने गर्नुहुन ।
४. संस्थासंग डाटा सुरक्षाका लागि Disaster Recovery Plan नभएको हुँदा सोको व्यवस्था गरी संस्थाको डाटा सुरक्षा व्यवस्था अपनाउनुहुन ।
५. निक्षेप परिचालन, शाखा संचालन तथा जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा निर्देशिका तयार गरी लागु गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.५८ बागमती डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., हरिवन, सर्लाही

१. चुक्ता पुँजीको १५ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको सिभिल क्यापिटल मार्केट लि.को शेयरलाई आवश्यक व्यवस्थापन गरी यस बैकलाई जानकारी दिनु हुन ।
२. संस्थाको कर्जा नीति अनुसार आवश्यक प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन तथा कर्जा सदुपयोगिताको निरीक्षण गर्नु हुन ।
३. यस बैकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६८ को निर्देशन न १९ बमोजिम निक्षेप खाता खोल्दा तथा निक्षेप स्वीकार गर्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी कार्यविधि पुरा गर्नु हुन ।
४. विनियोजित बजेटको सीमाभित्र रहेर खर्च गर्नु हुन ।
५. खर्च भौचरहरुमा पुष्टि हुने कागजात संलग्न गर्नु हुन साथै उपयुक्त शिर्षकमा खर्च लेख्ने परिपाटीको व्यवस्था गर्नु हुन ।
६. नियमित तथा समयमै बैक तथा वित्तीय संस्थामा रहेको नगद मौज्जातको हिसाव मिलान गर्ने परिपाटीको व्यवस्था गर्नु हुन ।
७. व्यवसायिक सञ्चालक नियुक्त गर्नु हुन ।
८. लेखापरीक्षकहरुले औल्याएका अन्य कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुपर्ने ।

२.५९ हाम्रो विकास बैङ्क लि., बट्टार, नुवाकोट

१. संस्थामा व्यवसायिक संचालक नियुक्त गर्नु हुन ।
२. कर्जा फाइलहरु सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गर्नुहुन ।
३. भल्ट वुकहरु सम्बन्धीत अधिकृतहरुबाट प्रमाणित गरी राख्ने गर्नुहुन ।
४. कर्जा सूचना केन्द्रबाट साख सूचना कर्जा स्वीकृत/नविकरण गर्नु पूर्व नै लिने गर्नुहुन ।
५. लेखा परिक्षण समितिको भूमिका प्रभावकारी बनाउनु हुन ।
६. खर्च भौचरहरुलाई अख्तियार प्राप्त अधिकृतबाट स्वीकृत गर्नुहुन ।
७. खर्च लेखांकन गर्दा सहि शिर्षकहरुमा गर्नुहुन ।
८. KYC को पूर्णरूपमा पालना गर्नुहुन ।
९. रकम भुक्तानी गर्दा श्रोतमा कर कट्टा गर्नुहुन र VAT विल संलग्न लिन गर्नुहुन ।
१०. कर्जा प्रवाह गर्दा धितोको मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति बनाउन हुन ।
११. कर्जा प्रवाह गर्दा विश्लेषण गरेर मात्र कर्जा प्रदान गर्ने गर्नुहुन ।
१२. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु तत्काल सुधार गर्नु हुन ।

१३. विगतको निर्देशन बमोजिम हाल सम्म पनि सर्वसाधारणमा शेयर जारी गरेको नदेखिएको हुदा ३ (तीन) महिना भित्र सर्वसाधारणको लागि शेयर जारी गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.६० काक्रेविहार विकास बैङ्क लि., वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

१. आवश्यक सम्पूर्ण कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर कर्जा प्रवाह गर्न ।
२. आपसी सम्बन्धमा ग्राहक पहिचान गर्ने निर्दिष्ट अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्नु हुन ।
३. अग्नी निरोधक (Fire Proof) भल्टको व्यवस्था गर्नुहुनका साथै अग्नि/चट्याङ्ग समेतको विमा गर्नु हुन ।
४. व्याजदर निर्धारण गर्दा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६६ बमोजिम गर्नु हुन ।
५. आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६६ बमोजिम कर्मचारीको इमान्दारीता वीमा गर्नु हुन ।
६. यस बैकबाट जारी एकीकृत निर्देशन २०६८ को निर्देशन नं ८ को ३(१) बमोजिम लगानी समायोजन कोष खडा गर्नु हुन ।
७. लेखा परीक्षकबाट औल्याएका अन्य कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.६१ प्यासिफिक डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बेसीशहर, लमजुङ्ग

१. कर्जा प्रवाह गर्दा आवश्यक सम्पूर्ण कागजात लिई बीमायोग्य धितोको बीमा गर्न तथा आवधिकरूपमा कर्जा सदुपयोगिताको निरीक्षण गर्न ।
२. रकमहरुको भुक्तानी गर्दा आयकर ऐन २०५८ अनुसार करकट्टी गरी समयमा नै राजश्व दाखिला गर्न ।
३. सुन कर्जा अन्तरगत सुनको परीक्षण र मूल्याङ्कनको लागि उपयुक्त व्यवस्था गर्नु हुन ।
४. कार्यालय संचालनको क्रममा भएको खर्चहरुको लेखाङ्कन गर्दा रिसिप्ट/ईनभ्वाईसहरु संलग्न गर्न ।
५. व्यवसायिक योजना र पर्याप्त विश्लेषण गरी मात्र Working Capital कर्जा प्रवाह गर्न ।
६. कार्यालय सामाग्री खरिद संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियमावली बमोजिम गर्न ।
७. Anti Money Laundering कारोवार सम्बन्धमा नीति तयार गरी लागू गर्न ।
८. लेखापरिक्षण समितिलाई प्रभावकारी बनाउन ।
९. निक्षेपमा व्याज प्रदान गर्दा यस बैकको निर्देशन बमोजिम गर्नु हुन ।
१०. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने
११. व्यवस्था गर्न ।

२.६२ सिभिक डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., धादिङ्गबेसी, धादिङ्ग

१. आवश्यक सम्पूर्ण कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर कर्जा प्रवाह गर्न ।
२. स्थीर सम्पत्तिको भौतिक परिक्षण गरी अद्यावधिक गर्नु हुन ।
३. यस बैकको एकिकृत निर्देशन, २०६९ को निर्देशन न.६को१(२)(च) बमोजिम प्रधान कार्यालय स्थित भवनको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्नु हुन ।
४. क्यास इन ट्रान्जिटमा पठाएका रकमको आवश्यक रजिष्ट्रर राख्नु हुन ।
५. ग्राहकको खाता खोल्दा KYC को पूर्ण रुपमा पालना गर्नु हुन ।
६. व्यवसायिक विशेषज्ञ नियुक्तिका लागि पहल गर्नु हुन ।
७. बासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति बनाई लागू गर्नु हुन ।
८. सर्वसाधारणको लागि शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक कदम चाल्नु हुन ।
९. लेखापरिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गरी कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन

२.६३ इन्टरनेशनल डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., काठमाडौं

१. नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन विपरित एकल ग्राहक कर्जा सीमा नाघ्ने गरी कर्जा प्रवाह नगर्नु हुन ।
२. System Audit नियमित रूपमा गराउने व्यवस्था गर्नु हुन ।
३. नेपाल राष्ट्र बैंकको ई.प्रा.निर्देशन नं.१९ मिति २०६८।११।१५ को परिपत्रानुसार उच्च जोखिममा रहेका ग्राहकका लागि परिष्कृत (Enhanced customer Due Diligence) र कम जोखिममा रहेका ग्राहकका लागि सामान्य ग्राहक मूल्यांकन पद्धति (simplified customer due Diligence) विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु हुन ।
४. संस्थाले ग्राहकहरुलाई कारोवारका दृष्टिले उच्च, मध्यम र निम्न जोखिमका आधारमा वर्गिकरण गरी प्राथमिकताका आधारमा ताकेता तथा निगरानी गर्ने प्रभावकारी संयन्त्रको विकास गर्नुहुन ।
५. अधिकांश कर्जाहरु स्वीकृत गर्नुपूर्व ऋणीको नगद प्रवाहको अवस्था, तरलताको अवस्था र gearing position को अवस्थाबारे ख्याल गर्ने गर्नुहुन ।
६. कर्जाको गुणस्तर घट्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्न आसामीको अवधि अनुसारको विवरण लिने प्रचलन सुरु गर्नुहुन ।
७. कर्जा प्रवाह/स्वीकृत गर्नु अघि लिनुपर्ने कागजातहरु जस्तै विमा नविकरण, शाख सूचना, सदुपयोगिता निरीक्षण, स्टक वा पाउनुपर्ने हिसाव, वित्तीय विवरण आदि लिएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नविकरण गर्ने गर्नुहुन ।
८. दस्तखत नमूना कार्डहरु स्वयान गरी इलेक्ट्रोनिक फर्ममा सिस्टममा राखेर बैकिङ्ग प्रकृया सहज र सरल गराउनु हुन ।
९. नियमानुसार वितरण हुन नसकेका एटिएम् कार्ड र चेक बुकहरु नष्ट गरी जोखिम नयूनिकरण गर्नु हुन ।
१०. खातावालाको चेक तथा चेक माग फाराम जस्ता कागजातहरुमा दस्तखत भिडाएर मात्र निष्काशन गर्नु हुन ।
११. क्यास बुकमा सिलसिलेवार नम्बर राख्नु हुन ।
१२. कतिपय ऋणीहरुको कर्जाको सुरक्षण रकमभन्दा सांवा/व्याजको बक्यौता रकम बढी देखिएको सन्दर्भमा कर्जा सुरक्षित हुने व्यवस्था गर्नु हुन ।
१३. लेखापरिक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
१४. संस्थाले वि.एन. इन्भेष्टमेन्ट प्रा.ली.लाई रु. ७ करोड, प्लेटेनियम इन्भेष्टमेन्ट प्रा.ली.लाई रु. ३ करोड र सिग्नेचर इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि.लाई रु. ६ करोड ४० लाख गरी जम्मा रु. १६ करोड ४० लाख प्रवाह गरेको कर्जालाई आगामी चैत मसान्तमा शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.६४ कञ्चन डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., भिमदत्तनगर, कञ्चनपुर

१. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आय स्रोत, ऋणीको पृष्ठभूमि, विगतको कारोवार आदिको विश्लेषण गर्नुहुन ।
२. कर्जा लगानी पश्चात सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. अर्थतन्त्रको एउटै क्षेत्रमा प्राथमिक पुँजीको शतप्रतिशत भन्दा बढी लगानीलाई सञ्चालक समितिबाट अनुमोदन गराउने व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रकृयाहरु पुरा गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. विमा गरेको भन्दा बढी रकम भल्तमा नराख्नु हुन तथा राख्नु पर्ने अवस्था आएमा अतिरिक्त बीमाको लागि सोहि दिन सम्बन्धित बीमा कम्पनीमा पत्राचार गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. संस्थाबाट हुने भुक्तानीहरुमा आयकर ऐन २०५८ अनुसार अग्रिम कर कट्टी गर्ने व्यवस्था कडाइकासाथ लागु गर्नुहुन ।

७. शाखा स्थापना नीति, सूचना प्रविधि नीति तथा निर्देशिका र जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका तर्जुमा गर्नुहुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

साथै, संस्थाले मनकामना मनि एक्सप्रेस (MME) बाट पाउन बाँकी रहेको रकम रु. १२,२२,४१०।- र संस्थाले प्रस्ताव गरेको १०.५२६३ प्रतिशत (रु. १,०५,२६,३२५।७९) नगद लाभांश सम्बन्धमा देहाय वमोजिम निर्णय भएको व्यहोरा समेत जानकारी गराइएको ।

१. खारेज भैसकेको मनकामना मनि एक्सप्रेस (MME) बाट पाउनु पर्ने रकम रु. १२,२२,४१०।- प्राप्त नभएको हुँदा सो रकमको शतप्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।
२. संस्थाले प्रस्ताव गरे अनुसारको नगद लाभांश रु. १,०५,२६,३२५।७९ वितरण नगर्नुहुन ।
३. नेपाल शेयर मार्केट्स एण्ड फाइनान्स लि. मा निक्षेपको रुपमा रहेको रकम रु. १,३१,८०,७६७।४९ वरावर संचित मुनाफा कायम गरेर बाँकी रहन आएको रकमबाटमात्र नियमानुसार कर्मचारी बोनस वितरण गर्नुहुन ।

२.६५ गुल्मी विकास विकास बैङ्क लि., तम्घास, गुल्मी

१. संघ संस्थाको निक्षेप खाता खोल्दा प्रवन्धपत्र, विनियमावली जस्ता आवश्यक कागजात लिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. स्थीर सम्पत्तिको वास्तविक स्थान सहितको रजिष्टर खडा गरी सांकेतिकरण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. लेखा परिक्षण समितिको बैठक नियमित गराई त्यसको प्रभावकारी भूमिका सुनिश्चित गर्नुहुन ।
४. जोखिम व्यवस्थापन समितिको बैठक नियमित बस्ने गर्नुहुन ।
५. Anti Money Laundering सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी लागू गर्नु हुन ।
६. कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व सम्पूर्ण आवश्यक कागजात लिने गर्नुहुन ।
७. संस्था लेखा नीति, शाखा सञ्चालन नीति, जोखिम व्यवस्थापनीति, लेखा परिक्षण निर्देशिका तयार गरी लागू गर्नुहुन ।
८. कार्यालय संचालनको क्रममा भएको खर्चहरुको लेखाङ्कन गर्दा विल भर्पाई संलग्न गरी अख्तियार प्राप्त अधिकारीहरुबाट स्वीकृत गराउने गर्नुहुन ।
९. आन्तरिक लेखा परीक्षणले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्ने तर्फ ध्यान दिनुहुन ।
१०. व्यक्तिगत जमानीमा प्रवाह भएको कर्जामा यस बैकबाट जारी ई.प्रा. निर्देशन न.२०६९, बुँदा ९ (५) वमोजिम अनुसारको निर्देशन वमोजिम जोखिम व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।
११. आन्तरिक तथा वाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु तत्काल सुधार गर्नुहुन ।

२.६६ ब्राइट डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., पनौती, काभ्रे

१. कतिपय कर्जा स्वीकृत गर्दा ऋणीबाट लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण (आयश्रोत, नगद प्रवाह विवरण तथा अन्य वित्तीय विवरण) लिने नगरेको, सम्बन्धित पक्षहरुको CIB रिपोर्ट लिने नगरेको, धितो रहेको जग्गाको सक्कल धनिपुर्जा फाइलमा राख्ने नगरेको र केही धितोको रुपमा रहेको सम्पत्तिको मुल्यांकन समेत नगरेको देखिएको हुँदा संस्थाको कर्जा नीति अनुसार सम्पूर्ण प्रकृया पुरा गरेरमात्र कर्जा स्वीकृत तथा नविकरण गर्ने गर्नुहुन ।
२. कर्जा लगानी पश्चात सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि तर्जुमा गर्नुहुन ।
४. निक्षेप खाता खोल्दा निवेदन फारम सम्बन्धित अधिकारीबाट स्वीकृत नगरी खाता खेल्ने गरेको र कतिपय निक्षेपकर्ताहरुको परिचय खुल्ने कागजातहरु फोटो, नागरिकता लगातका आवश्यक

कगजातहरु समेत लिने नगरेको देखिएको हुँदा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रकृयाहरु पुरा गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।

५. यस बैंकको स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार त्यस संस्थाबाट प्रवाह भएको कर्जामा रु. ३,५५,३५ हजार थप नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्ने देखिएको हुँदा सो वरावरको थप नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु पर्ने ।
७. स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार संस्थाबाट लगानी भएको कर्जामा रु. ३,५५,३५ हजार थप नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्दा संस्था नोक्सानीमा जाने हुँदा संस्थाले प्रस्ताव गरे अनुसारको नगद लाभांश रु. १,६८,०० हजार वितरण गर्न स्वीकृति प्रदान नगर्ने ।

२.६७ मातृभूमी विकास बैङ्क लि. सिन्धुलीमाढी, सिन्धुली

१. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आयश्रोत खुल्ने आवश्यक कागजात लिने गर्नु हुन ।
२. बीरब्रह्म नीति, लेखा सम्बन्धी म्यानुयल तर्जुमा गरी लागू गर्नु हुन ।
३. धितो लिएको सम्पत्तिहरुको वीमा गर्नु हुन ।
४. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु हुन ।
५. लेखा परिक्षण समितिको नियमित बैठक बसी समितिलाई प्रभावकारी बनाउनु हुन ।
६. स्थीर सम्पत्तिको रजिष्टर खडा गर्नु हुन ।
७. ओभरड्रन हुनेगरी खाताबाट व्याज असुल गर्ने कार्य नगर्नु हुन ।
८. व्यापारिक कर्जाहरु प्रवाह गर्दा लेखा परीक्षण भएको र प्रक्षेपित वित्तीय विवरणहरु, स्थायी प्रमाणपत्र, जस्ता आवश्यक कागजात लिइ मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।
९. एकाघर परिवार(स्व मोहन विक्रम थापा र श्रीमती उर्मिला थापा) को नाममा रहेको १७.४८ प्रतिशत शेयर एकिकृत निर्देशनमा तोकिएको सीमाभित्र ल्याउनु हुन ।
१०. सर्वसाधारणकालागि जारी गर्नु पर्ने शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक कदम चाल्नु हुन ।
११. लेखा परिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नु हुनका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरीने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.६८ इन्नोभेटिभ डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., सिद्धार्थनगर, रुपन्देही

१. अख्तियार प्राप्त व्यक्तिबाट Approved गराएरमात्र चेकको भुक्तानी दिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. निक्षेप जम्मा गरेको भौचरमा उल्लेखित मिति भन्दा फरक मितिमा रकम जम्मा हुने गरेको देखिएको हुँदा यस्ता गल्तीहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. संस्थाबाट हुने भुक्तानीहरुमा आयकर ऐन २०५८ अनुसार अभिम कर कट्टी गर्ने व्यवस्था कडाइका साथ पालना गर्नुहुन ।
४. कतिपय कर्जा स्वीकृत गर्दा कर्जा स्वीकृत गर्नु अघि ऋणीको नियमित आयस्रोत, नगद प्रवाह तथा तिर्न सक्ने क्षमताको विश्लेषण गर्ने नगरेको साथै ऋणीको आयश्रोत प्रमाणित गर्ने कागजात, वित्तीय विवरण, कर चुक्ता गरेको प्रमाण, व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गरेको प्रमाणपत्र, लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण आदि कागजातहरु कर्जा फाइलमा संलग्न गर्ने नगरेको हुँदा संस्थाको कर्जा नीति अनुसार सम्पूर्ण प्रकृया पुरा गरेरमात्र कर्जा स्वीकृत तथा नवीकरण गर्ने गर्नुहुन ।
५. धितोको रुपमा रहेको वीमा योग्य सम्पत्तिको अनिवार्य रुपमा वीमा गर्नुहुन ।
६. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
७. लेखा परिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु पुनः नदोहोरीने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.६९ भिमरुक विकास बैङ्क लि., बाग्दुला ,प्यूठान

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुन्याएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्नुहुन ।
२. आयकर ऐन बमोजिम करकट्टी गरी र सयममा नै दाखिला गर्ने गर्नुहुन ।
३. KYC को पूर्णरुमा पालना गर्नुहुन ।
४. लेखा परीक्षण समितिलाई प्रभावकारी बनाउनु हुन ।
५. कर्जा प्रवाह/नवीकरण गर्दा अनिवार्यरुपमा साख सूचना लिने गर्नुहुन ।
६. लेखा परीक्षण समितिको भूमिका प्रभावकारी नभएको आ.व. २०६८/६९ मा कुनै बैठक नवसेको ।
७. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
८. सर्वसाधारणको लागि जारी गर्नु पर्ने शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक कदम चाल्नु हुन ।
९. ग्रोमोर मर्चेन्ट बैंकको शेयरमा लगानी भएको रकमको लगानी समायोजन कोष खडा गर्नुहुन ।
१०. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.७० मेट्रो डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., पोखरा, कास्की

१. Credit Memorandum मा ऋणीको पारिवारिक विवरण, ऋणीको पृष्ठभूमि व्यवसायको उद्देश्य, आय श्रोत तथा नगद प्रवाह आदिको अनिवार्य रुपमा विश्लेषण गर्ने गर्नुहुन ।
२. बैंक कर्मचारीबाट हुने ऋणीको परियोजना तथा धितोको स्थलगत निरीक्षणको प्रतिवेदन अनिवार्य रुपमा पेश गर्ने र कर्जाको फाइलमा अभिलेख हुने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. कर्जाहरुको वीमासंग सम्बन्धी कागजातहरु अद्यावधिक गरी राख्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. नगद भुक्तानीको क्रममा भुक्तानी पाउने व्यक्तिको परिचयपत्र (ID) नियमानुसार लिने गर्नुहुन ।
५. निक्षेपकर्ताहरुको खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान निर्देशिका बमोजिम आवश्यक कागजात अनिवार्य रुपमा लिने गर्नु हुन र KYC फर्म पूर्णरुपमा भर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. निक्षेप कर्ताबाट प्राप्त निवेदनको Signature Verify गरेरमात्र Balance Confirmation Letter उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्नुहुन ।
७. संस्थागत निक्षेप कर्ताहरुको निक्षेपको व्याज आम्दानीमा आयकर ऐन २०५८ को व्यवस्था अनुसार हुने गरी अग्रिम कर कट्टा (TDS) गर्नु हुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.७१ राप्तीभेरी विकास बैङ्क लि., नेपालगञ्ज, बाँके

१. संस्था स्थापना भएको दुई वर्ष पुगिसकेको हुँदा तत्काल सर्वसाधारणलाई छुट्टाएको शेयर निश्कासन गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. कर्जा प्रवाह गर्दा कर्जा नीतिमा भएको व्यवस्था अनुसार आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु लिई कर्जा विश्लेषण प्रक्रिया पुरा गरी कर्जा प्रवाह गर्ने गर्नुहुन ।
३. खाता खोल्दा एकीकृत निर्देशन २०६९ को ई. प्रा. निर्देशन १९ अनुसूची १९.१ बमोजिम ग्राहकको मुल्यांकन पद्धति (पहिचान) कायम गर्ने कार्यविधिले तोकेको प्रक्रिया पुरा गर्नुहुन ।
४. २०६९ आषाढ मसान्तमा दुई त्रयमास अगाडिको कुल कर्जा तथा सापटको ७.३८ प्रतिशत विपन्न वर्गमा प्रवाह गरेको उल्लेख गरेको भएतापनि बाह्य लेखापरीक्षकको अन्तिम प्रतिवेदन अनुसार १.९८ प्रतिशत मात्र प्रवाह गरेको देखिएकोले यस बैंकलाई सही र यथार्थपरक तथ्याङ्कहरु पठाउने गर्नुहुन ।
५. सम्पत्ति दायित्व व्यवस्थापन उपयुक्त ढङ्गले गरी तरलता संकट आउन नदिनेतर्फ सचेत रहनुहुन ।

६. लेखा परिक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।

२.७२ गौमुखी विकास बैङ्क लि., बिजुवार, प्युठान

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्नुहुन ।
२. संस्थामा सञ्चालन नीति, वासलात वाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति र गैर बैकिङ्ग सम्पत्ति खरीद विक्री सम्बन्धी नीति, लेखा परिक्षण निर्देशिका, ष्त्र नीति, कर्जा असुली नीति, विपन्न वर्ग कर्जा नीति तर्जुमा गरी लागू गर्नुहुन ।
३. संस्थागत कर्जा लगानी गर्दा लेखा परिक्षण भएको वित्तीय विवरण लिने गर्नुहुन ।
४. खर्च शिर्षकहरु सम्बन्धित शिर्षकमा नै लेखाङ्कन गर्ने गर्नुहुन ।
५. चेकको भुक्तानी गर्दा अख्तियार प्राप्त अधिकारीहरुको दस्तखत गराउनुका साथै भुक्तानी अवधि समाप्त भएको र चेकको मिति भन्दा अधिको चेकको भुक्तानी गर्ने नगर्नुहुन ।
६. सर्वसाधारणको लागि जारी गर्नु पर्ने शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक कदम चाल्नु हुन ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्न ।

२.७३ नेपाल कन्ज्युमर डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., पोखरा, कास्की

१. कर्जा नीति बमोजिम आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा स्वीकृत तथा प्रवाह गरी कर्जा सुरक्षित गर्नुहुन ।
२. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
३. व्यक्तिगत तथा संस्थागत निक्षेपकर्ताहरुको खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान निर्देशिका बमोजिम आवश्यक कागजात तथा प्रक्रिया पुरा गर्नुहुन ।
४. चेक माग फाराम पुरा भर्ने गर्न, दस्तखत प्रमाणित गरेर मात्र चेकबुक जारी गर्ने गर्न तथा चेकको मिति सच्याएको ठाउँमा दस्तखत गराउने गर्नुहुन ।
५. आन्तरिक लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु उपर व्यवस्थापन समितिले ध्यान दिनुहुन ।
६. कर्जाको प्रकार अनुसार छुट्टाछुट्टै Product Paper तयार गरी लागू गर्नु हुन ।
७. संस्थाले भुक्तानी गर्ने विभिन्न भुक्तानी शिर्षकहरुमा आयकर ऐन बमोजिम कर कट्टा गर्नुहुन ।
८. संस्थागत कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाका संचालक तथा शेयरहोल्डरहरुको समेत कर्जा सूचना लिने गर्नुहुन ।
९. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.७४ खाँदबारी विकास बैङ्क लि., खाँदबारी, संखुवासभा

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्नुहुन ।
२. KYC को पूर्णरूपमा पालना गर्नुहुन ।
३. आर्थिक प्रशासन नियमावली बमोजिम सम्पत्तीहरु खरिद गरी सोको रजिष्टर खडा गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
४. आयकर ऐन बमोजिम कर कट्टा गरी समयमा नै दाखिला गर्ने गर्नुहुन ।
५. धितो लिईएको सम्पत्तीहरुको वीमा गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. लेखा परिक्षण समितिलाई प्रभावकारी बनाउनु हुन ।
७. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
८. सूचीकृत मूल्याङ्कनकर्ताहरुवाट धितोको मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
९. AML/ CFT सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी लागू गर्नुहुन ।
१०. सर्वसाधारणको लागि जारी गर्नु पर्ने शेयर विक्री वितरण गर्न आवश्यक कदम चाल्नु हुन ।

११. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.७५ टुरिज्म डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., ठमेल, काठमाडौं

१. नेपाल राष्ट्र बैंकको स्थलगत निरीक्षणका क्रममा देखिएका देहायका कैफियतहरुका सम्बन्धमा स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन मार्फत मिति २०६९/०१/१७ मा दिइएका निर्देशनहरु शीघ्र कार्यान्वयन गर्नु हुन ।
 - महत्वपूर्ण विभागहरु जस्तै: Finance and Treasury, Reporting मा कर्मचारीहरु कम रहेको ।
 - शाखा स्थापना तथा सञ्चालन सम्बन्धी नीति/ कार्यविधिको तर्जुमा नगरी संस्थाले निरीक्षण अवधिसम्म मुख्य शाखा सहित ११ वटा शाखा स्थापना गरेको ।
 - निक्षेप खाता खोल्दा Account Opening Form मा ग्राहकको फोटो नभएको, खाता खोल्ने फारम स्वीकृत नभएको ।
 - आपतकालिन कारोवार संचालनको लागि Disaster Recovery Back-Up server को व्यवस्था नभएको ।
२. विपन्न वर्ग तथा अन्य कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व आवश्यक सम्पूर्ण कागजात लिई फाइल अद्यावधिक गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्ने गर्नु हुन ।
३. वासलात बाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि तयार गर्नु हुन ।
४. कार्य संचालन जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक नीति, निर्देशन तथा कार्यविधि तयार गर्नु हुन ।
५. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।
६. यस बैंकले निरीक्षण प्रतिवेदन मार्फत दिएका कर्जा तथा जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशनहरु गम्भीरतापूर्वक पालना गर्न संचालक समिति तथा व्यवस्थापनलाई सचेत गराइएको ।

२.७६ मिसन डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बुटवल, रुपन्देही

१. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको आय स्रोतको पुष्ट्याँड गर्ने प्रमाणीत कागजात, वित्तीय विवरण, कर चुक्त गरेको प्रमाणपत्र, धितो राखेको जग्गाको लाल पुर्जा जस्ता कागजात लिई कर्जा फाइल अद्यावधिक गर्ने र तमसुक तथा मञ्जुरी नामाका कागजातमा मञ्जुरीनामा दिने व्यक्तिको दस्तखत गराउने जस्ता नियमित कार्यहरुलाई व्यवस्थित गर्नुहुन ।
२. ऋणीले उद्देश्य अनुसार कर्जा सदुपयोग गरे/नगरेको सम्बन्धमा परियोजना निरीक्षण गरी सम्बन्धित कर्जा फाइलमा संलग्न गर्नुहुन ।
३. विल भुक्तानी दिँदा आय कर ऐन २०५८ अनुसार श्रोतमा कर कट्टी गरेर मात्र भुक्तानी दिनु हुन ।
४. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रकृयाहरु पुरा गरी आवश्यक कागजातहरु लिएर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
५. कर्जा लगानी गर्दा र रिन्डू गर्दा धितोको रुपमा रहेको बीमा योग्य सम्पत्तिको अनिवार्य रुपमा बीमा गर्नुहुन ।

६. स्थिर सम्पत्तिको नियमित तवरले आवधिक रुपमा भौतिक परिक्षण गर्ने गर्नुहुन ।
७. क्यास इन ट्रान्जिट वीमा भन्दा बढी रकम फण्ड ट्रान्सफर गर्दा बढी रकमको अनिवार्य रुपमा थप वीमा गर्ने व्यवस्था मिलाउनुहुन ।
८. कर्मचारीलाई पेशकी उपलब्ध गराउँदा र सोको फछ्यौट गर्दा संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियमावली २०६६ मा रहेको व्यवस्थाको अनिवार्य रुपमा पालना गर्नुहुन ।
९. लेखा परीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु पुनः नदोहोरीने गरी सुधार गर्नुहुन ।

२.७७ माउण्ट मकालु, वसन्तपुर, तेह्रथुम

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजात संलग्न गरी प्रकृया पुन्याएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्नुहुन ।
२. आर्थिक प्रशासन नियमावली वमोजिम खरिद कार्य गर्ने गर्नुहुन ।
३. कर्जा असुली नीति, आन्तरिक लेखा परिक्षण नीति, कोष व्यवस्थान नीति, विपन्न वर्ग कर्जा नीति आदि तर्जुमा गरी लागू गर्नुहुन ।
४. वीमा भएको भन्दा बढि रकम ढुकुटीमा नराख्ने गर्नुहुन ।
५. VAT मा दर्ता भएको फर्महरूसंग आर्थिक कारोवार गर्नुको साथै आयकर ऐन वमोजिम करकट्टी गरी सयममा नै दाखिला गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. KYC को पूर्णरुपमा पालना गर्नुहुन ।
७. धितोमा लिएका सुरक्षणहरुको अनिवार्य रुपमा दृष्टिवन्धक गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
८. संस्थामा आन्तरिक लेखा लेखापरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
९. लेखा परीक्षण समितिको भूमिका प्रभावकारी बनाउनु हुनका साथै नियमानुसार बैठक वस्ने गर्नुहुन ।
१०. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
११. यस बैकवाट समस्याग्रस्त घोषणा गरिएको गोर्खा विकास बैकमा रहेको रकमको लागि संभावित नोक्सानी कायम गरी जानकारी दिनुहुन ।
१२. सर्वसाधारणको लागि जारी गर्नु पर्ने शेयर यथाशिघ्र विक्री वितरण गर्नुहुन ।

२.७८ सूर्य डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., चरिकोट, दोलखा

१. कर्जा नीति वमोजिम आवश्यक सम्पूर्ण कागजातहरु संलग्न गरी प्रकृया पुन्याएर मात्र कर्जा स्वीकृत, नवीकरण तथा प्रवाह गरी कर्जा सुरक्षित गर्नुहुन ।
२. व्यक्तिगत तथा संस्थागत निक्षेपकर्ताहरुको खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान निर्देशिका वमोजिम आवश्यक कागजात तथा प्रक्रिया पुरा गर्नुहुन ।
३. लेखापरीक्षण समितिको नियमित बैठक वसी समितिको भूमिका सकृय बनाउनु हुन ।
४. खरीद, निर्माण तथा सोको भुक्तानी सम्बन्धी कार्य गर्दा आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली वमोजिम प्रक्रिया पुरा गरी आवश्यक कागजातहरु लिने गर्नुहुन ।
५. धितोमा लिएका सुरक्षणहरुको विमा सम्बन्धी अभिलेख अद्यावधिक गर्नको लागि कर्जा विभागमा विमा रजिष्टर खडा गर्नुहुन ।
६. संस्थाले गर्ने ठूलो रकमको चेक भुक्तानीमा भुक्तानी लिने व्यक्तिको परिचय पत्रको प्रतिलिपि संलग्न गर्नुहुन ।
७. क्यास इन ट्रान्जिट रजिष्टरको व्यवस्था गर्नुहुन ।
८. जोखिम भारित सम्पत्ति तालिका अनुसूची ४.३० क मा देखाइएको वासलात वाहिरको कारोवार अन्तर्गत उल्लेखित रकमलाई संभावित दायित्व अनुसूची ४.१७ मा समेत देखाइ वित्तीय विवरण सशोधन गरी प्रकाशन गर्नुहुन ।

९. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.७९ सिन्धु विकास बैङ्क लि., बाह्रविसे, सिन्धुपाल्चोक

१. विमा गरेको भन्दा बढी नगद भल्तमा नराख्ने तथा राख्नु पर्ने अवस्था आएमा अतिरिक्त बीमाको लागि सोहि दिन सम्बन्धित बीमा कम्पनीमा पत्राचार गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. विगत लामो समय देखि सण्ड्र क्रेडिटर्स हिसावमा रहेको रकम रु. ३,७५,५००/- को आवश्यक हिसाव मिलान गर्नुहुन ।
३. विपन्न वर्ग कर्जा शिर्षक अन्तर्गत “घ” वर्गको लघु वित्त विकास बैङ्कलाई उपलब्ध गराएको कर्जा रकम शतप्रतिशत विपन्न वर्गमा कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुरूप के कति कर्जा विपन्न कर्जामा लगानी भएको छ सोको अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्नु हुन ।
४. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.८० सोसियल डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., नक्साल, काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारका पर्याप्त कागजातहरु लिई प्रकृयाहरु पुरा गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन एव कर्जा प्रवाह पश्चात् आवधिक रुपमा कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गर्नुहुन ।
२. Off Balance Sheet कारोवारहरुको Record कम्प्युरटर सफ्टवेयरमा राखी पारदर्शी रुपले वित्तीय विवरणहरु अद्यावधिक गर्नुहुन ।
३. सम्बन्धित खातावालाको खातामा मौज्जात अपर्याप्त भई चेक धेरै पटक बाउन्स भएको अवस्थामा त्यस्ता खातावालालाई यस बैङ्कद्वारा जारी इ.प्रा.निर्देशन नं.१२ को बुंदा नं. १२.२ को उपबुंदा नं. (ड) अनुसारको प्रक्रिया पुरा गरी अनिवार्य रुपमा कालोसूचीमा सूचीकृत गर्न कर्जा सूचना केन्द्रमा पत्राचार गर्नुहुन ।
४. प्रमोटर शेयर धितो बन्धकी राखी प्रवाह भएको कर्जाको सावाले ६ महिनाभन्दा पनि बढी अवधिले भाखा नाघेको अवस्थामा यस बैङ्कद्वारा जारी इ.प्रा.निर्देशन नं.२ को बुंदा नं. १७ को उपबुंदा (घ) अनुसार विक्री एवं सोही बुंदाको उपबुंदा (ज) अनुसार अनिवार्य रुपमा कालोसूचीमा राख्न सिफारिश समेत गर्नु हुन ।
५. सम्बन्धित खातावालाको हस्ताक्षर नभिडाई तथा सम्बन्धित अधिकृत (Concerned Authority) को स्वीकृति बिना Good For Payment Cheque जारी नगर्नु हुन तथा जारी गरिएका Good For Payment Cheque को छुट्टै रजिष्टर्ड कायम गर्नुहुन ।
६. निक्षेप तथा कर्जामा रहेको अधिक एकाग्रतालाई समयमा नै उचित व्यवस्थापन गरी सोमा रहेको जोखिम न्यून गर्नु हुन ।
७. नेपाल राष्ट्र बैङ्कको ई.प्रा.निर्देशन नं.१९ को बुंदा नं. २ अनुसार उच्च जोखिममा रहेका ग्राहकका लागि परिष्कृत (Enhanced customer Due Diligence) र कम जोखिममा रहेका ग्राहकका लागि सामान्य ग्राहक मूल्यांकन पद्धति (simplified customer due Diligence) विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने गर्नुहुन ।
८. प्रतिग्राहक कर्जा सीमाभित्र रहेर कारोवार गर्नु हुन ।
९. उच्च मात्रामा रहेको निष्क्रिय कर्जालाई ५ प्रतिशतको सीमाभित्र ल्याउनु हुन ।
१०. समस्याग्रस्त बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा रहेको निक्षेपको लागि जोखिम व्यवस्था गर्नु हुन ।
११. बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन वमोजिम व्यवसायिक विशेषज्ञ सञ्चालक नियुक्त गर्नु हुन ।

१२. IPO शेयर निष्काशनको प्रक्रिया अविलम्ब अधि बढाउनु हुन ।
१३. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.८१ सहारा विकास बैङ्क लि., मलङ्गवा, सर्लाही

१. सम्पूर्ण आवश्यक कागजातहरु संलग्न गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्ने व्यवस्था गरी कर्जा सुरक्षित गर्नुहुन ।
२. स्थिर सम्पत्तिहरुको सांकेतिकरण गरी सोको रजिष्टर राख्ने तथा भौतिक परीक्षण समेत गर्ने गर्नुहुन ।
३. संलग्न गर्नुपर्ने आवश्यक कागजातहरु संलग्न गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने गर्नुहुन ।
४. गैरवैकिङ्ग सम्पत्ति सम्बन्धी नीति, लेखा निर्देशिका, शाखा संचालन निर्देशिका, कर्जा असूली नीति, आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी नीति, विपन्न वर्ग कर्जा सम्बन्धी नीति, निक्षेप परिचालन सम्बन्धी नीति तथा AML/CFT सम्बन्धी नीति निर्देशिका तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुहुन ।
५. यस बैङ्कको एकीकृत निर्देशन, २०६९ को बुंदा नं. ५(२) वमोजिम हुने गरी लेखापरीक्षण समिति पुनर्गठन गर्नुहुन ।
६. आन्तरिक लेखापरीक्षकको कैफियत तथा निर्देशन उपर व्यवस्थापनले review तथा correction गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
७. जरनल भौचर तयार गर्दा आवश्यक supporting documents संलग्न गर्नका साथै सम्बन्धीत व्यक्तिबाट भौचर प्रमाणित गर्ने गर्नुहुन ।
८. बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ६०(१) वमोजिम लेखापरीक्षकको नियुक्ति साधारणसभाबाट गर्ने गर्नुहुन ।
९. सर्वसाधारणलाई छुट्याइएको साधारण शेयर निष्कासन गर्ने तर्फ आवश्यक पहल गर्नुहुन ।
१०. नाफा नोक्सान हिसावमा देखाइएको स्थगनकर आम्दानी रकमलाई स्थगनकर जगेडा कोष खडा गरी लेखाकन गर्नुहुन ।
११. संभावित दायित्व वापतको रकमलाई वासलात वाहिरको कारोवार अन्तर्गत जोखिम भारित सम्पत्तिमा समावेश गरी पूंजीकोष गणना गरेर वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्नुहुन ।
१२. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गर्न र यस्ता कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.८२ नेपाल कम्युनिटी डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., बुटवल, रुपन्देही

१. तोकिएको समय भित्रै सर्वसाधारणको लागि संस्थाको शेयर निष्कासन गर्नुहुन ।
२. ऋणीको आयश्रोत पुष्टि हुने कागजात, धितो मुल्यांकन प्रतिवेदन, कर चुक्ता प्रमाणपत्र तथा अद्यावधिक लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण आदि लिई संस्थाको कर्जा नीति अनुसार सम्पूर्ण प्रकृया पुरा गरेर मात्र कर्जा स्वीकृत तथा नवीकरण गर्ने गर्नुहुन ।
३. वासलात वाहिरको कारोवार सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्नुहुन ।
४. लेखापरीक्षण समिति तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनुहुन ।
५. पेशकी प्रदान गर्दा संस्थाको आर्थिक प्रशासन विनियमावली २०६६ मा भएको व्यवस्थाको पूर्ण पालना गर्नुहुन ।
६. विपन्न वर्गको दायरामा नपर्ने कर्जाहरुलाई विपन्न वर्गमा गणना नगर्नुहुन ।
७. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.८३ कसमस डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., गोरखा

१. आवश्यक सम्पूर्ण कागजात संलग्न तथा विश्लेषण गरी प्रकृया पुऱ्याएर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नु हुन ।

२. आयकर ऐन तथा नियमानुसार अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था कडाईका साथ पालना गर्नु हुन ।
३. ग्राहकको खाता खोल्दा KYC को पूर्ण रुपमा पालना गर्ने गर्नु हुन ।
४. गैर बैकिङ्ग सम्पत्ति सम्बन्धी नीति, शाखा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, वित्तीय स्रोत सङ्कलन तथा परिचालन नीति, आन्तरीक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्यप्रणाली तयार गरी यस बैकलाई जानकारी दिनु हुन ।
५. सञ्चालक, संस्थापक शेयरधनी, तिनका एकाघर परिवार सदस्य र सम्बन्धित फर्म कम्पनी आदीको पारिवारिक तथा व्यक्तिगत विवरण अद्यावधिक गर्नु हुन ।
६. स्थीर सम्पत्तिको कोडिङ्ग गरि नियमित रुपमा भौतिक परिक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नु हुन ।
७. सर्वसाधारणलाई विक्री वितरण गर्नु पर्ने शेयर यथाशिघ्र निष्कासन गर्ने व्यवस्था गर्नु हुन ।
८. संस्थाको पुँजी, कर्जा तथा निक्षेपमा यथोचित बृद्धि गर्दै संस्थालाई मुनाफामा सञ्चालन गर्ने तर्फ उपयुक्त नीति तथा कार्ययोजना तयार गरी अधि बढ्न हुन ।
९. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गरी कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.८४ मनास्लु विकास बैङ्क लि., गोरखा

१. निक्षेपमा रहेको अधिकेन्द्रीत जोखिम न्यूनीकरण गर्नु हुन ।
२. कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीको परियोजना निरीक्षण गर्ने तथा ऋणीको आय तथा नगद प्रवाह विवरण लगायतका विषयमा विश्लेषण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. निक्षेप खाता खोल्दा ग्राहक पहिचान सम्बन्धी मार्गदर्शन अनुरूपको सम्पूर्ण प्रक्याहरु पुरा गरेर मात्र निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्ने ।
४. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.८५ समबृद्धि विकास बैङ्क लि., गजुरी, धादिङ्ग

१. निक्षेप खाता खोल्दा अपनाउनु पर्ने प्रक्याहरुको पूर्णरुपमा पालना गरेर निक्षेप खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. कारोवारको लागि नगद काउण्टरमा राखिने रकमको वीमा कभर हुने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुहुन ।
३. कर्जा प्रवाह गर्नु अधि ऋणीको नियमित आयस्रोत तथा तिर्न सक्ने क्षमताको विश्लेषण गर्नुका साथै ऋणी तथा सम्बन्धित पक्षहरुको कर्जा सूचना लिएर मात्र कर्जा स्वीकृत तथा नविकरण गर्ने गर्नुहुन ।
४. Internal Audit Manual, Assets & Liabilities Management Manual, KYC policy र Off Balance sheet Items policy तर्जुमा गर्नुहुन ।
५. संस्थाबाट हुने भुक्तानीहरुमा आयकर ऐन २०५८ अनुसार अग्रिम कर कट्टी गर्ने व्यवस्था कडाइका साथ लागु गर्नुहुन ।
६. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरु सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.८६ एकता विकास बैङ्क लि., बुटवल, रुपन्देही

१. निक्षेप खाता खोल्दा आवश्यक कगजातहरु लिने र KYC फर्म अनिवार्य रुपमा भर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
२. ग्राहकले खाता खोल्दा भर्ने Specimen Card जस्तो सम्बेदनशिल कागजात सुरक्षित र व्यवस्थित तवरले राख्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।

३. मुद्दी खाता खोल्दा ग्राहकलाई उपलब्ध गराइने मुद्दी रसिदको छपाई तथा वितरण सम्बन्धी कार्य व्यवस्थित र सुरक्षित गर्नुहुन ।
४. Cheque Issuance रजिष्टर व्यवस्थित गर्नुहुन ।
५. रेमिट्यान्स अन्तर्गतका कारोवारको अभिलेख व्यवस्थित गर्नुहुन ।
६. लकर सुविधा उपलब्ध गराउँदा भरिने फर्म लगाएतका आवश्यक कागजातहरू Approve गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
७. संस्थाको केन्द्रीय कार्यालय तथा शाखा कार्यालयहरूमा रहेका स्थिर सम्पत्तिहरूको आवश्यकतानुसार बीमा गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
८. संस्थाको कर्मचारी विनियमावलीमा व्यवस्था भए अनुसार नयाँ भर्ना भएका कर्मचारीहरूको स्वास्थ्य परिक्षण विवरण लिइ व्यवस्थित गर्नुहुन ।
९. संस्थाको Cedit Policy Guideline २०६८ को दफा ७.३ मा भएको अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाले जारी गरेको वित्तीय जमानतमा कर्जा प्रवाह गर्ने व्यवस्था यस बैंकबाट जारी भएको एकिकृत निर्देशनसंग बाभिएको हुँदा सो व्यवस्था Cedit Policy Guideline बाट हटाउनुहुन ।
१०. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नु हुन ।

२.८७ कालिञ्चोक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., चरिकोट, दोलखा

१. ऋणीको आयश्रोत प्रमाणित गर्ने कागजात, वित्तीय विवरण, कर चुक्ता गरेको प्रमाण, व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गरेको प्रमाणपत्र, लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण आदि कागजातहरू लिने नगरेको, ऋण लगानी पश्चात CIB रिपोर्ट लिने गरेको, धितोको मुल्यांकन गर्ने नगरेको, Loan application form पूर्ण रुपमा भर्ने नगरेको देखिएको हुँदा संस्थाको कर्जा नीति अनुसार सम्पूर्ण प्रकृया पुरा गरेरमात्र कर्जा स्वीकृत गर्नुहुन ।
२. कर्जा लगानी पश्चात सदुपयोगिता निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
३. धितोको रुपमा रहेको बीमा योग्य सम्पत्तिको अनिवार्य रुपमा बीमा गर्नुहुन ।
४. संस्थाबाट हुने भुक्तानीहरूमा आयकर ऐन २०५८ अनुसार अग्रिम कर कट्टी गर्ने व्यवस्था कडाइका साथ पालना गर्नुहुन ।
५. निक्षेप खाता खोल्दा KYC Guideline बमोजिमको प्रकृया पुरा गरेरमात्र खाता खोल्ने व्यवस्था गर्नुहुन ।
६. संस्थामा दश ठुला निक्षेपकर्ताको निक्षेपको अंश ५८.९७ प्रतिशत रहेको देखिएकोले यसबाट उत्पन्न हुनसक्ने जोखिमलाई न्यून गर्न Deposit Concentration घटाउदै लैजानुहुन ।
७. संस्थाबाट भएका कतिपय खरिद तथा भुक्तानीको विल भार्पाइ विना नै भौचर तयार गर्ने तथा खर्च लेख्ने गरेको देखिएको हुँदा यस्ता खरिद तथा भुक्तानीहरू गर्दा संस्थाको आर्थिक प्रसाशन विनियमावलीमा रहेको व्यवस्थाको कडाइका साथ पालना गर्नुहुन ।
८. जोखिम व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुहुन ।
९. लेखापरीक्षकले औल्याएका अन्य कैफियतहरू सुधार गर्नुका साथै उक्त कैफियतहरू पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन ।

२.८८ कैलाश बिकास बैङ्क लि., पुतलीसडक, काठमाडौं

१. कर्जा प्रवाह तथा नवीकरण गर्दा संस्थाको कर्जा नीतिमा उल्लेख भए अनुसारको पर्याप्त कागजातहरू लिई प्रकृयाहरू पुरा गरेर मात्र कर्जा प्रवाह गर्नुहुन ।
२. धितो सम्पत्तिको विमा गर्दा समयमै तथा धितो खाम्ने रकमको विमा गराई धितो सम्पत्ति सुरक्षित राख्ने व्यवस्था मिलाउनुहुन ।

३. कर्जा प्रवाह भए पश्चात् आवधिक रुपमा कर्जा सदुपयोगिता निरीक्षण गर्नुहुन ।
४. दश वर्षभन्दा बढि समयसम्म सञ्चालनमा नरहेका खाताको विवरण नेपाल राष्ट्र बैकमा पेश गर्नुहुन ।
५. सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी कार्यमा वित्तीय लगानी निवारण सम्वन्धी व्यवस्था (AML/CFT) को निर्देशानुसार आफ्ना ग्राहकहरुलाई जोखिमका आधारमा वर्गिकरण गर्न आवश्यक मात्रामा ग्राहकहरुको विवरण लिनुहुन ।
६. जालसाजी तथा ठगी नियन्त्रण गर्ने प्रणाली मजबुत बनाउनुहुन ।
७. संस्थाको मिति २०६५।९।२९ को बार्षिक साधारण सभा र ने.रा.बैकको मिति २०६६।१।२३ को स्वीकृति पत्रानुसार सर्वसाधारण र संस्थापकहरुको शेयर अनुपात ४९:५१ हुनु पर्नेमा सो अनुपात हालसम्म कायम नभएकोले सोहि वमोजिम गर्नुहुन ।
८. लेखापरीक्षकले औल्याएका कैफियतहरु सुधार गरी सो कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने व्यवस्था गर्नुहुन

विकास बैङ्कहरुको प्रमुख वित्तीय परिसूचकहरु तथा समग्र वासलात अनुसूची २ र अनुसूची ३ मा दिइएको छ ।

खण्ड (ग)
समष्टिगत स्थलगत, लक्षित,
विशेष तथा
अनुगमन निरीक्षण

खण्ड (ग)

समष्टिगत स्थलगत, लक्षित, विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण

वित्तीय संस्थाहरूको समग्र वित्तीय स्थिति लगायत वित्तीय संस्थाहरूबाट प्रचलित कानून, नीति तथा यस बैङ्कबाट समय समयमा जारी गरिएका निर्देशनहरूको पालना स्थितिको सम्बन्धमा **समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण**बाट मूल्याङ्कन गरिन्छ । जोखिमको आधारमा गरिने स्थलगत निरीक्षणको लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा कागजातहरू तयार गर्न सम्बन्धित विकास बैंकहरूलाई स्थलगत निरीक्षणमा जाने मितिको सामान्यतया १५ दिन अगावै सूचना गरिन्छ । स्थलगत निरीक्षण अन्तर्गत छनौटको आधारमा संस्थाका शाखाहरू, संस्थाले लगानी गरेका परियोजनाहरू समेत निरीक्षण गरिन्छ । स्थलगत निरीक्षण समष्टिगत स्वरूपको हुने भएकोले CAMELS Rating समेतको आधारमा विकास बैंकहरूको मूल्याङ्कन गरिन्छ । विकास बैंकहरूको कामकारवाहीबाट निक्षेपकर्ता एवं लगानीकर्ताहरूको हित संरक्षण भए नभएको सुनिश्चित गर्न स्थलगत निरीक्षणले विस्तृत जानकारी प्रदान गर्दछ । सामान्यतया जोखिममा आधारित भई प्रत्येक विकास बैंकको वार्षिक रुपमानै समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिन्छ ।

विकास बैंकहरूको कुनै विशेष क्षेत्र वा कारोबार तथा नयाँ वित्तीय संस्थाको निश्चित पक्ष समेट्ने उद्देश्यले **लक्षित निरीक्षण** गरिन्छ । नयाँ खुलेका संस्थाहरूको निरीक्षणबाट खासगरी प्रचलित कानून तथा नियमनको पालना, संस्थागत सुशासन स्थिति लगायतका पक्षहरूमा कमजोरी देखिए समयमै सुधारात्मक कदम चाल्न मद्दत पुग्दछ । यस प्रयोजनका लागि बैङ्कले संस्था स्थापना भएको सामान्यतया छ महिना पश्चात् लक्षित निरीक्षण गर्ने नीति अवलम्बन गरेको छ । त्यसैगरी कुनै वित्तीय संस्थामा निक्षेपकर्ताको हित विपरित कार्य भएको वा अनियमितता भइरहेको वा सर्वसाधारणलाई गलत सूचना प्रवाह गरिरहेको जस्ता विषयमा सार्वजनिक सञ्चार माध्यम तथा अन्य स्रोतबाट प्राप्त जानकारीका आधारमा पनि **विशेष निरीक्षण** गरिन्छ । साथै, वित्तीय संस्थाहरूको निरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका कौफियतहरू सुधार गर्ने क्रममा दिइएको निर्देशन पालनाको स्थितिको **अनुगमन निरीक्षण** गरिन्छ । यस्ता अनुगमनबाट ती संस्थाहरूको स्वास्थ्य बारे आश्वस्त हुने आधार तयार हुन्छ । यस्तो अनुगमन कार्य एउटा निरन्तर प्रक्रिया हो ।

वार्षिक कार्य योजनामा उल्लेखित र स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएका वित्तीय संस्थाहरू

१. समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा ७५ वटा विकास बैङ्कहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गर्ने लक्ष्य रहेकोमा उक्त आर्थिक वर्षमा देहाय बमोजिमका ७२ वटा विकास बैङ्कहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

क्र.सं	नाम	मिति
१	श्री रारा विकास बैंक, वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत	२०६८।०४।११
२	श्री गुल्मी विकास बैंक, तमघास, गुल्मी	२०६८।०४।११
३	श्री सिविक डेभलपमेण्ट बैंक, धादिङ्ग वेसी, धादिङ्ग	२०६८।०४।१४
४	श्री रेसुङ्गा विकास बैंक, गुल्मी	२०६८।०४।१७
५	श्री प्रोफेसनल विकास बैंक, बनेपा, काभ्रे	२०६८।०४।१८
६	श्री काँक्रेविहार विकास बैंक, वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत	२०६८।०४।१८
७	श्री प्यासिफिक डे.बैंक लि., बेसीशहर, लमजुङ्ग	२०६८।०४।१९
८	श्री निलगिरी विकास बैंक लि., बेनी, म्याग्दी	२०६८।०४।१९

९	श्री उद्यम विकास बैंक, नारायणगढ, चितवन	२०६६।०४।२६
१०	श्री पाथिभरा विकास बैंक लि., ऊर्लावारी, मोरङ्ग	२०६६।०४।३०
११	श्री कञ्चन डे. बैंक लि. भिमदत्त नगर, कञ्चनपुर	२०६६।०५।०१
१२	श्री मितेरी डे. बैंक लि., धरान, सुनसरी	२०६६।०५।०७
१३	श्री महाकाली विकास बैंक लि. भिमदत्त नगर, कञ्चनपुर	२०६६।०५।०८
१४	श्री सेवा विकास बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६६।०५।१२
१५	श्री भृकुटी विकास बैंक लि., रुपन्देही	२०६६।०५।१२
१६	श्री सिद्धार्थ डे. बैंक लि., तीनकुने, काठमाडौं	२०६६।०५।१२
१७	श्री युनाइटेड विकास बैंक, जितपुर, बारा	२०६६।०५।१३
१८	श्री विराटलक्ष्मी विकास बैंक, विराटनगर	२०६६।०५।२६
१९	श्री दियालो विकास बैंक लि. बनेपा, काभ्रे	२०६६।०५।२८
२०	श्री गरिमा विकास बैंक लि., पोखरा	२०६६।०६।०७
२१	श्री मालिका विकास बैंक, धनगढी	२०६६।०६।२२
२२	श्री एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक	२०६६।०६।२२
२३	श्री भार्गव विकास बैंक लि., बाँके, नेपालगञ्ज	२०६६।०७।०१
२४	श्री कन्काई विकास बैंक लि., दमक, झापा	२०६६।०७।०१
२५	श्री गोरखा डेभलपमेन्ट बैंक (नेपाल) लि., पुतलीसडक, काठमाडौं	२०६६।०७।०१
२६	श्री गौरीशङ्कर डेभलपमेन्ट बैंक लि., नवलपरासी	२०६६।०७।०१
२७	श्री मुक्तिनाथ विकास बैंक लि., पोखरा	२०६६।०७।२२
२८	श्री गण्डकी विकास बैंक, पोखरा, कास्की	२०६६।०८।१७
२९	श्री सिटी डेभलपमेन्ट बैंक, पोखरा, कास्की	२०६६।०८।२२
३०	श्री अरनिको डेभलपमेन्ट बैंक, धुलिखेल, काभ्रे	२०६६।०८।२५
३१	श्री टुरिजम डेभलपमेन्ट बैंक लि., ठमेल, काठमाडौं	२०६६।०९।१३
३२	श्री बागमती डेभलपमेन्ट बैंक लि., हरिवन, सर्लाही	२०६६।०९।१७
३३	श्री ब्राइट डेभलपमेन्ट बैंक लि., पनौती, काभ्रे	२०६६।०९।२२
३४	श्री मातृभूमि विकास बैंक लि., सिन्धुलीमाढी, सिन्धुली	२०६६।१०।०४
३५	श्री पूर्णमा विकास बैंक लि., सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	२०६६।१०।०४
३६	श्री त्रिवेणी डेभलपमेन्ट बैंक लि., भरतपुर, चितवन	२०६६।१०।०४
३७	श्री एच. एण्ड बी. डेभलपमेन्ट बैंक लि., कमलादी, काठमाडौं	२०६६।१०।०४
३८	श्री इन्नोभेटिभ डेभलपमेन्ट बैंक लि., सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	२०६६।१०।११
३९	श्री सहयोगी विकास बैंक लि., जनकपुर, धनुषा	२०६६।१०।१५
४०	श्री क्लिनइनर्जी डेभलपमेन्ट बैंक लि., सितापाइला, काठमाडौं	२०६६।१०।१५
४१	श्री कर्पोरेट डेभलपमेन्ट बैंक लि., वीरगञ्ज, पर्सा	२०६६।१०।१६

४२	श्री पब्लिक डेभलपमेण्ट बैंक लि., वीरगञ्ज, पर्सा	२०६८।१०।२४
४३	श्री मिशन डेभलपमेण्ट बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६८।१०।२५
४४	श्री नेपाल कम्युनिटी डेभलपमेण्ट बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६८।११।०२
४५	श्री कर्णाली विकास बैंक लि., नेपालगञ्ज, बाँके	२०६८।११।२१
४६	श्री बागेश्वरी विकास बैंक लि., नेपालगञ्ज, बाँके	२०६८।११।२२
४७	श्री एस डेभलपमेण्ट बैंक लि., नारायणचौर, काठमाडौं	२०६८।११।२२
४८	श्री मेट्रो डेभलपमेण्ट बैंक लि., पोखरा, कास्की	२०६८।११।२८
४९	श्री वेष्टर्न डेभलपमेण्ट बैंक लि., घोराही, दाङ्ग	२०६८।११।२८
५०	श्री राप्तीभेरी विकास बैंक लि., नेपालगञ्ज, बाँके	२०६८।११।३०
५१	श्री मनकामना डेभलपमेण्ट बैंक लि., दरबारमार्ग, काठमाडौं	२०६८।१२।०७
५२	श्री विश्व विकास बैंक लि., पोखरा, कास्की	२०६८।१२।०७
५३	श्री एनडीइपी डेभलपमेण्ट बैंक लि., कमलादी, काठमाडौं	२०६८।१२।१३
५४	श्री कन्ट्री डेभलपमेण्ट बैंक लि., बनेपा, काभ्रे	२०६८।१२।१६
५५	श्री पश्चिमाञ्चल डेभलपमेण्ट बैंक लि., रुपन्देही	२०६८।१२।२९
५६	श्री शाईन डेभलपमेण्ट बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६९।०१।१४
५७	श्री काष्ठमण्डप डेभलपमेण्ट बैंक लि., न्यूरोड, काठमाण्डौं	२०६९।०१।१५
५८	श्री खाँदवारी डेभलपमेण्ट बैंक लि., खाँदवारी, संखुवासभा	२०६९।०१।१६
५९	श्री साङ्गिला विकास बैंक लि., पोखरा, कास्की	२०६९।०१।२४
६०	श्री भिमरुक विकास बैंक लि., प्युठान	२०६९।०१।२४
६१	श्री गौमुखी विकास बैंक लि., विजुवार, प्युठान	२०६९।०२।०१
६२	श्री अल्पाइन डेभलपमेण्ट बैंक लि., मकवानपुर	२०६९।०२।२४
६३	श्री ज्योती विकास बैंक लि. कमलपोखरी, काठमाडौं	२०६९।०२।२५
६४	श्री कावेली विकास बैंक लि., धनकुटा	२०६९।०२।२७
६५	श्री पशुपति डेभलपमेण्ट बैंक लि., काभ्रेपलाञ्चोक	२०६९।०२।२८
६६	श्री सिन्धु विकास बैंक लि., सिन्धुपाल्चोक	२०६९।०२।३१
६७	श्री माउण्ट मकालु डेभलपमेण्ट बैंक लि., तेह्रथुम	२०६९।०३।०२
६८	श्री हाम्रो विकास बैंक लि., नुवाकोट	२०६९।०३।०२
६९	श्री तिनाउ विकास बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६९।०३।०६
७०	श्री सूर्य डेभलपमेण्ट बैंक लि., चरिकोट, दोलखा	२०६९।०३।०७
७१	श्री नेपाल कन्जुमर डेभलपमेण्ट बैंक लि., पोखरा, कास्की	२०६९।०३।०७
७२	श्री इन्टरनेशनल डेभलपमेण्ट बैंक लि., टेकु, काठमाडौं	२०६९।०३।११

२. लक्षित निरीक्षण

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ को वार्षिक कार्य योजनामा ३ वटा विकास बैङ्कहरुको लक्षित स्थलगत निरीक्षण

गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा उक्त वर्ष देहाय बमोजिमका ७ वटा विकास बैङ्कहरूको लक्षित निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

क्र.सं	नाम	मिति
१	श्री कसमस डेभलपमेण्ट बैंक लि., गोरखा	२०६८।०४।११
२	श्री मनास्लु डेभलपमेण्ट बैंक लि., गोरखा	२०६८।०४।१५
३	श्री सम्वृद्धि विकास बैंक, गजुरी, धादिङ्ग	२०६८।०४।१९
४	श्री सोसियल डे.बैं.लि., नक्साल	२०६८।०५।०५
५	श्री सहारा विकास बैंक लि., मलङ्गवा, सर्लाही	२०६८।०९।२४
६	श्री एकता विकास बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६९।०३।१३
७	श्री कालिञ्चोक डेभलपमेण्ट बैंक लि., दोलखा	२०६९।०३।१३

३. विशेष निरीक्षण

आर्थिक वर्ष २०६८।६९ मा देहाय बमोजिम १८ वटा विकास बैङ्कहरूको विशेष निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

क्र.सं	नाम	मिति
१	श्री भिबोर विकास बैंक, त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	२०६८।०४।०३
२	श्री पशुपति डेभलपमेण्ट बैंक लि., काभ्रेपलाञ्चोक	२०६८।०४।१५
३	श्री अन्नपूर्ण विकास बैंक लि., बनेपा, काभ्रे	२०६८।०४।१७
४	श्री इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेण्ट बैंक लि., बनेपा, काभ्रे	२०६८।०४।१९
५	श्री गोरखा डेभलपमेण्ट बैं (नेपाल) लि., पुतलीसडक, काठमाडौं.	२०६८।०५।०५
६	श्री विजनेश डेभलपमेण्ट बैंक लि., न्यूरोड, पोखरा	२०६८।०५।०६
७	श्री शुभेच्छा विकास बैंक लि., नारायणगढ, चितवन	२०६८।०६।०२
८	श्री कामना विकास बैंक लि., लेखनाथ, कास्की	२०६८।०८।०३
९	श्री राइजिङ्ग डेभलपमेण्ट बैंक लि., नारायणगढ, चितवन	२०६८।१०।१३
१०	श्री मालिका विकास बैंक, धनगढी	२०६८।११।१५
११	श्री एन.आई.डी.सी. डेभलपमेण्ट बैंक लि., दरवारमार्ग	२०६८।१२।२८
१२	श्री भृकुटी विकास बैंक लि., रुपन्देही	२०६९।०१।०३
१३	श्री मनकामना डेभलपमेण्ट बैंक लि., दरवारमार्ग, काठमाडौं	२०६९।०१।०४
१४	श्री गौरीशङ्कर डेभलपमेण्ट बैंक लि., नवलपरासी	२०६९।०१।१९
१५	श्री शाईन डेभलपमेण्ट बैंक लि., बुटवल, रुपन्देही	२०६९।०१।२९
१६	श्री सिद्धार्थ डे.बैंक लि., तीनकुने, काठमाडौं	२०६९।०३।०४
१७	श्री सहयोगी विकास बैंक लि., जनकपुर, धनुषा	२०६९।०३।२५
१८	श्री पश्चिमाञ्चल डेभलपमेण्ट बैंक लि., रुपन्देही	२०६९।०८।०८

४. अनुगमन निरीक्षण

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा ५ वटा विकास बैङ्कहरूको कारोवार लगायत विविध पक्षहरूको अनुगमन निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

क्र.सं	नाम	मिति
१	श्री नारायणी डेभलपमेण्ट बैंक लि., रत्ननगर, चितवन	२०६८।१०।१५
२	श्री सिद्धार्थ डे.बैंक लि., तीनकुने, काठमाडौं	२०६८।११।०९
३	श्री टुरिजम डेभलपमेण्ट बैंक लि., ठमेल, काठमाडौं	२०६८।११।३०
४	श्री शुभेच्छा विकास बैंक लि., नारायणगढ, चितवन	२०६८।१२।१४
५	श्री पश्चिमाञ्चल डेभलपमेन्ट बैंक लि., रुपन्देही	२०६९।०१।२८

५. भौतिक पूर्वाधार निरीक्षण

आर्थिक वर्ष २०६८/०६९ मा “ख” वर्गका वित्तीय संस्थाको रुपमा वित्तीय कारोवार गर्न इजाजतपत्र दिनुपूर्व देहाय बमोजिमका ३ वटा संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निरीक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

क्र.सं	नाम	मिति
१	श्री कालिञ्चोक डेभलपमेन्ट बैंक लि., दोलखा	२०६८।०७।०३
२	श्री विजनेश युनिभर्सल डेभलपमेण्ट बैंक लि., काठमाडौं	२०६८।१०।०४
३	श्री कैलाश विकास बैंक लि., पुतलीसडक, काठमाडौं	२०६८।११।०४

६. अन्वेषणात्मक समीक्षा (Diagnostic Review)

अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष एवम् विश्व बैंक लगायतका अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूको परामर्शमा यस बैंकको निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण पद्धतिलाई सुदृढ गर्न जोखिम व्यवस्थापन, संस्थागत सुशासन, कारोवारको अन्तर-सम्बन्ध एवम् घर-जग्गामा प्रवाहित कर्जाको परिमाण जस्ता विषयको आधारमा छनौटमा परेका तपसिल बमोजिमका १ वटा विकास बैंकहरूको अन्वेषणात्मक समीक्षा (Diagnostic Review) गरिएको छ।

क्र.सं	नाम	मिति
१	श्री मनकामना डेभलपमेन्ट बैंक लि., काठमाडौं	२०६९।०३।११ देखि २२ सम्म

७. समस्यामा परेका विकास बैंकहरूको नियमित अनुगमन सम्बन्धमा

समस्याग्रस्त विकास बैंकहरूको नियमितरूपमा अनुगमन र तिनीहरूको वित्तीय अवस्थाको सुक्ष्म अध्ययन गर्न Problem Resolution Desk खडा गरी समस्यामा परेका विकास बैंकहरूको नियमित रूपले अनुगमन गर्ने कार्य गरिएको छ।

खण्ड (घ)
कारबाही

खण्ड (ड)

कारवाही

निरीक्षणको उद्देश्यको सान्दर्भिकता प्रतिवेदनको कार्यान्वयनमा निर्भर गर्ने भएकोले स्थलगत निरीक्षण तथा गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयनका क्रममा आवश्यकता र कैफियतको प्रकृति अनुसार वित्तीय संस्था, तिनका पदाधिकारीहरू एवम् लेखापरीक्षकहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिइनुका साथै कारवाही समेत गर्ने गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनहरूको कार्यान्वयनका सिलसिलामा भए/गरेका प्रमुख कारवाहीहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. विकास बैङ्कहरूका पदाधिकारीहरू उपर गरिएको कारवाही

- १.१ नारायणी डेभेलपमेण्ट बैंक लि. रत्ननगर, चितवनका सञ्चालक समितिका अध्यक्ष दिव्य कुमार श्रेष्ठले ऋणी सरज श्रेष्ठ, शिवहरी पौडेललाई प्रवाह भएका कर्जा उपयोग गरेको । आफु शेयरधनी रहेको क्रिष्टल वर्ल्डवाइड मनि एक्सप्रेस प्रा.लि.लाई कर्जा प्रवाह गरेको । क्यान्सर अस्पताल भरतपुरबाट कुल निक्षेपको २० प्रतिशत भन्दा बढी निक्षेप संकलन गरी क्रिष्टल फाइनेन्स लि.मा निक्षेप राखेर तथा अन्तर बैंक सापटी प्रदान गरी उक्त फाइनेन्सबाट निज आफु, नारायणी डेभेलपमेण्ट बैंक लि. का कर्मचारीहरू र कर्मचारीका परिवारको नाममा सोही फाइनेन्सबाट प्रवाह भएको कर्जा उपयोग गरेकोले निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(ग) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(ग) बमोजिम रु.५,००,०००/- जरिवाना गरिएको तथा निज बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा १८ को उपदफा (१) को खण्ड (ढ) बमोजिम पदमा बहाल रहन अयोग्य रहेको ।
- १.२ नारायणी डेभेलपमेण्ट बैंक लि. रत्ननगर, चितवनका महाप्रबन्धक वीरेन्द्र श्रेष्ठले संस्थापक सञ्चालक सम्बद्ध कर्जा प्रवाह गर्न सिफारिस गरेको । वि.पि.कोइराला क्यान्सर अस्पतालबाट कुल निक्षेपको २० प्रतिशतभन्दा बढी निक्षेप संकलन गरी उक्त निक्षेप क्रिष्टल फाइनेन्स लि.मा राखी तथा सापटी प्रदान गरी उक्त फाइनेन्सबाट आफु र आफ्नो एकाघरकी श्रीमति मिना श्रेष्ठको नाममा कर्जा लिएको साथै दिव्यकुमार श्रेष्ठ र कर्मचारीहरूलाई कर्जा लिन सहयोग पुरयाएको । सञ्चालक समितिका अध्यक्ष दिव्यकुमार श्रेष्ठ शेयरधनी रहेको क्रिष्टल वर्ल्डवाइड मनि एक्सप्रेस प्रा.लि.लाई कर्जा प्रवाह गरेको । संस्थापक रितेश हाडाको शेयरको धितोमा कर्जा प्रवाह गरेकोले निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(ग) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(ग) बमोजिम रु.५,००,०००/- जरिवाना गरिएको ।
- १.३ कावेली विकास बैंक लि.का अध्यक्ष गोपाल प्रसाद काफ्ले, सञ्चालकहरू जनार्दन घिमिरे, हेमराज सुवेदी, लक्ष्मीनाथ घिमिरे, दिपक गौतम र प्रमुख कार्यकारी अधिकृत शैलेन्द्रबादे श्रेष्ठलाई विभिन्न ऋणीहरूलाई प्रवाह भएको कर्जा ऋणीबाट उपयोग नगरी एकैजना व्यक्ति कृष्णप्रसाद दाहालले उपयोग गरेको तथा क्षेत्रबाहिर कर्जा प्रवाह भएको र कतिपय कर्जाहरू स्वीकृत नहुँदै प्रवाह गरेकोले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको छ ।
- १.४ भिवोर विकास बैंक लि.का सञ्चालक समितिको अध्यक्ष तथा सदस्यहरू र कार्यकारी प्रमुख अजय घिमिरेलाई पुर्नकर्जा तथा अन्तिम ऋणदाता सुविधा प्रदान गर्दा तोकिएका शर्तहरूमध्ये कर्जा प्रवाह गर्न रोक लगाइएको, स्थीर सम्पत्ति खरीद गर्न रोक लगाइएको तथा कर्मचारी तथा सञ्चालन खर्चहरू कटौती गर्नुपर्ने शर्तहरूको उलंघन भएको पाइएकोले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(क) बमोजिम सचेत गराइएको । भिवोर विकास बैंक लि.,त्रिपुरेश्वरको मिति २०६८/०९/११ देखि २०६८/०९/१४ सम्म गरिएको स्थलगत निरीक्षणको क्रममा संस्थाको शत प्रतिशत स्वामित्वमा रहेको

- कम्पनी भिवोर प्रोपर्टिज लि.ले रविभवन बुटिक होटल एण्ड म्यान्सन प्रा.लि खरीद गर्ने प्रकृया अन्तर्गत सहदेव कक्षपतीलाई कमिशन वापत Finder's Fee भनी कर कट्टी नगरी रु ५ करोड भुक्तानी गरेको पाईएकोले उक्त रकम भुक्तानी गर्ने सम्बन्धी निर्णय प्रकृत्यामा संलग्न संचालक/पदाधिकारीहरु अजय घिमिरे, विजय बहादुर राजभण्डारी, मोहनदास मानन्धर, माधव प्रसाद घिमिरे र आदित्य कुमार खनाल संग दामासाही रुपमा सो रकम असुल उपर गर्न निर्देशन दिइएको ।
- १.५ पाथिभरा विकास बैंक लि. का प्रमुख कार्यकारी अधिकृत टड्ड प्रसाद रेग्मीलाई ऋणीहरु पि.के.टाभल्स एण्ड टुर्स, साहिल टेडर्सलाई प्रवाह भएको कर्जा सञ्चालक परशुराम खतिवडाले उपयोग गर्ने गरी प्रवाह गरेको, नयाँ कर्जा प्रवाह गरी पुरानो कर्जा असुली गरेको, साहिल टेडर्स र सीताश्री टेडर्सको परियोजना समेत नभएकोले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको ।
- १.६ पाथिभरा विकास बैंक लि.का सञ्चालक परशुराम खतिवडा ऋणीहरु पि.के.टाभल्स एण्ड टुर्स, साहिल ट्रेडर्स, सीताश्री टेडर्स र नारायणी राइस एण्ड फ्लोर मिल्ससंगको आर्थिक कारोबारमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा संलग्न भएको देखिएकोले निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको ।
- १.७ इन्फास्ट्रक्चर डेभलपमेण्ट बैंक लि.का सञ्चालकहरु इच्छाबहादुर वाग्ले र महेन्द्रबहादुर थापाले ऋणीहरुको खातामा कारोवार गरेको तथा विल्स पर्चेजको माध्यमबाट कर्जा उपयोग गरेकोले निजहरुलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको । सोही बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत इन्द्रराज हुमागाईले आफ्नो नामबाट ऋणीको खातामा रकम जम्मा गरेको तथा निजकी श्रीमतिको खाता तथा ऋणीको खाताबीच कारोवार भएको देखिएको र जग्गा खरिद गर्नु अगावै बैना दिएको कसुरमा निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको । साथै, नि. प्रमुख कार्यकारी अधिकृत नगेन्द्र विमलीले सञ्चालक समितिको निर्णय विना नै जग्गा खरिदको बैना फिर्ता लिएको र जग्गा खरिद नगरेकोले निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको ।
- १.८ उद्यम विकास बैंक लि.का महाप्रबन्धक कमलनाथ सुवेदीले संस्थापक शेयरधनी चित्र बहादुर कुँवरको श्रीमति विमला खत्रीलाई कर्जा प्रवाह गरेको र संस्थापकको छोराको जमानीमा कर्जा प्रवाह गरेकोले निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम सचेत गरिएको ।
- १.९ इन्टरनेशनल डेभलपमेण्ट बैंक लि.का कार्यकारी प्रमुख राजाराम खडकाले सिरिन गार्डेनलाई प्रवाह गरेको कर्जाको व्याज चुक्ता गर्न चेक पर्चेज गरी नयाँ कर्जा सिर्जना गरेको । नयाँ कर्जा प्रवाह गरी पुरानो कर्जाको व्याज असुल गरेकोले निजलाई नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम सचेत गराइएको ।
- १.१० एक्सेल डेभलपमेण्ट बैंक लि.का सञ्चालक समितिका अध्यक्ष चेत प्रसाद भट्टराईले ऋणीहरु बन्नी भट्टराई र राधिका भट्टराईको नाममा प्रवाह गरेको कर्जा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्षरुपमा उपयोग गरेकोले निज अध्यक्षलाई बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको । सोही बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत खगेन्द्र हुंगाना अध्यक्षलाई कर्जा कारोवार गराउने कार्यमा संलग्न भएको तथा निक्षेपकर्तालाई विभेद गरी प्रकाशित व्याजदरमा १.२५ प्रतिशतसम्म फरकमा व्याज प्रदान गरेकोले निज हुंगानालाई बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम सचेत गराइएको ।

- १.११ पश्चिमाञ्चल डेभलपमेण्ट बैंक लि., बुटवल रुपन्देहीका प्रवन्ध सञ्चालक लक्ष्मण ज्ञवालीले संस्थालाई तिर्नुपर्ने रकम नतिरेको, संस्थाको नियमावली विपरीत हुने गरी लाभांश बुझिलिएको । ऋणीलाई अख्तियारी नाघेर सेवा शुल्कमा छुट दिएको, निर्देशन विपरीत चेक खरिद गरेको र खरिद गरेको चेक रियलाइज गराउन पुनः कर्जा प्रवाह गरेको, मुद्धति खाताको रकम अग्रिम रुपमा भुक्तानी गर्दा बढी व्याज प्रदान गरी संस्थालाई हानी नोक्सानी पुर्याएको, आफ्नै चेक पटक पटक संस्थालाई खरिद गराएको कसुरमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(ख) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(ख) बमोजिम सञ्चालक तथा प्रवन्ध सञ्चालक दुवै पदबाट निलम्बन गरिएको ।
- १.१२ खाँदवारी डेभलपमेण्ट बैंक लि., संखुवासभाका सञ्चालक कृष्णभगत प्रधान तथा सञ्चालक समितिलाई सञ्चालक कृष्णभगत प्रधानका पिताको फर्मलाई कर्जा प्रवाह गरेको तथा अख्तियारी अनुसार कर्जा प्रवाह गर्नुपर्नेमा सोभै सञ्चालक समितिले कर्जा स्वीकृति तथा प्रवाह गर्ने गरेकोले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४ (क) बमोजिम सचेत गरिएको ।
- १.१३ मालिका विकास बैंक धनगढी, कैलालीका अध्यक्ष मान बहादुर रावल, सञ्चालकहरु नवराजबहादुर सिंह, भूपटबहादुर बोहोरा, गोपाल प्रसाद पोखरेल, पदपूर्ति समितिको सदस्य तथा तत्कालीन कार्यकारी अधिकृत मदनकुमार निरौला, पदपूर्ति समितिको संयोजक रमेश रावल तथा पदपूर्ति समितिको सदस्य राजेशकुमार रौनियारलाई आर्थिक प्रशासन विनियमावली विपरीत संस्थाले आयोजना गरेको वार्षिक साधारण सभा, वार्षिकोत्सव जस्ता कार्यक्रममा स्वीकृति लिनुपर्ने निकायबाट स्वीकृति नै नलिई खर्च गर्नुको साथै कर्मचारी नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको पालना नगरी सर्वसाधारणको प्रतिस्पर्धात्मरूपले संस्थामा कर्मचारीको हैसियतले नियुक्ति हुने अवसर कुण्ठित हुने गरी र विधिसम्मत ढंगले गर्नुपर्ने कार्य नगरी कर्मचारी नियुक्त गरेकोले नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को उपदफा ४(क) बमोजिम नसिहत दिइएको ।
- १.१४ राइजिङ्ग डेभलपमेण्ट बैंकको संचालक समिति आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली प्रभावकारी बनाउन उदासिन देखिएको र यस बैंकको निर्देशन पालना नगरेको हुँदा संचालक समितिका पदाधिकारीहरुलाई बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(क) बमोजिम सचेत गराइएको ।
- १.१५ इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेण्ट बैंक लि.को सञ्चालक समितिले निक्षेपकर्ता तथा संस्थालाई जोखिममा पार्ने गरी जग्गा विकास परियोजना संचालन गर्ने भनी जग्गाहरु खरीद विक्री गर्ने निर्णय गरेकोले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४(१) को (क) बमोजिम प्रचलित कानून, आफ्नै संस्थाको नीति नियम एवं यस बैंकको निर्देशनको बारम्बार हुने उलंघन अन्त्य गर्न, त्यसबाट अलग रहन र सुधारात्मक कदम चाल्नका लागि लिखित आदेश जारी गरिएको ।
- १.१६ त्रिवेणी विकास बैंक लि. भरतपुर, चितवनका सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरुलाई प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सागर कुमार घिमिरेले विल्स/चेक पर्चेज गरी अख्तियारी बाहिर गई रकम भुक्तानी गर्ने गरेको, शाइन डेभलपमेण्ट बैंक लिमिटेड, बुटवलबाट रु.४ करोड सापटी लिई सापटीमा समेत लेखाङ्कन नगरेको, विल्स पर्चेज कारोवारको विवरण कम्प्यूटरबाट मेटाइएको, हरेक त्रयमासको अन्तमा ऋणीको ओभरड्रन गरेका खाताहरुको हिसाव मिलान गर्न वास्तविकरूपमा नगद प्राप्त नगरी भौचरमात्र लिई हिसाव मिलान गर्ने गरेकोमा यस्तो कार्यको सञ्चालक समितिले Oversight गर्ने उत्तरदायित्व पुरा नगरेकोले नेपाल राष्ट्र बैंक २०५८ को दफा १०० को उपदफा २(क) तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ७४ को ४(क) बमोजिम सचेत गरिएको ।

२. विकास बैङ्कहरु उपर गरिएको कारवाही

- २.१ नारायणी डेभलपमेण्ट बैंक लि. रत्ननगर, चितवनको २०६७ चैत्र मसान्तको वित्तीय विवरणमा सुपरिवेक्षकीय समायोजन पश्चात संस्थापक, संचालक समुह तथा सम्बद्ध व्यक्ति तथा संस्थालाई प्रवाह गरेको कर्जा यस बैंकको निर्देशन अनुरूप प्राथमिक पूँजीबाट हटाउँदा पूँजीकोष ७.५१ प्रतिशत कायम

भएकोले उक्त संस्थालाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शिघ्र सुधारात्मक कारवाही सम्बन्धी विनियमाली, २०६४ को विनियम ३ को (ख) बमोजिम कारवाही गरिएको ।

२.२ युनाइटेड विकास बैंक लि., जितपुर, बारालाई समस्याग्रस्त घोषण गर्दा दिइएका निर्देशनहरूको पालना नभएको लगायत संस्थाको कुल सम्पत्तिले दायित्वहरू धान्न सक्ने अवस्था नरहेको एवं अविच्छिन्न निकाय अवधारण बमोजिम संस्थाले आफ्नो कारोबार संचालन गर्न सक्ने न्यूनतम आधार समेत नदेखिएको हुँदा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ८६ (छ) र दामासाही ऐन, २०६३ को दफा ४ को उपदफा १(च) बमोजिम उक्त वित्तीय संस्थालाई खारेज गर्न उक्त बैंक रहेको कार्यक्षेत्र हेर्ने पुनरावेदन अदालत, हेटौँडामा निवेदन दिइएको ।

३. अन्य काम/कारवाही

३.१ नेपाल राष्ट्र बैङ्कले तोकेको अनुपातमा अनिवार्य मौज्जात कायम नगरेकोले नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन, २०५८ को दफा ४७ तथा एकीकृत निर्देशन, २०६८ को इ.प्रा.निर्देशन नं.१३/०६८ को बुँदा नं. (क)१(३) बमोजिम देहायका विकास बैंकहरूलाई हर्जाना लगाइएको छ ।

सि.न.	वित्तीय संस्थाको नाम	नपुग अवधि	जरिवाना (रु.)
१	भार्गव विकास बैङ्क लि. नेपालगञ्ज, बाँके	२०६८/९/२९ मा रकम जम्मा गर्न पत्राचार	७२६।९२
२	पब्लिक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., विरगञ्ज	२०६८/९/१८ मा रकम जम्मा गर्न पत्राचार	३४,०६६।००
	पब्लिक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., विरगञ्ज	२०६८/१२/०८ मा रकम जम्मा गर्न पत्राचार	२०,२६५।००
३	मनकामना डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., दरवारमार्ग	२०६८/२/२२ देखि २/२८	१,१७,७०३।६५
	मनकामना डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., दरवारमार्ग	२०६८/२/२९ देखि ३/०४	२,१४,६९४।६२
	मनकामना डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., दरवारमार्ग	२०६८/३/०५ देखि ३/११	२,३१,८९१।१५
	मनकामना डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., दरवारमार्ग	२०६८/३/१२ देखि ३/१८	१,९३,१४६।१५
	मनकामना डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., दरवारमार्ग	२०६८/३/१९ देखि ३/२५	१,९३,३९३।८५
४	भिवोर विकास बैङ्क लि., त्रिपुरेश्वर	२०६८/०५/०८ मा रकम जम्मा गर्न पत्राचार	७,७४,५५५।८३
	भिवोर विकास बैङ्क लि., त्रिपुरेश्वर	२०६८/०७/०६ देखि २०६८/९/२ सम्म ८ हप्ता	१७,१३,१२८।८४
५	शुभेच्छा विकास बैङ्क लि., नारायणडह	२०६८/३/१९ देखि ३/२५	२९,५८३।००
	शुभेच्छा विकास बैङ्क लि., नारायणडह	२०६८/३/२६ देखि ३/३२	२९,५१३।००
६	नारायणी डेभलपमेण्ट बैंक लि. रत्ननगर, चितवन	२०६८ आश्विन, कार्तिक र मंसिरको ८ हप्ता	१,०१,३४७।८८
७	खाँदवारी डेभलपमेण्ट बैङ्क लि., संखुवासभा	२०६८/८/१८ देखि ८/२४	१४२।६९

३.२ नेपाल राष्ट्र बैङ्कले तोकेको अनुपातमा विपन्न वर्गमा कर्जा प्रवाह नगरेकोले नेपाल राष्ट्र बैङ्क ऐन,

२०५८ को दफा ८१ को उपदफा (२) तथा एकीकृत निर्देशन, २०६८ को इ.प्रा.निर्देशन नं.१७/०६८ को बुँदा नं. १५ बमोजिम देहायका विकास बैंकहरुलाई हर्जाना लगाइएको छ ।

सि.न.	वित्तीय संस्थाको नाम	नपुग त्रैमास	जरिवाना (रु.)
१	खाँदवारी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., संखुवासभा	२०६८ आषाढ र आश्विन	२६,६०७००
२	खाँदवारी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., संखुवासभा	२०६८ चैत्र	५,५७२१८०
३	एन.आइ.डि.सी. डेभलपमेण्ट बैंक लि. दरवारमार्ग	२०६७ चैत्र	२,१९,४६५१००
४	एन.आइ.डि.सी. डेभलपमेण्ट बैंक लि. दरवारमार्ग	२०६८ आषाढ असोज, पौष	९,४७,९२०१००
५	इन्फ्रास्ट्रचर डेभलपमेन्ट बैङ्क लि., बनेपा, काभ्रे	२०६८ पौष	३,१६,९८०१००
६	सिन्धु विकास बैंक लि बाह्रविसे, सिन्धुपाल्चोक	२०६८ पौष	२९,७४५१००

खण्ड (ड)

नीति, योजना र आन्तरिक
प्रशासनसँग सम्बन्धित गतिविधि

खण्ड (ड)

नीति, योजना र आन्तरिक प्रशासनसँग सम्बन्धित गतिविधि

१. जनशक्ति

२०६९ आषाढ मसान्तमा विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभागमा कार्यरत कार्यकारी निर्देशक समेत अधिकृत स्तरका ४८ जना, सहायक स्तरका २ जना, कार्यालय सहयोगी २ जना र करारमा १ जना गरी ५३ जना कर्मचारीहरूको नामावली देहाय बमोजिम रहेको छ ।

२०६९ आषाढ मसान्तको कर्मचारी नामावली			
सि.नं.	नाम	पद	कोड नं.
१	श्री विष्णु नेपाल	कार्यकारी निर्देशक	भी १
२	श्री लक्ष्मीप्रपन्न निरौला	निर्देशक	यल ९१
३	श्री मुकुन्दकुमार छेत्री	"	एम ३०६
४	श्री सुनिल उदाश	"	एस ४९६
५	श्री गोविन्दप्रसाद शर्मा भट्टराई	उप-निर्देशक	जी १३५
६	श्री हरिगोपाल अधिकारी	"	एच १०८
७	श्री ज्ञानुकृष्ण अधिकारी	"	जी १४७
८	श्री विजया बस्नेत क्षेत्री	"	वी ४१४
९	श्री प्रकाशचन्द्र भट्टराई	"	पी २००
१०	श्री विश्रुत थापा	"	वी ५५६
११	श्री मुक्तिनाथ सापकोटा	"	एम २९६
१२	श्री रमेशप्रसाद घिमिरे	"	आर २४४
१३	श्री बद्रीकुमार घिमिरे	"	वी ३०४
१४	श्री डिलाराम सुवेदी	"	डी २५३
१५	श्री वीरेन्द्र दत्त अवस्थी	"	वी ५५१
१६	डा.खेमराज भेट्टवाल	"	के २३६
१७	श्री कुमार मणि रिसाल	"	के २३०
१८	श्री तिर्थराज सिलवाल	"	टी ९३
१९	श्री अनुज दाहाल	"	ए १४१
२०	श्री मनोहर बस्नेत	"	एम २७४
२१	श्री रत्नेश्वरलाल कर्ण	सहायक निर्देशक	आर ३८४
२२	श्री दिवाकर पोखरेल	"	डी १७८
२३	श्री जयशङ्कर महर्जन	" (कम्प्युटर)	जे ८९
२४	श्री मिलन राई	सहायक निर्देशक	एम ३२०
२५	श्री मोहन पुडासैनी	"	एम ३२१
२६	श्री नविना ढकाल	"	एन १९२
२७	श्री नारदकुमार पिया	"	एन १६६

२८	श्री सागरप्रसाद सिग्देल	..	एस ४७३
२९	श्री चन्द्रमणि निरौला	..	सी ८८
३०	श्री ईश्वरकुमार कटुवाल	..	आई ४४
३१	श्री राजन दाहाल	..	आर २९५
३२	श्री पदमराज रेग्मी	..	पी २३८
३३	श्री रेवतीप्रसाद श्रेष्ठ	..	आर ३९६
३४	श्री सन्तोषकुमार लुईटेल	..	एस ४८३
३५	श्री दामोदरप्रसाद आचार्य	..	डी १६२
३६	श्री सियाराम चौधरी	..	एस ४७८
३७	श्री अरुण आचार्य	..	ए १०४
३८	श्री जनक के.सी.	.. (कम्प्युटर)	जे १११
३९	श्री रामकाजी खाइजू	सहायक निर्देशक	आर ४५७
४०	श्री कृष्णशरण फुयाल	..	के ३८०
४१	श्री मोहनप्रसाद सापकोटा	..	एम २७३
४२	श्री विश्व के.सी.	..	बी ३८५
४३	श्री यामलाल सुवेदी	..	वाई ३६
४४	श्री मनोज गुरुङ्ग	..	एम २८८
४५	श्री बाबुराम कोइराला	..	बी ५२७
४६	श्री विश्वनाथ न्यौपाने	..	बी ५२१
४७	श्री प्रतिभा अधिकारी	..	पी २७०
४८	श्री रेशमबहादुर बल्लौडी	..	आर ४५८
४९	श्री गणेशमान महर्जन	उप-सहायक	जी १३२
५०	श्री दीपकप्रसाद सेढाई	..	डी २४९
५१	श्री सागर सिंखडा	का.स.प्रथम	एस ४२८
५२	श्री रामबहादुर तामाङ्ग	का.स.द्वितीय	आर ४०८
५३	श्री अशोक महर्जन	करार	

२. सेमिनार, तालिम, गोष्ठी तथा कार्यशालामा सहभागिता

सुपरिवेक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा देहायका विषयहरुमा स्वदेशमा सञ्चालित तालिम कार्यक्रममा सहभागी गराइएको छ ।

S.N.	Subject	No. of Participants	Period	Organizer	Place
1.	Banking Risk	10	2012 Jan 27-29	BTC	Thapathali
2.	Budgeting and Planning in NRB	1	2068.11.28-30	BTC	Nepalgunj
3.	Central Banking	1	2068.11.14-19	BTC	Biratnagar

4.	Customer Services Orientation Programme for Assistant Level	1	2069.1.17-18	BTC	Pokhara
5.	IFRS	1	2011, Aug 5-6	Accounting Standards Board	Hotel Himalaya, Lalitpur
6.	International Conference on Economics And Finance	1	2069.1.8-9	Research Dept.	Kathmandu
7.	Management Development Programme	1	2011 Aug.7-12	BTC	Thapathali
8.	Monetary & Fiscal Management	1	2068.10.22-27	BTC	Thapathali
9.	Nepal Accounting Standards	1	2011 Dec 12	CA Institute	Htl. Annapurna, Kathmandu
10.	Problem bank and financial institution: Identification & Resolution	4	2068.12.26-28	BTC	Siddharthanagar
11.	Procurement Management	1	2011 Dec 11-12	BTC	Biratnagar
12.	Risk Based Supervision	6	2012 Jan 31-2012 Feb 3 and 2012-3-4-9	BTC and the Seacen Centre	Thapathali and Hotel Soaltee
13.	Risk Management in NRB	1	2011, Aug 24-26	BTC	Siddharthanagar
14.	System Audit & IT	4	2011 Nov 3-4	BTC	Thapathali
15.	Training for Risk Officer	1	2069.1.16-17	BTC	Thapathali

साथै, आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा विभागका सुपरिवेक्षकहरूलाई देहाय बमोजिमका वैदेशिक तालिम तथा सेमिनारहरूमा सहभागी गराइएको छ ।

S.N.	Subject	No. of Participants	Period	Organizer	Country
1.	10th MAS Banking Supervisors Training Programme	1	2012 March 12-23	IMF(ITP)	India
2.	15th MAS Banking Supervisors Training Programme	1	2012, June 25-29	MAS	Singapore
3.	Advance Credit Risk Measurement & Management	2	2011 Aug.7-12	The SEACEN Centre	Malaysia
4.	Assessing Liquidity Risk of a Bank	1	2011 July 25-29	The SEACEN Centre	Vietnam
5.	Bank Stress Testing	2	2011, Nov.6-11	The SEACEN Centre	Taiwan
6.	Banking Supervision & Financial Stability: Credit Risk	2	2011, Oct.9-18	The SEACEN Centre	Singapore
7.	Basel II/III: Pillar 2-Supervisory Review Process	1	2012 March 12-15	The SEACEN Centre	Manila
8.	Consolidated Supervision	3	2011 Nov.21-25 and 2012 Jan.15-20	ADB and The SEACEN Centre	Indonesia and Bangkok

9.	Financial reporting and Disclosure	1	2012, june 25-29	ADB	Manila
10.	Financial Stability	1	2012, june 11-15	Deutsche Bundesbank	Germany
11.	International Accounting Standards for Banks	1	2011, Dec.3-10	BIS	Switzerland
12.	Liquidity Risk Management	1	2012 April 16-20	ADB/CBRC	China
13.	Macroprudential Policies-Financial System Risk Assessment & Systemically Financial institutions	1	2011 Sept.19-22	The SEACEN Centre	Malaysia
14.	Operationalising Tools For Macro-Financial Supervillance:Country Experiences	1	2012 April 3-4	RBI	India
15.	SAARC FINANCE Staff Exchange Programme	1	2011, Sep.19.23	Central Bank of Srilanka	Srilanka

३. वार्षिक कार्य योजना सम्वन्धमा :

यस विभागको आर्थिक वर्ष २०६८/६९ को वार्षिक कार्य योजनाको प्रगति विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

सि.नं	कार्य विवरण	भाराङ्क	प्रगति विवरण
१.	स्थलगत निरीक्षण तर्फ :	१	
	१.१ समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण - ७५		७५ वटा विकास बैंकहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गर्नुपर्ने भएता पनि केही विकास बैंकहरूको पटक पटक विशेष तथा अनुगमन निरीक्षण गरिएको र सोही क्रममा २० ठूला ऋणीहरूको फाइल अध्ययन गरिएकोले समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण नगरिएको र ७२ वटा विकास बैंकहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिएको ।
	१.२. लक्षित निरीक्षण - ९		९ वटा विकास बैंकहरूको लक्षित निरीक्षण गर्नुपर्नेमा ७ वटा विकास बैंकहरूको लक्षित र २ वटा विकास बैंकहरूको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण गरिएको ।
	१.३. अनुगमन तथा विशेष निरीक्षण - आवश्यकता अनुसार		चार वटा अनुगमन निरीक्षण तथा २० वटा विशेष निरीक्षण सम्पन्न गरिएको ।
२.	त्रयमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन -	१	त्रैमासिक रुपमा विकास बैंकहरूको समष्टिगत गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको ।
	प्रत्येक विकास बैंकहरूको त्रयमासिक गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने -		

३.	विकास बैंकहरुको बार्षिक साधारण सभा (AGM Clearance) प्रयोजनको लागि बार्षिक गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने । - आवश्यकता अनुसार	१	८७ वटा विकास बैंकहरु मध्ये ८३ वटा विकास बैंकहरुको बार्षिक साधारण सभा (AGM Clearance) प्रयोजनको लागि बार्षिक गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरिसकिएको, २ वटा विकास बैंकहरुको बार्षिक गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदन तयार गरी अन्तिम स्वीकृतिको अवस्थामा रहेको र २ वटा समस्यामा रहेका विकास बैंकहरु क्रमशः युनाइटेड विकास बैंक र गोरखा विकास बैंकको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण यस विभागमा प्राप्त नभएको ।
४.	बार्षिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन गर्ने ।	१	तयार भएको
५.	अनिवार्य नगद मौज्जात अनुपात (CRR) को अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	१	अनुगमन गरिएको ।
६.	वैधानिक तरलता अनुपात (SLR) को अनुगमन गरी मासिक प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	१	अनुगमन गरिएको ।
७.	प्रयोजन अनुसारको कर्जा विवरणको मासिक अनुगमन गर्ने ।	१	अनुगमन गरिएको ।
८.	विपन्न वर्ग कर्जा (Deprived Sector Lending) को अनुगमन गरी त्रयमासिक प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	१	अनुगमन गरिएको ।
९.	शीघ्र सूधारात्मक कारवाही (PCA) लगायतका सुपरिवेक्षणीय प्रयोजनका लागि विकास बैंकहरुको पुंजी पर्याप्तता सम्बन्धमा मासिक पुनरावलोकन गर्ने ।	१	मासिकरूपमा पुनरावलोकन गरिएको ।
१०.	विकास बैंकहरुको कर्जा, निक्षेप, कर्जा/निक्षेप अनुपातको दैनिक अनुगमन र कर्जा/निक्षेप प्राथमिक पुंजी अनुपातको अनुगमन गर्ने ।	१	अनुगमन गरिएको ।
११.	तरलता अनुगमन सम्बन्धी नयां ढांचाका आधारमा विकास बैंकहरुको साप्ताहिक र मासिक तरलता विश्लेषण तथा अनुगमन गर्ने ।	१	अनुगमन गरिएको ।

अनुसूचीहरू

विकास बैङ्कहरुको सूची

(२०६९ आषाढ मसान्तको आधारमा)

क्र.सं.	नाम	कार्यक्षेत्र	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति
१	एन. आई.डि.सि. डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	दरबारमार्ग, काठमाडौं	२०१६।०३।०१
२	मालिका विकास बैङ्क लि.	१० जिल्ला	धनगढी, कैलाली	२०५६।०७।२५
३	सिद्धार्थ डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	तिनकुने, काठमाडौं	२०५५।०९।०४
४	युनाइटेड विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	जितपुर, बारा	२०५८।१२।०३
५	मनकामना डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	दरबारमार्ग, काठमाडौं	२०५८।०३।०५
६	नारायणी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	रत्ननगर, चितवन	२०५८।०७।०१
७	पश्चिमाञ्चल डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	१० जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०५९।११।१८
८	सहयोगी विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	जनकपुरधाम, धनुषा	२०६०।०७।०४
९	एक्सिस डेभलपमेन्ट बैङ्क लि. ^१	राष्ट्रिय स्तर	हात्तिसार, काठमाडौं	२०६०।१०।०१
१०	कर्णाली विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	नेपालगञ्ज, बाँके	२०६०।१०।२२
११	त्रिवेणी विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	नारायणगढ, चितवन	२०६१।०४।११
१२	सुप्रिम डेभलपमेन्ट बैङ्क लि. ^२	राष्ट्रिय स्तर	नयाँवानेश्वर, काठमाडौं	२०६१।०५।२१
१३	भृकुटी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	१० जिल्ला	शंकरनगर, रुपन्देही	२०६१।०५।०३
१४	शुभेच्छा विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	नारायणगढ, चितवन	२०६१।०५।२९
१५	बागेश्वरी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	नेपालगञ्ज, बाँके	२०६१।०७।०३
१६	गौरीशंकर डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	कावासोती, नवलपरासी	२०६१।०८।१४
१७	गोरखा विकास बैक लि.	राष्ट्रिय स्तर	पुतलीसडक, काठमाडौं	२०६१।०८।१६
१८	गण्डकी विकास बैक लि.	१० जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६१।१०।१२
१९	इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेन्ट बैक लि. ^३	राष्ट्रिय स्तर	बनेपा, काभ्रे	२०६२।०१।१६
२०	विजनेश युनिभर्सल डेभलपमेन्ट बैक लि. ^४	राष्ट्रिय स्तर	कान्तिपथ, काठमाडौं	२०६८।११।२२
२१	विराटलक्ष्मी विकास बैक लि.	३ जिल्ला	विराटनगर, मोरङ	२०६२।०१।२८
२२	एक्सेल डेभलपमेन्ट बैक लि.	३ जिल्ला	बिर्तामोड, भद्रा	२०६२।०४।०६
२३	वेस्टर्न डेभलपमेन्ट बैक लि.	३ जिल्ला	घोराही, दाङ	२०६२।०५।३०
२४	एच. एण्ड वि. डेभलपमेन्ट बैक लि. ^५	राष्ट्रिय स्तर	कमलादी, काठमाडौं	२०६८।०३।०१
२५	अरनिको डेभलपमेन्ट बैक लि.	३ जिल्ला	धुलिखेल, काभ्रे	२०६३।०३।२२
२६	एनडिइपी डेभलपमेन्ट बैक लि.	राष्ट्रिय स्तर	कमलादी, काठमाडौं	२०६३।०४।०१
२७	क्लिन इनर्जी डेभलपमेन्ट बैक लि.	राष्ट्रिय स्तर	सीतापाइला, काठमाडौं	२०६३।०५।२२
२८	मितेरी डेभलपमेन्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	धरान, सुनसरी	२०६३।०६।२७

अनुसूची १

क्र.सं.	नाम	कार्यक्षेत्र	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति
२९	तिनाउ विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०६३।०६।२७
३०	राइजिङ्ग डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	गैंडाकोट, नवलपरासी	२०६३।०९।०३
३१	मुक्तिनाथ विकास बैङ्क लि.	१० जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६३।०९।०३
३२	सेवा विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०६३।११।१३
३३	कनकाई विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	दमक, भ्पापा	२०६४।०१।२१
३४	पब्लिक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१० जिल्ला	वीरगञ्ज, पर्सा	२०६४।०२।२४
३५	महाकाली विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	महेन्द्रनगर, कञ्चनपुर	२०६४।०५।०१
३६	एस डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	नारायणचौर, काठमाडौं	२०६४।०४।३०
३७	भार्गव विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	नेपालगञ्ज, बाँके	२०६४।०५।१३
३८	सांग्रिला विकास बैङ्क लि.	१० जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६४।०५।०९
३९	रेसुङ्गा विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	तम्घास, गुल्मी	२०६४।०६।०९
४०	रारा विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत	२०६४।०६।२५
४१	दियालो विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बनेपा, काभ्रे	२०६४।०६।१४
४२	कन्ट्री डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१० जिल्ला	बनेपा, काभ्रे	२०६४।०६।१७
४३	अल्पाइन डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	हेटौंडा, मकवानपुर	२०६४।०६।१८
४४	निलगिरी विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	बेनी, म्याग्दी	२०६४।०६।२५
४५	काष्ठमण्डप डेभलपमेण्ट बैङ्क लि. ^६	राष्ट्रिय स्तर	न्यूरोड, काठमाडौं	२०६४।०६।२५
४६	गरिमा विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६४।०८।०७
४७	सिटी डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६४।०७।०२
४८	विश्व विकास बैङ्क लि.	१० जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६४।०८।०५
४९	प्रोफेसनल विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बनेपा, काभ्रे	२०६४।०६।३०
५०	काबेली विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	धनकुटाबजार, धनकुटा	२०६४।०९।०१
५१	कामना विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	लेखनाथ, कास्की	२०६४।०६।१२
५२	कर्पोरेट डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	वीरगञ्ज, पर्सा	२०६४।०६।२५
५३	पाथिभरा विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	उर्लावारी, मोरङ्ग	२०६४।०८।०५
५४	पूर्णमा विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	२०६५।०२।०७
५५	ज्योति विकास बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	कमलादी, काठमाडौं	२०६५।०४।१०
५६	बागमती डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	हरिऔन, सर्लाही	२०६५।१२।१०
५७	हाम्रो विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	बट्टार, नुवाकोट	२०६६।०१।०६
५८	काक्रेबिहार विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत	२०६६।०२।०१
५९	शाइन डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०६५।११।११
६०	प्यासिफिक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	बेसीशहर, लमजुङ्ग	२०६६।०४।०१

क्र.सं.	नाम	कार्यक्षेत्र	केन्द्रीय कार्यालय	संचालन मिति
६१	सिभिक डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	धादिङ्गबेसी, धादिङ्ग	२०६६।०४।२९
६२	इन्टरनेसनल डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	टेकु, काठमाडौं	२०६६।०५।१९
६३	गुल्मी विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	तम्घास, गुल्मी	२०६६।०६।०८
६४	कन्चन डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	महेन्द्रनगर, कन्चनपुर	२०६६।०६।१३
६५	मातृभूमि विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	सिन्धुलीमाढी, सिन्धुली	२०६६।०६।२३
६६	ब्राइट डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	पनौती, काभ्रे	२०६६।०६।२२
६७	इन्भेष्टिभ डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	सिद्धार्थनगर, रुपन्देही	२०६६।०७।२७
६८	फिमरूक विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	बागदुला, प्यूठान	२०६६।०८।२९
६९	मेट्रो डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६६।०९।०१
७०	भिवोर विकास बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	२०६४।०६।१७
७१	गौमुखी विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	बिजुवार, प्यूठान	२०६६।१०।११
७२	राप्तीभेरी विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	नेपालगञ्ज, बाँके	२०६६।१०।०१
७३	नेपाल कन्जुमर डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१० जिल्ला	पोखरा, कास्की	२०६६।१०।२२
७४	खाँदवारी डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	खाँदवारी, संखुवासभा	२०६६।११।२१
७५	टुरिजम डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	ठमेल, काठमाडौं	२०६६।१२।०५
७६	मिसन डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०६७।०३।०१
७७	सूर्य डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	चरिकोट, दोलखा	२०६७।०४।०२
७८	माउण्ट मकालु डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	बसन्तपुर, तेरथूम	२०६७।०४।०५
७९	सिन्धु विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बाह्रबिसे, सिन्धुपाल्चोक	२०६७।०५।२४
८०	सहारा विकास बैङ्क लि.	१ जिल्ला	मलंगवा, सर्लाही	२०६७।०७।१०
८१	सोसियल डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	राष्ट्रिय स्तर	नक्साल, काठमाडौं	२०६७।०६।२७
८२	नेपाल कम्युनिटी डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०६७।०७।१७
८३	कसमस डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	१ जिल्ला	गोरखा बजार, गोरखा	२०६७।०८।०१
८४	मनास्लु डेभलपमेण्ट बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बसपार्क, गोरखा	२०६७।०८।२८
८५	समवृद्धि विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	गजुरी, धादिङ्ग	२०६७।०९।१६
८६	एकता विकास बैङ्क लि.	३ जिल्ला	बुटवल, रुपन्देही	२०६८।०७।०७
८७	कालिञ्चोक डेभलपमेण्ट बैङ्क	३ जिल्ला	चरिकोट, दोलखा	२०६८।०८।०५
८८	कैलाश विकास बैङ्क लि. ^७	राष्ट्रिय स्तर	पुतलीसडक, काठमाडौं	२०६९।०१।१२

^१ उद्यम विकास बैङ्क र पशुपति डेभलपमेण्ट बैङ्क मर्ज भई स्थापना भएको ।

^२ अन्नपूर्ण डेभलपमेण्ट बैङ्क र सूर्यदर्शन फाइनेन्स लि. मर्ज भई स्थापना भएको ।

^३ इन्फ्रास्ट्रक्चर डेभलपमेण्ट बैङ्क र स्वस्तिक फाइनेन्स मर्ज भई स्थापना भएको ।

^४ युनिभर्सल फाइनेन्स र विजनेस डेभलपमेण्ट बैङ्क मर्ज भई स्थापना भएको ।

^५ विरगञ्ज फाइनेन्स हिमचुलि विकास बैङ्क संग मर्ज भई स्थापना भएको ।

^६ काष्ठमण्डप डेभलपमेण्ट बैङ्क र शिखर फाइनेन्स मर्ज भई स्थापना भएको ।

^७ अन्नपूर्ण फाइनेन्स लि. स्तरोन्नती भइ स्थापना भएको ।